ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ДАРХАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2021-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛ

/2024 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР/

2024 оны 12 дугаар сарын 15 — Дархан

НЭГ. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

ЗОРИЛГО: Нийгмийн бодлогын салбарын чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ

Д/д	ЗДҮАХ-ын зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Үндсэн хэрэгжүү-лэх байгууллага	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр /сая төгрөг/	Зорилтот түвшин, үр дүн /Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/ 2023 он: Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Зорилтот түвшин, үр дүн /Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/ 2023 он: Хүрсэн түвшин, үр дүн /Хэрэгжилт/	% тухайн жилээр	% 4 жилээр
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1 ЭРҮҮЛ МЭНД								
ЗОРИЛГО 1.1.1. Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлж, урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгооны хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ. /"Алсын хараа-2050"-ийн 2.2.5, ЗГҮАХ-2.1.1/								
Зорилт:1.1.1.1. Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлж, эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маягийг төлөвшүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.								
1	Иргэдийг өвчин эмгэгээс урьдчилан сэргийлж, амьдралын зөв хэвшлийг төлөвшүүлэх талаар сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах	2021-2024	ЭМГ	ЗДҮАХ 3.8 сая	Танхимын сургалт 500, цахим сургалт 600	"Эмэгтэйчүүдийн хөхний хорт хавдраас урьдчилан сэргийлэх амьдралын зөв хэвшлийг төлөвшүүлэх зорилгоор зохион байгуулсан "Ягаан тууз" сургалт өдөрлөгийг 1-16, Өргөө, Малчин багийн 815 эмэгтэйчүүдийг хамрууллаа. **Үр дүн:** Эмэгтэйчүүд хөхний хорт хавдраас урьдчилан сэргийлэх мэдлэг мэдээллийг давхардсан тоогоор 1211 эмэгтэйчүүдэд хүргэлээ. Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, тэдгээрийг бууруулах, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдварыг илрүүлэх тандалтын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, цаашид авах арга хэмжээг тодорхойлох зорилгоор зөвөлгөөнийг зохион байгуулж эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн 36 хүн оролцсон ба мэдээлэл,зөвөлгөө, сэрэмжлүүллийг цахимаар 14522 хүнд хүргэсэн. Эрсдэл бүлэгт чиглэсэн БЗДХ,ХДХВ,ДОХ-оос сэргийлэх сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж 1122 иргэд хамрагдсан. Сүрьеэтэй тэмцэх дэлхийн өдрөөр Эрүүл мэндийн байгууллагууд, Сүрьеэтэй тэмцэх нийгэмлэг хамтран нус цэрэг ил задгай хаяхгүй байх, зөв ханиаж найтаах Дархан зах, Их дэлгүүр, Олон улсын худалдааны төв, Номин худалдааны төв,	100%	100%

						Үйлчилгээний төв зэрэг томоохон худалдааны газруудын түрээслэгч нар, үйлчлүүлэгч нарт чиглэсэн Эрүүл мэндийн байгууллагууд хуваарилагдсан газарт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулж, 2800 гаруй иргэдэд мэдээлэл өгч, зөвлөмж тарааж ажилласан. Үр дүн: 2021 онд мэдээлэл сурталчилгаанд 104218 хүн, 2022 онд 12251, 2023 онд 4353 хүн, 2024 онд 22833 хүнд мэдээлэл хүргэж ажилласан байна.		
2	"Осол гэмтлээс сэргийлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ, ОБГ, Цагдаагийн газар	-	Осол гэмтлийн тохиолдол буурсан байна.	Миний гэр аюулгүй орчин эрсдэлийн үнэлгээнд 150 өрхийн 400 иргэн оролцсон. Хүүхдийн тоглоомын талбай MNS6751:2019 ерөнхий шаардлага, стандартын дагуу хэрэгжилтийг хангах эсэхэд хяналт, тавьж, зөрчил дутагдлыг арилгах, зөвлөн, туслах, хүүхдийн эрхийн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Нийтийн эзэмшлийн газрын хүүхдийн тоглоомынталбайг шалгах хяналтын удирдамжийн дагууДархан хотын соёл амралтын хүрээлэн, Дархан хотын хот тохижилтын газартай хамтран тоглоомын талбайн эдрэл гэмтэл, бүрэн бүтэн байдал хяналт шалгалтыг ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Аймгийн хэмжээнд 26 хамтарсан баг 9 чиглэлээр хамтарсан үйл ажиллагааны чиглэлээр хяналт шалгалтыг 2024 оны 9-11 сард хийж гүйцэтгэсэн, 26 дүгнэлт, 1 зөвлөмж, 26 албан шаардлага хүргүүлж, ерөнхий дүгнэлтийг Дархан сумын ИТХ хүргүүлсэн. Такси үйлчилгээ үзүүлдэг жолооч нарт "Би хүүхдэдээлтэй хариуцлагатай жолооч" арга хэмжээг "Элит хөгжил" ХХК, "Шар зам хоршоо", Дархан UBcab зэрэг такси үйлчилгээ үзүүлдэг 3 байгууллагын 106 жолооч хамрагдлаа. Сургалтад хамрагдсан жолооч нар "Би хүүхдэд ээлтэй хариуцлагатай жолооч" наадаг тэмдэглэгээг автомашин дээрээ нааж, дээрх стикер нааж, хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангаж ажилласан. **Үр дүн:** Хүүхдийг осол гэмтлээс сэргийлэх, эцэг эхийн хариуцлагыг өндөржүүлэх, нөлөөлөл, сурталчилгааны ажил, 6 удаа, аюулгүй орчин үнэлгээ 2 удаа тус	100%	100%

						тус зохион байгуулснаар эцэг эх, гэр бүлд чиглэсэн сургалтад 5764 хүн буюу эцэг эх, асран хамгаалагчдын 20 хувийг хамруулж мэдлэг ойлголтыг нэмэгдүүлсэн. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Сангийн сайдын 2022 оны А/23, 27 дугаар хамтарсан тушаалын "Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээг санхүүжүүлэх", "Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх" журмын дагуу 760 хүүхдэд 18.401.675 төгрөгийн шуурхай тусламжийн үйлчилгээ үзүүлсэн.		
Зорилт: 1.1.1.2. Халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлж, эрт илрүүлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.								
3	"Халдварт болон халдварт бус өвчинтэй тэмцэх" үндэсний хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ ӨЭМТ		Халдварт өвчний тархалт буурна.	**2021** онд МУЗГын Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хянах, Халдварт бус өвчинтэй тэмцэх, Хүн амын хоол тэжээл, Эх, хүүхэд нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, Эрүүл шүд-эрүүл хүүхэд, Осол гэмтлээс сэргийлэх, Эх, нялх, балчир хүүхдийн эрүүл хүнс, зөв хооллолтыг дэмжих үндэсний хөтөлбөр, шинээр батлагдсан Хавдрын эсрэг, харшлын эсрэг 2 арга хэмжээний төлөвлөгөө, Давсны хэрэглээг бууруулах стратеги хэрэгжиж, хэрэгжилтийн дундаж хувь 91.4%-тай байна. **2022** онд Засгийн газрын 2021 оны 314 дүгээр тогтоолоор "Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлого" болон үндэсний хөтөлбөрүүдийг хүчингүй болгосон. Уг тогтоолын дагуу Дархан-Уул аймагт хэрэгжиж байсан 7 үндэсний хөтөлбөр хүчингүй болж арга хэмжээний төлөвлөгөө болон хэрэгжүүлж байна. Үр дүн: Дархан-Уул аймгийн хэмжээнд нийт 6 арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт **93,4%**-тай байна. Эрүүл Дарханчууд аймгийн дэд хөтөлбөрийн 2022 оны хэрэгжилт нь **96.76%** **2023** онд "Эрүүл идэвхтэй амьдрал", "Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд", "Хавдрын эсрэг", "Харшлаас сэргийлэх", "Эрүүл чийрэг эр хүн", "Элэг бүтэн Монгол", "Орчны эрүүл мэнд" "Халдварт өвчинтэй тэмцэх сэргийлэх", "Эрүүл шүд" зэрэг зорилтот бүлгийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих 9 арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, хэрэгжилтийн дундаж **95%** байна. **2024** он: "Эрүүл идэвхтэй амьдрал", "Эх, хүүхэд,	90%	90%

						нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд", "Хавдрын эсрэг", "Харшлаас сэргийлэх", "Эрүүл чийрэг эр хүн", "Элэг бүтэн Монгол", "Орчны эрүүл мэнд" "Халдварт арга өвчинтэй тэмцэх сэргийлэх", "Эрүүл шүд" зэрэг зорилтот бүлгийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих 9 арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, хэрэгжилтийн дундаж **98.6% байна**. 2024-2027 онд хэрэгжүүлэх Сэтгэцийн эрүүл мэнд, Эрүүл мэндийн салбар дахь хүүхдийн эрх хамгаалал, Жендерт суурилсан болон гэр бүлийн хүчирхийлэлттэй тэмцэх, сэргийлэх, Иргэний эрүүл мэндийн боловсрол зэрэг 5 арга хэмжээний төлөвлөгөө шинээр батлагдан ирсэн. **Үр дүн:** 2021-2024 оны 4 жилд хөтөлбөр, арга хэмжээний хэрэгжилт **91.4%-иас 98.6%** болж 7,2 хувиар нэмэгдсэн байна.		
4	"Хавдрын эсрэг" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ	-	Хорт хавдраар шинээр өвчлөгчдийн тоо буурна.	Хавдрын тухай ойлголт, хавдраас урьдчилан сэргийлэх сэдэвт сургалтад 36524 иргэн хамрагдаж, 6 төрлийн зөвлөмж, 3 төрлийн шторкыг орон нутгийн 3 телевиз, 2 радиогоор өдөр бүр 36-42 удаагийн давтамжтайгаар сурталчилж ажиллаж байна. Хавдрын эмчийн амбулаторийн үзлэг-2936. Хорт хавдрын шинэ тохиолдлын тоо-153. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4 тохиолдлоор буурсан байна. Хорт хавдрын улмаас нас барсан тохиолдлын тоо-101. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 15 тохиолдлоор буурсан байна. Хорт хавдрын шинэ тохиолдлын 13.1 хувь нь эрт үедээ, 86.9 хувь нь хожуу үедээ оношлогдсон. Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт 20-оос дээш насны нийт 33529 эмэгтэй хамрагдахаас 17515 эмэгтэй буюу 72.6%-ийн хамрагдалтай. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 13.5 хувиар буурсан байна. Элэгний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт 40-65 насны нийт 28461 иргэн хамрагдахаас 26762 буюу 94.0% хамрагдсан. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3.4 хувиар өссөн байна. Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт 30-60 насны нийт 7703 эмэгтэй хамрагдахаас 3043 буюу 39.5%-ийн хамрагдалтай. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 20.1 хувиар буурсан байна.	100%	100%

5	Иргэдийг эрт илрүүлэг, үзлэг оношлогоонд хамруулах ажлыг зохион байгуулна.	2021-2024	ЭМГ ӨЭМТ	ОНТ 1.0 сая	7500 иргэн үзлэгт хамрагдсан байна.	2023 онд 3670 оюутан залуучуудыг 10 удаагийн давтамжтай БЗДХ, ХДХВ/ДОХ-ын урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулахад 15 шинэ тохиолдлыг илрүүлэн, эмчлэн эрүүлжүүлсэн. Өсвөр үе, оюутан залуучуудад эрүүл мэндийн зөвлөгөөг кабинетаар болон утсаар нийт зорилтот бүлгийн 127 залуучуудад үзүүлсэн. Мэргэжлийн эмч нарын тусламж үйлчилгээнд 86 хүүхдийг хамруулж, эрүүл мэндийн тусламж үзүүлсэн байна. Хүн амыг нас, хүйс, эрүүл мэндийн эрсдэлд суурилан урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг үзлэгт 18-30 хүртэлх насны 3768 оюутан залуус, 6-17 насны 17630 хүүхэд хамрагдсан байна. **Үр дүн:** Өсөн дүнгээр хүн амыг нас, хүйс, эрүүл мэндийн эрсдэлд суурилан урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг үзлэгт 18-30 хүртэлх насны 3768 оюутан залуус, 6-17 насны 17630 хүүхэд хамрагдсан байна.	100%	100%
Зорилт: 1.1.1.3. Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана.								
6	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	ХОХБТХ, ОНӨГ, ЭМГ	ОНХСХО 5.0 сая	Эрүүл мэндийн анхан шатны үйлчилгээ үзүүлэх тоног төхөөрөмж хангагдана.	Өрхийн эрүүл мэндийг төвийн үйл ажиллагааг дэмжих сургалт зохион байгуулах таатай орчин бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэн "ГОС ХОТ" өрхийн эрүүл мэндийн төвийн Сургалтын танхим тохижуулсан. **Үр дүн:** Төсөл хэрэгжсэнээр 1-8, Өргөө, Малчин багийн 44,244 иргэнд сургалт мэдээлэл өгөх орчин нөхцөл бүрдсэн.	100%	100%
Зорилт 1.1.1.4. Орчин үеийн техник, технологитой "Оношлогоо эмчилгээний төв" байгуулж, гуравдугаар шатлалын эмнэлэг рүү явах иргэдийн урсгалыг бууруулна.								
7	Төвийн бусийн оношлогоо эмчилгээний төвийг байгуулж, үйл ажиллагаа эхлүүлэх.	2022-2024	ЭМГ	12 000 сая /УТХО	Иргэд чирэгдэлгүй эрүүл мэндийн үйлчилгээг авна.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор орон нутагт "Оношилгоо, эмчилгээний төв" байгуулах саналыг 2021 онд Эрүүл яаманд санал хүргүүлсэн боловч бүсийн хэмжээнд Орхон аймагт байгаа учир дэмжигдээгүй. 2022 онд Дархан-Уул аймагт шинээр эмнэлэг байгуулахад Европын сэргээн босголтын банкны шинжээч аудиторын баг ирж ажилласан Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд Дархан-Уул аймгийн хүн ам механикаар 20% өсөж 2024 онд 127.0	70%	70%

						мянган хүн амтай байхаар тооцоо гарсан. Иймд орчин үеийн стандартад нийцсэн эмнэлгийн тоог нэмэгдүүлж, эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор Европын сэргээлт босголт банкны санхүүжилтээр Дархан-Уул аймагт шинэ жишиг Нэгдсэн эмнэлэг барих төслийн хүрээнд барилгын нийт талбай 29841м2 хүртэл, хэвтэн эмчлүүлэх орны тоо 250, нийт 33 үндсэн нэгжтэй байх саналыг аймгийн Засаг даргын 2023 оны 1-10/709 дугаар албан бичгээр Европын сэргээлт босголт банканд хүргүүлсэн.		
8	Зоонозын төвийн харьяа нэгж байгуулах	2021-2024	ЭМГ	Улсын төсөв 250.0 сая	Зоонозын нэгж байгуулах	Зоонозын Өвчин Судлалын Төв /цаашид ЗӨСТ гэх/-ийн барилга нь аймгийн төвүүдэд байгуулах барилгын нэг маягийн зураг төслөөр баригдахаар болсон бөгөөд 2023 оны УТХО-нд Дархан-Уул аймагт баригдах ЗӨСТ-ийн барилгын холболтын зураг, төсвийн 25.8 сая төгрөг батлагдсан. Иймд ЗӨСТ-ийн барилга барих газрыг Дархан сумын 13-р баг, Үйлдвэрчний 2-р гудамж 203А байршилд аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/280 дугаар захирамжаар 3000м2 газрыг ЭМГ-ын нэр дээр олгосон. Олгогдсон газарт барилгын холболтын зураг хийхэд шаардлагатай зургийн ажлын даалгаврыг боловсруулан батлуулж ЭМЯ-д хүргүүлэн, тус яамнаас тендер зарлуулахаар Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газарт хүргүүлсэн. Мөн техникийн нөхцөлийг ЭМЯ-нд хүргүүлсэн.	30%	30%
Зорилт: 1.1.1.5. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилгыг барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.								
9	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилгыг барих ажлыг эхлүүлнэ.	2021-2024	АЗДТГ	Улсын төсөв 214.0 сая	Амин холбоо ӨЭМТ-ийн өргөтгөл хийх	Амин холбоо өрхийн эмнэлэгт 2025 онд өргөтгөл хийхээр АЗДТГ-т хүсэлт хүргүүлж 2025 оны улсын төсөвт суугдсан.	70%	70%
Зорилт: 1.1.1.6. "Шилэн эмнэлэг-II" төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.								
10	"Шилэн эмнэлэг" төслийг өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ	УТ, ОНТ 10.0 сая	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг чирэгдэлгүй,	2023 онд "Шилэн эмнэлэг" /"Цахим Монгол" ЗГ-ын мөрийн хөтөлбөр/ төслийг өрх болон сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд хэрэгжүүлэхээр Найрамдал Дархан төслийн хүрээнд ICT группээс 5 өрхийн эрүүл мэндийн	100%	100%

					хүлээгдэлгүй авах нөхцөл бүрдэнэ.	төвүүдэд цаг авах тоног төхөөрөмж киоск, дэлгэцийн хамт суурилуулж иргэдэд цаг олгож байна. Мөн төслийн хүрээнд Нэгдсэн эмнэлэгт цаг авах, шинжилгээний хариу авах киоск төхөөрөмж суурилуулсан		
ЗОРИЛГО 1.1.2. **Эрүүл идэвхтэй амьдралыг** дэмжих эрүүл **мэндийн хөтөлбөрүүдийг** хэрэгжүүлнэ. /**"Алсын хараа-2050"-ийн 2.2, ЗГҮАХ-2.1.1.1, 2.1.1.3/**								
Зорилт: 1.1.2.1. "Эрүүл Дарханчууд" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.								
1 1	"Эрүүл Дарханчууд" дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ	УТХО 165.0 сая ОНХС 20.0 сая ОНХС 16.0 сая	Нийт өвчлөл буурсан байна.	Эрүүл мэндийг дэмжих төвд улсын төсвийн 1850.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар иж бүрэн засвар үйлчилгээг хийж нийт 34 нэр төрлийн 95 ширхэг 796.1 сая төгрөгийн тавилга, тоног төхөөрөмж худалдан авч суурилуулсан. "Илүүдэл жингүй-Эрүүл монгол" идэвхтэй хөдөлгөөнийг дэмжих аянд 1-16, Өргөө, Малчин багууд, Засаг даргын Тамгын газрын нийт-80 албан хаагчийг товлосон хугацаанд хамруулан ажиллаж байна. Нэгдсэн эмнэлэг эмгэг судлалын тасгийн ёслолын өргөө, арын өрөөний дотор засварын ажил 20 сая төгрөгийн төслийг дэмжин санхүүжилтийг олгосон. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг сайжруулах, тохирох хэрэглэгдэхүүнээр хангах хүртээмжтэй байдлыг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд эмэгтэйчүүдийн үзлэгийн орыг Нэгдсэн эмнэлгийн төрөх тасагт хүлээлгэн өглөө. Урьдчилан сэргийлэх үзлэг 90% Өвчлөлийн 10.1 хувиарь буурсан	90%	90%
1 2	"Элэг бүтэн Монгол" үндэсний хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ	-	Өвчлөл буурсан байна	Хавдар судлалын үндэсний төвөөс Хөнгөвчлөх эмчилгээ, өвдөлт намдаах тусламжийн сургалт зохион байгуулж, 50 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг хамруулсан. Монгол орон даяар үндэсний хэмжээнд "Амьдрал бэлэг" төслийн хүрээнд элгээ хайрладаг хүн бүрд зориулсан урьдчилан сэргийлэх үзлэг, эрүүл мэндийн өдөрлөг зохион байгуулж, 200 гаруй иргэдийг, Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 48 удаагийн сургалтаар 13571 хүнд сургалт зохион байгуулсан. Эмчийн ярилцлага-3 удаа, мэдээлэл 7 удаа, эрүүл мэндийн цахим зөвлөгөө ярилцлага-6 удаа тус тус бэлтгэн иргэдэд түгээсэн. Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв, Хавдар судлалын үндэсний төвөөс боловсруулсан 17 төрлийн зөвлөмж, сэрэмжлүүлгийн 14 сувгаар түгээсэн.	100%	100%

						Хандалтын тоо-35411 хүн, хөнгөвчлөхийн тасагт 387 хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна.		
13	"Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд" үндэсний хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ Хувийн эмнэлэг	-	Хүүхдийн үзлэгт хамрагдалтын тоо өссөн байна.	2022 онд 2-12 насны 9622 хүүхэд Нэгдсэн эмнэлэгт, 16469 хүүхэд хувийн эмнэлэгт урьдчилан сэргийлэх шүдний үзлэгт хамрагдаж, өвчлөл 5471 бүртгэгдэж, эмчлүүлсэн. Шүдний өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 18758 эцэг эхчүүдэд сургалт мэдээлэл зохион байгуулсан.	100%	100%
1.2. БИЕИЙН ТАМИР, СПОРТ								
ЗОРИЛГО 1.2.1. Хүн амыг **хөдөлгөөний дутагдлаас урьдчилан** сэргийлж, **нийтийн биеийн тамир, спортын хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ. /ЗГҮАХ-2.2.1, АХҮЧ-3.5.3/**								
Зорилт: 1.2.1.1. Олон улсын болон улсын чанартай спортын тэмцээн уралдаанд оролцох баг, тамирчдад дэмжлэг үзүүлнэ.								
14	Монгол улсын нэрийг тив, дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнд аймаг орон нутгаа төлөөлөн оролцож буй тамирчдад дэмжлэг үзүүлнэ.	2021-2024	БТСГ	ЗДНХ 12.0 сая ЗДНХ 1.0 сая	Уралдаан тэмцээний зардалд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	Дархан 88 олон улсын дугуйн тэмцээнийг "Дархан дугуйн холбоо"-той хамтран зохион байгуулж тус тэмцээнд 12-75 насны ангилалд 50 гаруй клубийн 400 орчим тамирчид оролцлоо. Ахмад тамирчин Дашдоржийн Батчимэг, Пүвсанчимэдийн Алтангэрэл нарт Ази номхон далайн орнуудын аварга шалгаруулах сагсан бөмбөгийн тэмцээнд багаараа Алтан медаль хүртэж амжилттай оролцлоо. **Үр дүн:** Олон улсын, улсын чанартай тэмцээн уралдааныг тогтмол зохион байгуулж Дархан суманд нутагшуулах, биеийн тамир спортыг хөгжүүлэх зорилтын хүрээнд 2.818 км стандартын дугуйн замтай болсон.	100%	100%
Зорилт: 1.2.1.2. Хүн амын зорилтот бүлгүүдэд /ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд/ чиглэсэн биеийн тамир, спортын үйл ажиллагааг дэмжинэ.								
15	Ахмадуудын спортын их наадмыг спортын 5 төрлөөр зохион байгуулна.	2021-2024	БТСГ	ЗДҮАХ 10.0 сая	Спортын наадамд оролцогчдын тоог 1,5 хувиар нэмэгдүүлэх	Ахмадуудын спортын 5-р наадмыг 10-р сарын 7- 8 өдрүүдэд спортын 6 төрөл /дартс, граунд гольф, софт волейбол, шатар , ширээний теннис, бадминтон / - оор амжилттай зохион байгууллаа. Тэмцээнд Дархан-Уул аймгийн Дархан, Орхон, Хонгор, Шарын гол сумдын 21 багийн 380 гаруй тамирчид 2 насны ангилалд өрсөлдөж багийн нийлбэр дүнгээр Дархан сумын 8-р баг ТЭРГҮҮН байр, Дархан сумын 10-р баг ДЭД байр, Дархан сумын 16-р баг ГУТГААР байранд тус тус шалгарлаа. Тэмцээний зардалд улсын төсвөөс 4 сая төгрөг зарцуулсан.	100%	100%

						Ахмад настны хөгжил хамгаалал, биеийн тамир, спортын үйл ажиллагааг дэмжих ажлын хүрээнд ахмадуудын дунд 10 төрөлт Соёл, Спортын аварга шалгаруулах тэмцээнийг Дархан сумын ахмадын хороотой хамтран зохион байгууллаа. **Үр дүн**: Дархан суманд 55-аас дээш насны 12760 ахмадуудаас 2022 онд 528 хүн , 2023 онд 670 хүн буюу 9.3%-аар биеийн тамираар хичээллэх ахмад настнуудын тоо нэмэгдсэн. Биеийн тамираар тогтмол хичээллэгч ахмадуудын тоог нэмэгдүүлэх зорилгоор Дархан спортын ордонд 2,4 өдрүүдэд өдөрт 2 цаг гарган үнэ төлбөргүй хичээллүүлж байна.		
1 6	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд спортын арга хэмжээг зохион байгуулна.	2021-2024	БТСГ	БТСГ 0.3 сая ЗДНХ 2.5 сая	ХБИ-ийн нийгмийн оролцоо нэмэгдсэн байна.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд жил бүр уламжлал болгон явагддаг "Бид хамтдаа" арга хэмжээний хүрээнд "Пара хөнгөн атлетикийн, нисдэг таваг, дартс зэрэг төрлүүдээр насанд хүрэгч өсвөр үе гэсэн 2 ангиллаар зохион байгуулж 70 гаруй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд хамрагдлаа улсын төсвөөс 1 сая төгрөгөөр зохион байгуулсан . ХБИ- нь пара хөнгөн атлетикийн Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд 20 тамирчин эрэгтэй 10, эмэгтэй 10 төрөл /хараны бэрхшээлтэй, нуруу нугасны бэрхшээлтэй, гар, хөлийн тайралттай, одой гэсэн ангиллаар оролцож орон нутгаас 2 сая төгрөгөөр дэмжлэг үзүүлэн оролцуулсан. 7 дугаар цэцэрлэг нь тусгай хэрэгцээт ТЭМҮҮЛЭЛ-1, 2 бүлгийн хүүхдүүдийн дунд "БИ ЧАДНА" спорт өдөрлөгийг зохион байгууллаа. Тус өдөрлөгт тусгай хэрэгцээт 45 хүүхэд эцэг, эхчүүд, багш нар оролцлоо. Тус арга хэмжээний үеэр хүүхэд багачуудын бие бялдрын боловсролыг дэмжихэд шаардагдах 700.000 төгрөгийн хэрэглэл материалын дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллаа. Тэргэнцэртэй, хөдөлгөөний хязгаарлалтай иргэдийн идэвхийг өрнүүлэх, нөхөрсөг харилцааг эрхэмлэн спортоор хичээллэх боломжийг бүрдүүлэх, эв нэгдлийг бэхжүүлэх, чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор "Туялзуур сэлэм"-ний тэмцээнийг Дархан Уул аймгийн тэргэнцэртэй иргэдийн	100%	100%

						холбоо ТББ-тай хамтран амжилттай зохион байгууллаа. **Үр дүн :** Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд зохион байгуулсан арга хэмжээнд оролцогчдын тоо 2,5-3,5 хувьд хүрж 1 хувиар өссөн /4500орчим хүнээс 170 хүн оролцож байна.		
Зорилт: **1.2.1.3.** Нийтийн биеийн тамирыг үе шаттайгаар хөгжүүлнэ.								
17	Гэр бүл, иргэдийн оролцоотой тэмцээн уралдаан зохион байгуулна.	2021-2024	БТСГ	ОНТХО 0.3 сая	Иргэдийн эрүүл, идэвхтэй амьдрах хэв маяг сайжирна.	"Илүүдэл жингүй эрт эч Монгол" аян, цасны баяр, ажлын байрны дасгал, өглөөний дасгал, завсарлагааны дасгал, дугуйн баяр, дугуйтай дархан арга хэмжээ, тамирчдын өдөр зэрэг иргэн , гэр бүл хамт олныг хамруулсан арга хэмжээг жил бүр зохион байгуулж байна. Мөн шинээр санаачлан " Эрүүл амьдрал –Идэвхтэй хөдөлгөөндөө цаг гаргая" аяныг 3 дугаар сарын 01-ны өдрөөс 6-р сарын 24 хүртэл Дархан-Уул аймгийн гэр бүл , албан байгууллага , аж ахуй нэгж, оюутан залуучууд, хүүхдүүдийн дунд өрнүүллээ. "ЦАГ ГАРГАЯ " аяныг зохион байгуулж 12368 хүн хамрагдлаа. Энэ аяны хүрээнд нийт 7 спорт заал, 3 фитнесс клуб, 6 гадаа талбай, 3 клуб, 36 чийрэгжүүлэх танхим, 1 сөлын төв, 1 усан бассейнаар иргэдэд үйлчилүүлээ. Аяны хүрээнд аймгийн хэмжээний 86 байгууллага , их дээд болон ерөнхий боловсролын сургууль, СӨББ байгууллага, гэр бүл, иргэд 7 хоног бүрийн баасан , бямба гаригийн өглөө тогтмол дасгал хөдөлгөөн хийж хэвшүүлсэн байна. Мөн аяны хүрээнд зохион байгуулсан бүх нийтийн марафон, Бүх нийтийн алхалт , цахим гиминастик , дугуйн арга хэмжээ зэрэг биеийн тамирын арга хэмжээнд 5300 гаруй хүн хамрагдсан байна. Мөн Дархан хотын өдөрт зориулсан биеийн тамир, спортын 4 арга хэмжээд мянга гаруй иргэн хамрагдлаа орон нутгийн төсвөөс 10 сая төгрөг зарцуулсан. **Үр дүн:** Биеийн тамираар тогтмол хичээллэгчдийн тоо нийт хүн амын20 %-23.0% -ийг ээлдэг болж нэмэгдсэн. Мөн нийтийн биеийн тамирын арга хэмжээний зардал 2020 онд 27,412,650₮ буюу 1 хүнд	100%	100%

						263 төгрөг ноогдож байсан бол 2023улсын төсвөөс 32сая, орон нутгаас 20сая төгрөг зарцуулдаг болж нэг хүнд 500 орчим төгрөг ноогдож байна.		
Зорилт: 1.2.1.4. Өвлийн спортыг хөгжүүлж, материаллаг баазыг нэмэгдүүлнэ.								
18	Өвлийн спортын ордон байгуулна.	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ	-	Хүүхэд залуусыг өвлийн спортоор хичээллэх орчин нөхцөл бий болно.	Өвлийн спортын ордоны зураг төсвийг гаргаж, газрын асуудлыг шийдвэрлэсэн бөгөөд 2024 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэхээр санхүүжилт суугдсан.	70%	70%
19	Өвлийн спортыг хөгжүүлэх төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ	ЗДНХ 1.0 сая	Эрүүл чийрэг хүүхэд, залуусын тоо нэмэгдэнэ.	Өвлийн спортыг хөгжүүлэхээр улсын болон бүсийн чанартай уралдаан тэмцээнийг орон нутагтаа зохион байгуулсан. Үүнд "Болд" сангийн нэрэмжит тэмцээнд 7 багийн 100 тамирчид, МХХ цомын төлөө U-12 насны аварга шалгаруулах 5 багийн 70 тамирчид, Өсвөр үеийн хоккейчдын 14 насны улсын аварга тэмцээнд 6 багийн 80 тамирчин оролцлоо. Монголын Хүүхдийн спортын Өвлийн 7-р их наадмын "Гүйлтийн цана"-ын төрөлд түс сумын баг тамирчид амжилттай оролцож 2 Алтан медаль,1 мөнгөн медаль хүртлээ.	100%	100%
ЗОРИЛГО 1.2.2. Үндэсний уламжлалт спортыг хөгжүүлэх бодлого баримтална. /ЗГҮАХ-2.2.2/								
Зорилт: 1.2.2.1. Үндэсний спортын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг холбоо клубуудыг дэмжих ажиллана.								
20	Үндэсний спортын наадамд тамирчдыг амжилттай бэлтгэн оролцуулах.	2021-2024	СЗДТГ, БТСГ	УТХО 0.6 сая	Баг тамирчдыг бэлтгэл сургуулилтыг чанартай хийх боломж нөхцөлөөр хангах	Үндэсний спортын наадмын шигшээ тэмцээний өвлийн 2 төрөлд 16 тамирчин оролцсон. Мэсний шагайн төрөлд 1 хүрэл медаль хүртсэн амжилттай явж байна. Зуны 9 төрөлд оролцох тамирчид бэлтгэл сургуулилтаа хангаж байна. Үндэсний уламжлалт спортыг хөгжүүлэх зорилгоор "Дархан Үндэсний цэц харваа" ТББ 19.5 сая төгрөгийн өртөгтэйгээр зурхайн зогсоолын тохижилтын ажил 100% гүйцэтгэлтэй хийгдэж, хүлээн авч үндэсний сурын спортоор хичээллэх тамирчдын орчин нөхцөл сайжирсан. **Үр дүн:** Мэсний шагайн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд төрөлд 1 тамирчин хүрэл медаль хүртсэн.	100%	100%

ЗОРИЛГО 1.2.3. Спортын барилга байгууламжийг нэмэгдүүлнэ. /ЗГҮАХ-2.2.3, 1.6.17, 1.6.22, АХҮЧ-3.5.2/							
Зорилт: 1.2.3.1. "Хуучин Дархан-Спорт цогцолбор"-той болно.							
21	Хуучин Дархан спорт цогцолбор байгуулна.	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ	УТХО 3.5 тэрбум	Барилгын ажил дууссан байна	Иргэдийн санал санаачилгыг дэмжин хуучин Дарханд Спортын ордныг "Хөшиг-Уул" ХХК-ийн 3.5 тэрбум төгрөгийн өртөгтэйгөөр хийж гүйцэтгэсэн. Дархан спортын ордон үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн.	100%	100%
Зорилт: 1.2.3.2. Олон Улсын стандартад нийцсэн Хөл бөмбөгийн талбайг ашиглалтад оруулна.							
22	Миний Монгол цэцэрлэгт хүрээлэнд ОУ-ын стандартад нийцсэн Хөл бөмбөгийн талбай ашиглалтад оруулна.	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ	УТХО 1.5 тэрбум	ОУ чанартай тэмцээн уралдаан зохион байгуулах нөхцөл бүрдэнэ.	Улсын төсвийн 1.5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар тус сумын 14 дүгээр багт байрлах "Миний Монгол" цэцэрлэгт хүрээлэнд нийт 8350 м2 талбай, гүйлтийн зам нь 2515 м2, бетон талбай нь 2116 м2, үзэгчдийн суудал болон индэр нь 524 м2 бүхий олон улсын стандартад нийцсэн хөл бөмбөгийн талбай байгуулагдаж ашиглалтад орсон. Ажлын гүйцэтгэл 100%-тай байна.	100%	100%
Зорилт: 1.2.3.3. Явган хүний зам болон унадаг дугуйн замыг стандартад нийцүүлэн байгуулна.							
23	Явган хүний зам болон дугуйн зам байгуулна.	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ	ОНТ 225.0 сая	4 км дугуйн замтай болсон байна.	2023 онд шинэ хорооллын 16 байрнаас шинэ хорооллын арын зам-DBS уулзвараас– Аюулгүйн тойрог хүртэл 2,8 км, Соёл амралтын Дархан-60 цогцолборт 1,58 км, Мобикомын уулзвараас – онгоцны буудал хүртэл 2,7км, АШУИС-аас ШУТИС хүртэл 0,7км, Дархан сумын 5, 6 баг Дархан ЗДТГ-аас Гэгээ дэлгүүр хүртэл 0,85 км, 1,3,5 баг 6 буудлаас МСҮ-ийн хүртэл 1,1км, 1-8 багийг холбосон 0,8км дугуйн замыг тус тус энэ онд хийгдэхээр төлөвлөгдөн хийгдэж байна. **Үр дүн:** Нийт 16,13 км явган болон дугуйн зам хийгдсэн.	100%	100%
1.3. БОЛОВСРОЛ **ЗОРИЛГО 1.3.1. Цэцэрлэг, сургуулийн тоог нэмэгдүүлж, хүүхдэд ээлтэй орчныг бүрдүүлнэ. /ЗГҮАХ-2.3.9, АХҮЧ-2.1.5/**							
Зорилт: 1.3.1.1. Сургууль, цэцэрлэгийн гадна орчны аюулгүй байдлыг хангуулна.							
	СӨББ, ЕБС-ийн гадна хүүхдэд ээлтэй аюулгүй орчин бүрдүүлэх төслийг дэмжиж ажиллана.	2021-2024	БСУГ, ЕБС, СӨБ	ОНХС, ЗДҮАХ 133.7 сая	Хүүхдэд ээлтэй эрүүл аюулгүй орчин бүрдэнэ.	Дархан сумын Засаг даргын санаачилгаар хүүхдийг эрсдэлээс урьдчилан сэргийлж, хүүхдэд ээлтэй хот болох зорилтын хүрээнд "ИТГЭЛТЭЙ УТАС" төслийг "МЦХ ХК"-тай хамтран хэрэгжүүлж дууслаа. Төсөл хэрэгжсэнээр ЕБС-ийн гар утасгүй сурагчид болон гар утасны нэгж ,цэнэг дууссан,сүлжээ тасрах, байгалийн гамшгийн үед ч гэрийнхэнтэйгээ яаралтай утсаар холбогдох боломжтой болж ерөнхий боловсролын 12 сургуульд байршууллаа. 4 дүгээр сургууль Урлагийн танхимын тохижилтыг Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар иж бүрэн тохижууллаа.		

24						"ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ЖИЛ" болгон зарласантай холбогдуулан тус сумын ерөнхий боловсролын 12 дугаар сургуулийн Засвар шинэчлэлийн ажлыг Японы ЗГ-ын өвсний үндэс төслөөр сургуулийн гадна фасад, цонх, хаалгыг сольж, Азийн Хөгжлийн банкны санхүүжилтээр БШУЯ-аас тэгш хүртээмжтэй боловсрол төслөөр хүүхдийн бие засах газар, тусгай хэрэгцээт хүүхдийн өрөө, гадна шатыг засварлаж, Аймгийн ЗДТГ-аас хүүхдийн иж бүрэн сандал ширээг шинэчилж, заслын ажлыг багш ажилчид болон Политехникийн коллежийн оюутнуудын хамтаар хийж гүйцэтгэлээ. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага 25 дугаар цэцэрлэгийн сапбар бүлгийн халаалтын төслийг дэмжин санхүүжүүлсэн. Өвөлжилтийн бэлтгэл ажлын хүрээнд 5 дугаар цэцэрлэгийн шугам хоолойн засвар шинэчлэлийн ажилд дэмжлэг үзүүллээ. Ерөнхий боловсролын 5 сургуульд хог ангилан ялгах хогийн савыг байршууллаа. Өвөлжилтийн нөхцөл байдал хүндэрсэн 4, 5, 6, 10, 13, 15, 16, 24 дугаар цэцэрлэг, Од цогцолбор сургуульд тус тус дээвэр засвар, цахилгааны шугам шилжүүлэх болон цахилгаан шит, тоолуур монтаж засвар дулааны шугам сүлжээний засвар, сургууль цэцэрлэгийн дулаан алдагдлыг бууруулахад шаардагдах төсвийг зарцууллаа.	100%	100%
Зорилт: 1.3.1.2. Ерөнхий боловсролын сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагуудын материаллаг баазыг сайжруулна								

25	СӨББ, ЕБС-уудын анги танхимыг иргэд, ААНБ, ОУБ-н дэмжлэгтэйгээр засаж тохижуулна.	2021-2024	БСУГ, ЕБС, СӨБ	ТББ 26.0 сая ОНХС 298.3 сая	Хүүхэд багачуудын сурч хүмүүжих орчин сайжирна	Тусгай хэрэгцээ шаардлагатай хүүхдийн онцлогт тохирсон сургалтын орчны стандартад нийцсэн 7 дугаар цэцэрлэгийн өргөтгөлийн барилгын зураг төсвийг "Автокат" ХХК-аар гүйцэтгүүлж, барилгын зургийг батлуулсан. 2022 оны улсын төсөвт өргөтгөлийн барилгыг барих 2 тэрбум төгрөг төсөвлөгдөж, барилга бариулах нээлттэй тендер зарлагдан "Хөшиг уул" ХХК шалгарч 2022 оны 03 дугаар улиралд барилгын ажил эхлэхээр гэрээ хийгдэж барилгын ажил 60% тай явагдаж байна. 11 дүгээр цэцэрлэгийн дээвэр, сантехник, гал тогооны иж бүрэн засвар тохижилтын ажлыг бүрэн хийж дуусгалаа. Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн Гадаад хэлний кабинет тохижилт, засварын ажлыг бүрэн хийж гүйцэтгэсэн. Ерөнхий боловсролын Од цогцолбор сургуулийн гадна шугам хоолон засварын ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Сурагчдын сурах таатай орчин бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд стандартад нийцсэн сурагчийн ширээ 500, сандал 1000 ширхгийг 4, 15, 18 дугаар сургуульд хүлээлгэн өглөө. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага 5, 10, 13 26 дугаар цэцэрлэгийн хүүхэд багачуудад сурах таатай орчин нөхцөл бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд хөгжмөөр дамжуулан урлагийн боловсрол олгох 4 төслийг дэмжин санхүүжүүлсэн. **Үр дүн:** Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын 1750, ерөнхий боловсролын сургуулийн 9214 сурагчийн сурах орчин нөхцөл сайжирсан.	100%	100%
Зорилт: 1.3.1.3. "Ном", "Авъяас" зэрэг хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.								
26	"Авъяас" хөтөлбөрийн хүрээнд дугуйлан секцийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.	2021-2024	БСУГ, ЕБС, СӨБ	ОНХС 9.5 сая	Дугуйлан секцэд хамрагдах хүүхдийн тоо өснө.	Хүүхэд хөгжлийн ордны үйл ажиллагааг дэмжин Хүүхдийн сурч хөгжих таатай орчин нөхцөл бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд Хүүхэд хөгжлийн ордонд 9 төрлийн тоног төхөөрөмжийг хүлээлгэн өглөө. **Үр дүн:** Дугуйланд секцэд хамрагдах хүүхдийн тоо **5,3% -аар нэмэгдсэн**	100%	100%
27	"Ном" хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангуулж ажиллана	2021-2024	БСУГ, Төв номын сан	ОНХС 7.3 сая	Ном уншигчдын тоо нэмэгдэнэ	2023 онд 447 нэр төрлийн 672 боть 12 900 180 төгрөгийн номоор фондоо баяжууллаа. Үүнээс: Худалдаагаар 9.000.000 төгрөгийн 261 нэр төрлийн 474 боть ном, Хандиваар 3.900.180 төгрөгийн186 нэр	100%	100%

						төрлийн 198 боть, хандиваар 928,800 төгрөгийн 56 нэр төрлийн 73 боть номоор баяжилт хийсэн. **Үр дүн:** Нийт 447 нэр төрлийн 672 боть номоор сан хөмрөгийг баяжуулсан.		
Зорилт: 1.3.1.4. ЕБС, СӨБ-ын байгууллагуудын тоог нэмэгдүүлнэ.								
28	Өргөө багт шинээр 100 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг байгуулна.	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ	УТХО 1.1 тэрбум	Төрийн өмчийн цэцэрлэг тус багт шинээр бий болсон байна	Шинэ цэцэрлэг нь 2021 оны 10-р сард ашиглалтад орсон. Ингэснээр 20 багш ажилтан, 4 бүлэгт 120 хүүхдэд сургуулийн өмнөх боловсрол олгож үйл ажиллагаа эхэлсэн. **Үр дүн:** Хамран сургах тойргийн 135 хүүхэд цэцэрлэгт хамрагдсан.	100%	100%
29	Сургуулийн барилга 480 суудалтай /3-р баг/	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ	УТХО 3.0 тэрбум	Хамран сургалтын хүчин чадал нэмэгдэнэ.	2022 онд 4 дүгээр сургуулийн 480 хүүхдийн суудалтай сургуулийн барилгыг УТХО 5,2 тэрбум төгрөгийн өртгөөр баригдаж, бүрэн ашиглалтад орсон. Сургуулийн өргөтгөл ашиглалтад орсноор 20 бүлэгт 658 гаруй хүүхэд суралцаж, 3 ээлжээр хичээллэж байсан сургууль 2 ээлжээр хичээлладэг болсон. **Үр дүн:** 3 ээлжээр хичээллэж байсан сургууль 2 ээлжээр хичээллэж байна.	100%	100%
30	15 дугаар багт ахлах сургуулийг ашиглалтад оруулах	2021-2024	БСУГ	Азийн хөгжлийн банк 2.5 тэрбум	Сонгон шалгаруулалт хийгдэж барилга угсралтын ажил эхэлнэ.	Дархан сумын 15 дугаар багт 960 хүүхдийн суудалтай сургуулийн барилга УТХО 10,0 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй баригдаж, ажлын явц 67%-тай үргэлжилж байна. **Үр дүн:** 960 хүүхдийн суудалтай сургуулийн барилгын ажлын явц 67%-тай үргэлжилж байна.	70%	70%
Зорилт:1.3.1.5 Чадварлаг багш" төслийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.								
31	Чадварлаг багш" төслийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	БШУГ	ЗДҮАХ 19.0 сая ОНХСХО 99.9 сая	Чадварлаг баг байгуулагдсан	Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургуулийн орчныг сайжруулах, багш нарын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн асуудлыг сайжруулах зорилтын хүрээнд "СӨББ ХӨГЖИЛ-60" хөтөлбөрийг Цэцэрлэгийн эрхлэгч нарын холбоотой хамтран зохион байгуулж санхүүгийн дэмжлэг үзүүллээ. Багшийн хөгжлийг дэмжих, сургалтын орчин сайжруулах зорилтын хүрээнд Багшийн хөгжлийн төвийн засвар үйлчилгээг хийж гүйцэтгэлээ. Үр дүн: Ажлын гүйцэтгэл 100%	100%	100%

32	Сурлага, урлаг, спортоор амжилт гаргасан багшийг урамшуулан дэмжинэ.	2021-2024	БШУГ	ОНТ 2.0 сая	Сурлага, урлаг, спортоор амжилт гаргасан багш, сурагчдыг 100% урамшуулна	2022-2023 оны хичээлийн жилд улсын тэрэлжсэн олимпиадад амжилт гаргасан 9 сурагч, 48 улирал "А" үнэлгээтэй суралцсан 84 сурагч, "Дугуйн арга" улсын олимпиадад амжилттай оролцсон 300 сурагчдыг урамшуулан эрхийн бичгийг гардуулсан. Тус арга хэмжээнд ОНТ 10,0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүллээ. Элсэлтийн ерөнхий шалгалтад амжилт гаргасан багш сурагчдыг урамшуулсан. Үүнд: 2021 онд 20 сурагч, 5 багш 23,5 сая 2022 онд 30 сурагч, 6 оюутан, 10 багш 54.5 сая 2023 онд 42 сурагч, 13 оюутан, 23 багш 89,0 сая төгрөгийн урамшуулал, тэтгэлэг олгосон. Улсын олимпиадад амжилт гаргасан 8 сурагч, 2 багшид хүндэтгэл үзүүлсэн. **Үр дүн:** Сурлагын амжилт гаргасан ЭЕШ-д амжилт гаргасан 111 суралцагч, 38 багшид 3 жилийн хугацаанд 167,0 сая төгрөгийн урамшуулал 100% олгосон.	100%	100%
Зорилт: 1.3.1.5. Төр иргэний хамтын ажиллагааг сайжруулж, соён гэгээрүүлэх ажлыг тогтмол явуулна.								
33	Иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2021-2024	ТББ, холбоод	ЗДҮАХ 10.0 сая	Иргэд мэдээ мэдээллээр хангагдана	Дархан сумын Хэвлэл мэдээллийн албанаас иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлын хүрээнд нийгэм рүү чиглэсэн уриалга пост 115 постер, болзошгүй гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 106 постер, 256 дүрстэй мэдээ, 241 фото мэдээ, Авлигатай тэмцэх, соён гэгээрүүлэх чиглэлээр 35 постер байршууллаа.	100%	100%
1.4. СОЁЛ УРЛАГ **ЗОРИЛГО 1.4.1. Соёл, урлагийн байгууллагын хөгжлийн зорилтыг хангахад чиглэсэн арга хэмжээг үр дүнтэй хэрэгжүүлнэ. /Алсын хараа-2050-ийн 1.1.5, ЗГҮАХ-2.6.2/**								
Зорилт: 1.4.1.1. Соёл, урлагийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжинэ.								
34	Соёлын байгууллагуудыг дэмжин ажиллана.	2021-2024	ДС ЗДТГ	ОНТХО 5.0 сая ОНХС 7.3 сая	Соёлын байгууллагын үйл ажиллагаа сайжирна	Соёл урлагийн байгууллагыг дэмжих зорилтын хүрээнд Хүүхэд, Залуучуудад гоо зүйн мэдлэг олгох, хотын соёлд сургах, нийгэмд оролцоотой зөв зөрэг залуус болгон төлөвшүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор зохион байгуулж буй "Super Fashion-2023" оны шилдэг шинэ залуу загвар, өмсөгч, шилдэг фото моделийг шалгаруулах улсын уралдаанд дэмжлэг үзүүлэн хамтран ажилллаа.	100%	100%
Зорилт: 1.4.1.2. Соёлын үнэт зүйлс, биет болон биет бус өвийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулна.								

35	Соёлын биет болон биет бус өв уламжлагчдын судалгааг гаргах, сурталчлах, түгээн дэлгэрүүлнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	ОНХС 10.0 сая	Соёлын биет болон биет бус өвийг түгээн дэлгэрүүлэх, сурталчлах	Дархан-Уул аймгийн орон нутгийн төсвийн 3.5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Музейн үзэсгэлэнгийн танхимд байрладаг 14 уран баримлын сэргээн засварлалт хийж гүйцэтгэсэн байна. Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт газар Сяньбигийн үеийн хаад язгууртны булшийг "Орон нутгийн хамгаалалтад авах тухай асуудал"-ыг хэлэлцэж орон нутгийн хамгаалалтад авч, 2023 оны малтлага судалгааны ажлыг эхлүүлэхээр төсөв баталлаа.	90%	90%
Зорилт: 1.4.1.3. Олон улсын болон улсын чанартай соёл урлагийн тэмцээн уралдаанд оролцох баг, тамирчдад дэмжлэг үзүүлнэ.								
36	Олон улсын болон улсын чанартай соёл урлагийн тэмцээн уралдаанд оролцох баг, тамирчдад дэмжлэг үзүүлнэ	2021-2024	БСУГ	ЗДНХ 1.0 сая	Уралдаан тэмцээний зардалд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	Английн Лондон хотод зохион байгуулагдсан дэлхийн аварга шалгаруулах Blackpool бүжгийн фестивальд оролцсон С.Мөнхцэцэг, О.Жамц нарт санхүүгийн дэмжлэг үзүүллээ. Үр дүн: Олон улсын Бүжгийн фестивальд Мөөгий бүжгийн клубын бүжигчид амжилттай оролцсон.	100%	100%
Зорилт: 1.4.1.4. Хүүхдийн номын ордны номын сангийн тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.								
37	Хүүхдийн номын ордны номын сангийн тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.	2021-2024	БСУГ ХНО	Улсын төсөв болон бусад 32.5 сая	Ном хэвлэлийг ариутгах төхөөрөмжтэй болсон байна	2021 онд УТХО-ын 980 мян төгрөгийн санхүүжилтээр ном ариутгагч төхөөрөмж худалдан авч, 2600 номыг, 2022 онд 11531 номыг ариутган, 2023 онд Хүүхдийн номын ордны номын сангийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх "Оюуны сантий" төслийг хэрэгжүүлэхэд ОНТ-ийн 10.0 сая төгрөг, Хүүхдийн номын ордны гадна цахилгаан шинэр татах ажилд ОНТ 12.5 сая төгрөг зарцуулсан. 13.1 сая төгрөгийн санхүүжилтээр бие даасан цахилгааны эх үүсвэртэй болсон. Соёлын Сайд болон аймгийн Засаг дарга нарын хамтран ажиллах байгуулсан гэрээний 2.5 дахь заалтын хүрээнд 10 сая төгрөгийн ном худалдан авах санхүүгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэсэн. **Үр дүн:** Хүүхдийн номын ордны номын сангийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэхэд нийт 32,5 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шийдвэрлэсэн.	90%	90%
Зорилт: 1.4.1.5. Музей-номын сангийн зориулалтай барилгын ажлыг эхлүүлнэ.								
38	Музей-номын сангийн зориулалтай барилгын ажлыг эхлүүлнэ.	2021-2024	БСУГ	УТХО 15.6 тэрбум	Сурч хөгжих чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх орчин нөхцөл сайжирсан байна.	Дархан сумын 14-р баг "Миний Монгол" цэцэрлэгт хүрээлэнд соёлын үйлчилгээг иргэдэд цогц байдлаар үзүүлэх, орчин үеийн дэвшилтэт техник, технологи бүхий олон улсын стандартад нийцсэн Музей-номын сангийн цогцолборыг аймагтаа анх удаа барьж	100%	100%

						байгуулахаар төлөвлөн 2021 онд барилгын зураг төсөл хийгдэж, барилгын ажил эхэлсэн. 2022 онд суурийн ажил 100% дуусаж, барилгын ажлын гүйцэтгэл 50%, 2023 онд гадна өрлөгийн ажил 65%, дотор өрлөг 55%, 3 дугаар давхар цутгал тавихад бэлэн болж ажлын явц 85%. Барилгын ажлыг "Воком Констракшн" гүйцэтгэж байна. **Үр дүн:** Улсын төсвийн 15.6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй уг цогцолборын барилгын ажлын явц 85%-тай байна.		
Зорилт: 1.4.1.6. Үндэсний өв уламжлал, **соёлын өвийг** дэлгэрүүлэх, сурталчлах чөлөөт уран **бүтээлчдийн ур бүтээлээ тууравих** орчин **нөхцөлөөр хангахад бодлогын дэмжлэг** үзүүлнэ.								
39	Үндэсний өв уламжлал, соёлын өвийг дэлгэрүүлэх, сурталчлах чөлөөт уран бүтээлчдийн ур бүтээлээ тууравих орчин нөхцөлөөр хангахад дэмжлэг үзүүлнэ	2021-2024	Урчуудын холбоо	ЗДНХ 1.1 сая	Чөлөөт уран бүтээлчдийг дэмжиж, соёлын өвийг таниулах, түгээн дэлгэрүүлнэ. байна.	Үндэсний өв уламжлал, соёлын өвийг дэлгэрүүлэх, сурталчлах чөлөөт уран бүтээлчдийн ур бүтээлээ тууравих орчин нөхцөлөөр хангахад бодлогын дэмжлэг үзүүлэх зорилтын хүрээнд "Өв соёлоо өвлөн уламжилъя" сургалтыг ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль, Соёл урлагийн газартай хамтран зохион байгуулж дэмжлэг үзүүлсэн. Тус арга хэмжээнд дунд ахлах ангийн 150 сурагчид хамрагдлаа. **Үр дүн:** Уламжлалт өв соёлоо өвлөн уламжлах соёлд суралцах суралцагчдын тоо нэмэгдсэн.	90%	90%
1.5. ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ **ЗОРИЛГО 1.5.1. Нийгмийн** хамгаалал, **халамжийн хүртээмжийг сайжруулна.** /Алсын **хараа-2050-ийн 2.3, МУХҮЧ-2.6.2, ЗГҮАХ-2.5.7, АХҮЧ-3.1/**								
Зорилт: 1.5.1.1. Өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгааг шинэчилнэ.								
40	Өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгаа зохион байгуулна.	2021-2024	ХХҮГ	УТХО 100.0 сая	10000 өрх хамрагдсан байна.	Монгол Улсын Засгийн Газрын 2014 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн №404 тогтоолын хавсралт Өрхийн мэдээллийн нэгдсэн санг удирдах, ашиглах журамд заасны Өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгааг 3 жил тутамд зохион байгуулдаг. Өмнөх судалгаанд хамрагдаагүй иргэд өргөдөл гаргасны үндсэн дээр дахин үнэлгээ зохион байгуулдаг. • 2021 оны дахин үнэлгээнд 68 өрх • 2022 оны дахин үнэлгээнд 141 өрх • 2023 оны дахин үнэлгээнд 32 өрх нийт 241 өрх хамрагдсан ХХҮЕГ-вас ирүүлсэн зорилтот 643 өрхий	90%	90%

					н 3725 иргэнийг хамруулах өрхийн жагсаалтыг бэлтгэн 2023 оны 05 сарын 29-ний өдрөөс 06 сарын 09-ний хугацаанд 649 өрхөөс судалгаа авч ажилласан. Үүнд: • Дархан сум -576 өрх хамрагдсан. Төрийн мэдээллийн сангийн тулгалтын явцад алдааны тайлангаар илэрсэн регистрийн дугаарын давхардал, ХАӨМС-ийн дугаарын алдаа, эрүүл мэндийн даатгалын хамрагдалт, хөгжлийн бэрхшээлийн хэлбэр зэрэг зөрүүтэй мэдээллийг засварлах, алдаануудыг арилгах хяналтын ажил хийгдэж байна. 2021-2023 онд 241 өрхөөс дахин үнэлгээний судалгаа авч, шинэчилсэн аргачлалаар ХХҮЕГ-аас ирүүлсэн зорилтот 643 өрхийн 3725 иргэнийг судалгаанд бүрэн хамруулсан.		
41	Зорилтот бүлгийн иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн суурь судалгааг хийнэ.	2021-2024	ХХҮГ	ХЭДСан 13.9 сая	Зорилтот бүлгийн иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх зорилгоор хөдөлмөрийн зах зээлийн нэгдсэн системд бүртгэлтэй иргэдийн мэдээллийг шинэчлэх замаар суурь судалгаатай болсон байна.	Хөдөлмөр эрхлэлтийн цахим систем E-JOB платформыг 2022 оны 12 дугаар сараас хэрэглээнд нэвтрүүлж, 11 дүгээр сарын 05-ний өдрийн байдлаар: Ажил олгогч -87, Ажил хайгч иргэн-2274, Ажлын байрны захиалга-501 Ажилд зуучлагдсан-800 Шинэ ажлын байр-1321 бүртгэн ажиллаж байна. Ажилд зуучлагдсан 800 иргэнээс: -Хүнсний эрхийн бичигт хамрагддаг хөдөлмөрийн насны 107 иргэнийг улирлын болон байнгын ажлын байранд зуучилсан -Хөдөлмөрийн зармаг, ажил байрны өдөрлөгийн хүрээнд зорилтот бүлгийн ажил олоход хүндрэлтэй, удаан хугацаанд ажилгүй байсан 200 иргэнийг ажилд зуучилсан.	90%	90%
Зорилт: 1.5.1.2. Нийгмийн халамж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.								
42	Амьжиргааг дэмжих хөдөлмөр халамжийн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх төрийн үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэнэ.	2021-2024	ХХҮГ	ОНТХО ХЭДСан 19.8 тэрбум	24 удаа хуралдах	Дархан сумын АДЗ-ын хурал 7 пишүүний бүрэлдэхүүнтэйгээр 2023 онд нийт 24 удаагийн хурлаар 2491 иргэний материалыг хүлээн авч хэлэлцсэн байна. Үүнд: Эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай ахмад настан болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч байгаа иргэнд олгох тэтгэмжийг 627. Байнгын асаргаа шаардлагатай 16 хүртэлх насны хүүхэд, түүнээс дээш насны иргэнд олгох тэтгэмжийг 627, 0-18 хүртэлх насны 3 болон	100%	100%

						түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх /эцэг/-ийн тэтгэмжийг-69, Тэжээгчээ алдсаны тэтгэмжийг 45, Онцгой тохиолдлын тэтгэмж 32, Тэжээн тэтгэх үр хүүхэдгүй ганц бие ахмад настныг гэртээ асрамжилж байгаа 5, Төсөл хөтөлбөр-20, ахмадын асрамжийн газарт 2, Бүтэн өнчин хүүхдийн асаргаа-2, Гэрийн асрамж үйлчилгээг-20, Хүндэт донор болон тэжээн тэтгэх үр хүүхэдгүй ахмад настанд олгох орон сууцны хөнгөлөлтөд- 104, Алдар цолтой ахмад настан-49, ХБХ болон ХБИ асаргаатай иргэдийн орон сууцны хөнгөлөлтөд-894, Хорих газарт ял эдэлж байгаа хүний хүүхдийг гэртээ авч асрамжилж байгаа 1 иргэний материалыг тус тус хэлэлцэн шийдвэрлэсэн байна.		
Зорилт: 1.5.1.3. Аж ахуй нэгж байгууллагууд, томоохон худалдааны төвүүд, үйлчилгээний байгууллагуудын хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан орц гарцыг сайжруулах арга хэмжээний хэрэгжилтийг хангуулна.								
43	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн орц гарцыг сайжруулж нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	ХАБЭАСЭ, МХГ, АЗДТГ, ДСЗДТ	-	3 ААНБ орц гарцыг хийсэн байна.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 8.9.10 дугаар зүйлийн хэрэгжилтийг хангах талаар Боловсрол шинжлэх ухааны газар, Эрүүл мэндийн газар, Онцгой байдлын газар, Цагдаагийн газар, Соёл амралтын хүрээлэн ОНӨААТҮГазар, ГХБХБГазар, АМУмолл худалдааны төв, Дархан зам тээвэр ОНӨААТҮГазар нийт 10 байгууллагад дэд бүтэц хүртээмжийг сайжруулах талаар хяналт хийж, зөвлөмж хүргүүлсэн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан 5 тэмдэг тэмдэглэгээ, сургуулийн орчмын эрсдэл өндөртэй Од цопцолбор, 15 дугаар сургуулийн ойролцоох явган хүний гарцын тэмдэг тэмдэглэгээ, 17 дугаар хорооллын зам тээврийн эрсдэлтэй явган гарцад Гэрэл дуут дохиотой "Ухаалаг гарц"-ыг Дэлхийн зөн олон улсын байгууллагын санхүүжилтээр "Лед Сити" ХХК-тай хамтран хийж хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд зорчих хүртээмжтэй ээлтэй орчныг бүрдүүллээ. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн зорчих орц гарц, ариун цэврийн өрөө болон хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор нийтийн зориулалттай шинээр ашиглалтад орсон 8, үйл ажиллагаа явуулж байгаа өргөтгөл	90%	90%

						хийгдсэн 4, нийт 12 байгууллагад хяналт шалгалт хийж зөвлөмж хүргүүлж ажиллалаа.		
Зорилт: 1.5.1.4. Зорилтод бүлгийн иргэдийг түр ажлын байраар хангана.								
44	Ажлын байрыг дэмжих, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлнэ.	2021	Дархан сумын ЗДТГ	ХЭДС 525.0 сая	100 иргэн төсөл хөтөлбөрт хамрагдана.	Санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааны Иргэнд олгох санхүүгийн дэмжлэг арга хэмжээний хүрээнд Санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдах хүсэлтэй 122 иргэний ирүүлсэн төслөөс 61 төслийг шалгаруулан 525.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг олгож, 103 иргэний байнгын ажлын байр бий болгосон.	90%	90%
45	Хоршоо, хуримтлалын бүлгийн гишүүдийн үйл ажиллагааг сайжруулах болон үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	ХХААГ 279.5 сая ХХС 392.8 сая	Жилд 3-аас доошгүй бүлгийг дэмжиж 15 ажлын байр хадгална.	Хүнс хөдөө аж ахуйн газраас зарласан хөнгөлөлттэй зээлд "Дархан бөдне" хоршоо 80.0 сая төгрөг, "Дархан-Сэлэнгийн малчид ногоочдын 3 үеийн буян" дундын хоршоо 199.5 сая төгрөг, нийт 279.5 сая төгрөгийн зээлд хамрууллаа. Дархан сумын Хоршоог хөгжүүлэх сангийн хөнгөлөлттэй зээлд мал аж ахуйн чиглэлээр 4 төсөлд 109.0 сая төгрөг, хоол хүнс үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 2 төсөлд 60.0 сая төгрөг, бусад чиглэлээр 7 төсөлд 228.3 сая төгрөг, нийт 392.8 сая төгрөгийн зээлийн санхүүжилт олголоо.	100%	100%
Зорилт: 1.5.1.5. Иргэдийн хөдөлмөрлөх эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах бодлого баримтална.								
46	Иргэдийн хөдөлмөрлөх эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах бодлого баримтална.	2021-2024	ХХҮГ, Шүүх	-	Иргэдийн хөдөлмөрлөх эрх зөрчигдсөн тохиолдлын тоо буурсан байна.	"Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэн" гэж Үндэсний статистикийн хороо, нийгмийн халамжийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хамтран баталсан аргачлалын дагуу өрхийн мэдээллийн нэгдсэн санд орсон, амьжиргааны түвшин нь тухайн үеийн ядуурлын шугамаас доогуур өрхөөс сонгогдсон өрхийн гишүүнийг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2018 оны 01 дүгээр сарын 22-ны өдрийн А/14 дүгээр тушаалаар баталсан амьжиргааны түвшний 409.679 босго шугамаас **ДООГУУРТ** байгаа иргэдийг дараах үйлчилгээнд хамруулсан. Үүнд: шүүхийн тэмдэгтийн хураамжаас чөлөөлөгдөх хүсэлт гаргасан 19, цагдаагийн газарт хандсан 23, улсын өмгөөлөгчөөр үнэгүй хангагдах хүсэлт 2, нэгдсэн эмнэлэгт 2, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт 1, Хаан банк 2, их сургууль 4, хорихоос суллагдсан 1, ЦДҮС төхх 1, хүүхэд үрчилж авах 1 нийт 56 иргэний өргөдлийг хүлээн авч шаардлагатай тодорхойлолтыг гаргаж	90%	90%

						өгсөн. Хөдөлмөр нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооны 2022 оны 41 дүгээр тогтоолоор Дархан суманд хөдөлмөрийн эрхийн маргаан зохицуулах гурван талт хороог 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулж хороо нь 2024 онд 2 удаа хуралдаж 1 иргэний өргөдлийг зөв хэлэлцэн зохих байгууллагад уламжлан ажилласан. Дархан суманд нийт 13 байгууллага хөдөлмөрийн эрхийн маргаан зохицуулах гурван талт хороог байгуулан ажиллаж байна.		
ЗОРИЛГО 1.5.2. Бичил бизнесийг дэмжиж ажиллана. /Алсын хараа-2050-ийн 2.3.1, ЗГҮАХ-2.5.9/								
Зорилт: 1.5.2.1. Зах зээлийн эрэлтэд тулгуурлан жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, импортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжиж хөнгөлөлттэй зээлд хамруулна.								
47	Жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчдийг гадаад, дотоодын төсөл, хөтөлбөрүүдэд хамруулна.	2021-2024	СХС ХЭДС ЖДҮДС	ХХААГ 4.1 тэрбум ХХҮГ 1.1 тэрбум ХХС 392.8 сая Найрамдал төсөл 600.0 сая	Дотоод болон гадаадын төсөл хөтөлбөрүүдэд хамрагдсан байна	Хүнс хөдөө аж ахуйн газраас 25 ААНБ-д 4.1 тэрбум төгрөг, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газраас хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих зорилгын хүрээнд 164 иргэнд 1.1 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгож 283 ажлын байрыг шинээр нэмэгдүүлсэн. Хоршоог хөгжүүлэх сангаас Хоршоог хөгжүүлэх сангаас 1 ЖДҮҮЭ, 12 иргэнд ажлын байрыг дэмжих 392.8 сая төгрөг, нийт 36 ажлын байр шинээр нэмэгдүүлсэн ХБНГУ-ын санхүүжилттэй Найрамдал төслийн хүрээнд 6 ААНБ-д 600.0 сая төгрөгийн хөтөлбөрт хамруулсан	100%	100%
48	Импортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжиж хөнгөлөлттэй зээл олгоно.	2021-2024	СХС ХЭДС ЖДҮДС	ХХААГ 4.1 тэрбум Хоршоог хөгжүүлэх сан 30.0 сая төгрөг, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар 410.0 сая төгрөг Найрамдал төсөл 10.0 сая	Импортыг орлох бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нэмэгдэнэ.	Хүнс хөдөө аж ахуйн газраас 25 ААНБ-д 4.1 тэрбум төгрөг, 2023 оныг Бизнес эрхлэлтийг дэмжих жил болгон зарласантай холбоотой импортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжиж хоршоог хөгжүүлэх сангаас Цэцэг арьсан гутал 30.0 сая төгрөгний хөнгөлөлттэй зээлийг олгож 2 ажлын байр шинээр нэмсэн. Найрамдал төслийн хүрээнд Найрамдал мөөг хоршоо 10.0 сая төгрөг. Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газраас 18 ЖДҮҮЭ 410 сая төгрөгний санхүүжилт олгож шинэ ажлын байр 36 нэмэгдсэн.	90%	90%
Зорилт: 1.5.2.2. Хоршоо, хуримтлалын бүлгийн ажлын байрыг дэмжиж, ажиллах орчныг сайжруулна.								

49	Хоршоо, хуримтлалын бүлгийн нэгдсэн мэдээллийн сан бий болгон, зорилтод төсөл хөтөлбөрт хамруулна.	2021-2024	СХС ХЭДС ЖДҮДС	ХХААГ 279.5 сая ХХС 392.8 сая	Хоршоо, хуримтлалын бүлгийн үйл ажиллагаа тогтворжсон байна.	Хүнс хөдөө аж ахуйн газраас зарласан хөнгөлөлттэй зээлд "Дархан бөдне" хоршоо 80.0 сая төгрөг, "Дархан-Сэлэнгийн малчид ногоочдын 3 үеийн буян" дундын хоршоо 199.5 сая төгрөг, нийт 279.5 сая төгрөгийн зээлд хамрууллаа. Дархан сумын Хоршоог хөгжүүлэх сангийн хөнгөлөлттэй зээлд мал аж ахуйн чиглэлээр 4 төсөлд 109.0 сая төгрөг, хоол хүнс үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 2 төсөлд 60.0 сая төгрөг, бусад чиглэлээр 7 төсөлд 228.3 сая төгрөг, нийт 392.8 сая төгрөгийн зээлийн санхүүжилт олголоо.	100%	100%
50	Ажлын байрыг дэмжиж хөнгөлөлттэй зээлд хамруулна.	2021-2024	СХС ХЭДС ЖДҮДС	ХХААГ 4.1 тэрбум ХХС 392.8 сая ХХҮЙГ 1.1 тэрбум	Хөнгөлөлттэй зээл, ОУБ буцалтгүй дэмжлэгт орон нутгийн 200 ЖДҮ эрхлэгчдийг хамруулсан байна.	Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын ЖДҮ-ийг дэмжих зээлд 25 ААНБ-д 4.1 тэрбум төгрөг, Дархан сумын Хоршоог хөгжүүлэх сангийн зээлд 1 ЖДҮҮЭ, 12 иргэнд 392.8 сая төгрөг, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газраас хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих зорилгын хүрээнд 164 иргэнд 1.1 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгож, нийт 283 ажлын байрыг дэмжин ажиллалаа.	100%	100%
Зорилт: 1.5.2.3. Бичил бизнесийн ажлын байрыг хадгалах, нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.								
51	Ажил мэргэжилгүй иргэдийг мэргэжил, хөдөлмөр эрхлэлтийн ур чадвар олгох сургалтад хамруулна.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ ХЭДС	ХХС 5.0 сая	Мэргэжилтэй ажилчдын тоо нэмэгдэж, өрхийн орлого сайжирна.	Бизнес эрхлэлтийг дэмжих жил болгон зарласантай холбогдуулан Хүнс хөдөө аж ахуйн газар, Хөгжлийн шийдэл ТББ-тай хамтран хөдөлмөр эрхлэлт, ур чадвар олгох 18 сургалт, 3 зөвлөгөөн, 4 салбар бүлгийн уулзалт, 3 туршлага судлах уулзалт, 2 хоршоодыг чадавхижуулах сургалтад нийт 512 иргэнийг хамрууллаа.	90%	90%
52	ОУБ болон ТББ-ын дэмжлэгтэйгээр жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг чадавхжуулах, зөвлөгөө мэдээллээр хангах бизнесээ эхлэх, хөгжүүлэх олон талт сургалтыг зохион байгуулна.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ, ХХААГ	ОНТ 3.0 сая	Жилд 6-аас доошгүй сургалтад 300 гаруй иргэн хамруулна.	Бизнес эрхлэлтийг дэмжих жил болгон зарласантай холбогдуулан жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг чадавхжуулах зорилгын хүрээнд 3 ЖДҮҮЭ-ийн уулзалт, 3 үзэсгэлэн худалдаа, 1 Форум, 3 зөвлөгөөн, 1 хэлэлцүүлэг зохион байгуулж нийт 1400 иргэнийг хамрууллаа.	100%	100%
ЗОРИЛГО 1.5.3. Түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан, орон нутгийн онцлогт тохирсон эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ. /ЗГҮАХ 6.2.13/								

Зорилт: 1.5.3.1. Авто зам, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний гарц хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.								
53	Орон нутгийн бүтээн байгуулалтын ажилд дотоодын үйлдвэрлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжиж, бүтээгдэхүүн үйлчилгээг түлхүү ашиглах бодлого баримтална.	2021-2024	Дархан сум ЗДТГ, ОНӨГ	ОНХС 249.9 сая	Худалдан авалтыг 20-оос доошгүй хувиар нэмэгдүүлнэ.	Бизнес эрхлэлтийг дэмжих жил болгон зарласантай холбогдуулан орон нутгийн үйлдвэрлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжиж, Болор эрхэст цамхаг" ХХК-тай ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулан Сургуулийн ширээ сандал нийлүүлэх ажлыг 249.9 сая төгрөгөөр гүйцэтгүүллээ.	100%	100%
Зорилт: 1.5.3.2. Мах, махан бүтээгдэхүүн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, гурил, гурилан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.								
54	Мах сүү, гурилан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг зах зээлийн эрэлтэд тулгуурлан дэмжиж ажиллана.	2021-2024	ХХААГ	ХХС 109.0 сая ХХААГ 59.0 сая	ЖДҮ-ийн тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, ажлын байр нэмэгдсэн байна.	Дархан сумын Хөршөөг хөгжүүлэх сангийн хөнгөлөлттэй зээлд Мах үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 2 иргэнийг 60.0 сая, сүү нийлүүлэлт, цагаан идээ боловсруулах чиглэлээр 2 иргэнийг 49.0 сая, ХХААГ-ын ЖДҮ-г дэмжих хөнгөлөлттэй зээлд сүүний үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 1 ААНБ-ийг 59.0 сая, нийт 168.0 сая төгрөгийн зээлд хамрууллаа.	100%	100%
55	Орон нутгийн үйлдвэрлэгчдийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг сурталчлан таниулах ажлыг зохион байгуулна.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ, ХХААГ	СХС 3.0 сая	ЖДҮ эрхлэгчдийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг олон нийтэд хүргэсэн байна.	Хүнс хөдөө аж ахуйн газар Хөгжлийн шийдэл ТББ Орон нутгийн телевизүүдтэй хамтран дотоодын үйлдвэрлэгчдийн үйл ажиллагааг, үйлчилгээг таниулан сурталчилах зорилгоор үзэсгэлэн худалдаа, туршлага солилцох уулзалтийг зохион байгуулж ажилласан.	100%	100%
ЗОРИЛГО 1.5.4. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, ахмад настны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ. /Алсын хараа-2050-ийн 2.3, МУХҮЧ-2.3.4, АХҮЧ 2.3.3/								
Зорилт: 1.5.4.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, ахмад настны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, ажлын байр нэмэгдүүлэх, хөнгөлөлттэй зээлд хамруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.								
56	Ахмад настны хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	ХХҮГ ХБИГазар	ХЭДС 99.4 сая	Ахмадууд ажлын байраар хангагдсан байна.	Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 1 дүгээр тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан "Түр ажлын байрыг дэмжих үйл ажиллагаа"-ны хүрээнд. Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээнд 25 төслийн 41 ахмадад 14.7 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон. Хүүхэд хамгаалагч үйлчилгээнд хүүхдийн эрх, аюулгүй байдлыг хангах, хамгаалах зорилгоор 1 ахмад мэргэжилтэн хамрагдаж, холбогдох байгууллагуудтай гэрээ байгуулж, төлөвлөгөөний дагуу хяналт тавин	100%	100%

						ажиллаж 1 хүүхэд хамгаалагчид 1.1 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон. -Ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдах хүсэлтэй 98 ахмадын ирүүлсэн төслөөс 22 төслийг шалгаруулан 63.5 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг олгож 29 иргэний байнгын ажлын байр бий болсон. -Ахмадын хөдөлмөрийн бирж "Морди" төслийн хүрээн ахмад настныг ААН байгууллагатай гэрээ байгуулан хөдөлмөр эрхлэлтэд зуучлан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээгээр 7 хоногт 4 өдрөөр өдөрт 4 цагаар ажиллуулах ажлыг хэрэгжүүлж байна. Энэ төслөөр 2024 онд 128 ахмад настныг ажлын байранд зуучлаад байна. Энэхүү арга хэмжээг туршиж байгаа бөгөөд цаашид улсын хэмжээнд хэрэгжих жишиг төсөл болох юм.		
57	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлнэ	2021-2024	ХХҮГ ХБИГазар	ХЭДС 328.0 сая	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд ажлын байраар хангагдсан байна.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй 8 иргэн ажлын байранд зуучилж, Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 1 дүгээр тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан "Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагаа"-ны хүрээнд Санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдах хүсэлтэй 98 иргэний ирүүлсэн төслөөс 23 төслийг шалгаруулан 152.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг олгож 37 иргэний байнгын ажлын байр бий болсон. -Нэмэлт санхүүжилтээр ирсэн 176.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгийг Хөдөлмөр, Халамжийн үйлчилгээний Ерөнхий газрын даргын А/224 дүгээр тушаалаар батлагдсан удирдамжийн дагуу хөгжлийн бэрхшээлтэй болон, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд олгохоор сонгон шалгаруулалтыг зарлан, мэдээлэл хүргэж цахим бүртгэлд хамруулллаа.	100%	100%
ЗОРИЛГО 1.5.5. Гэр бүлийн үнэт зүйлсийг бэхжүүлж, гэр бүл дэх хүчирхийллийг бууруулах, хүчирхийлэлд өртөгсдийг хамгаалах үйл ажиллагааг сайжруулна. /Алсын хараа-2050-ийн 1.2.1, МУХҮЧ-7.3.6, 1.3.2, АХҮЧ-2.3.2/								
Зорилт: 1.5.5.1. Гэр бүл, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийг бууруулж, судалгаа, бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн сантай болно.								
58	Гэр бүл, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийг бууруулж, судалгаа, бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн сантай болно.	2021-2024	ГБХЗХГ	Улсын төсөв 5.0 сая	Мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэсэн байна	Үндэсний статистикийн хорооны 2015 оны А/145 тоот тушаал, Хүүхдийн төлөө үндэсний газрын 2016 оны А/28 тоот тушаалаар баталсан Хүүхэд хамгааллын статистик үзүүлэлтийн мэдээг төрийн 7 байгууллагатай	100%	100%

						хамтран 129 шалгуур үзүүлэлтээр гарган мэдээллийн сан бүрдүүлдэг. "Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын үйлчилгээний тоон мэдээ авах маягт"-ын дагуу хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үйлчилгээний чиглэлээр 9, гэр бүлийн чиглэлээр 4, залуучуудын хөгжил, хамгааллын чиглэлээр 3, цагдаагийн газарт 1, нийт 18 төрлөөр тоон мэдээг нэгтгэн мэдээллийн сан үүсгэсэн. Хамтарсан багийн нийгмийн ажилтны 34, хэсгийн байцаагчийн 6, СНА-19, өрхийн эмчийн 8, нийт 69 судалгааг төрөлжүүлэн, мэдээллийн сан үүсгээд байна.		
Зорилт: 1.5.5.2. Хүүхдийг осол гэмтлээс сэргийлэх, эцэг эхийн хариуцлагыг өндөржүүлэх, нөлөөлөл, сурталчилгааны ажил зохион байгуулна.								
59	Хүүхдийг осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр эцэг эхчүүд, багш сурган хүмүүжүүлэгч олон нийтэд сургалт сурталчилгааны ажил зохион байгуулна	2021-2024	ЭМГ, БСУГ, ЦГ, ГБХЗХГ	Хүүхэд хамгааллын зардал 0.3 сая	Осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх нөлөөллийн ажилд оролцоог нэмэгдүүлнэ	Онцгой байдлын газар, Цагдаагийн газартай хамтран үер усны болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд Хараа гол орчмоор эвьт эргүүлд нийт 5 удаа хийж 250 иргэн 120 хүүхдэд болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх гарын авлага тарааж мэдээлэл зөвлөгөө өгч ажилласан. Миний гэр аюулгүй орчин эрсдэлийн үнэлгээнд 185 өрхийн 545 иргэн оролцсон. "Аврагч мазаалай" "Би Найзыгаа шоглодоггүй", "Электрон тамхины хор уршиг", "Цэвэр цунх үзэг" сэдэвт сургалтад 9704 сурагч, 229 багш, 558 эцэг эх хамруулан 41 зөвлөмж постер,10 шторк бэлтгэн түгээсэн. 6500 эцэг эх, асран хамгаалагч, 10,571 хүүхдийн оролцоог 9,4 дахин нэмэгдүүллээ.	100%	100%
Зорилт: 1.5.5.3. Эцэг эхийн зөвлөлийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.								
60	Байгууллагын эцэг эхийн зөвлөлийг чадавхжуулах, үйл ажиллагааг сайжруулна	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	Улсын төсөв 2.0 сая	Албан хаагчдын нийгмийн баталгаа сайжирч, ар гэрийн анхаарал сайжирсан байна.	Тус сумын ЗДТГ-ын Эцэг эхийн зөвлөл нь Дархан сумын Засаг даргын А/81 тоот захирамжаар 7 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр сонгогдон ажиллаж байна. Эцэг эхийн зөвлөл Хүүхдийн баярыг угтан дархлааг дэмжих бүтээгдэхүүнийг 77 албан хаагчийн 163 хүүхдэд олгон ажиллалаа. 0-5 настай хүүхдийг хүргэж өгөх авах 0-14 насны хүүхэдтэй албан хаагчдын Хүүхдийн төрсөн өдрөөр цалинтай чөлөө олгож байх шийдвэрийг Сумын Засаг даргаар гаргуулан ажиллаж, эцэг эхчүүд Эцэг эхийн зөвлөлд хүсэлтээ гарган чөлөө авч үр хүүхэдтэйгээ баяраа тэмдэглэн өнгөрүүлж үйл ажиллагаа нь тогтмолжсон.	100%	100%

						Албан хаагчдын хүүхдийн бүртгэл, судалгааг шинэчлэн гаргасан. Жилийн эцсийн байдлаар давхардсан тоогоор 84 албан хаагч хүүхдийнхээ төрсөн өдрөөр амарсан байна. Мөн эцэг эхчүүдийн санаачилгаар байгууллагын хүүхдийн өрөө тохижуулахаар зураг төсөв бэлтгэн засварын ажил эхлүүлээд байна.		
Зорилт: 1.5.5.4. Хүүхдийн хүмүүжил, төлөвшилд үндэсний өв уламжлал, урлаг соёлоор дамжуулан эерэгээр нөлөөлөх ажлыг зохион байгуулна.								
61	Хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд хүмүүжил төлөвшилд чиглэсэн үйл ажиллагаа хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Аймаг, сумдын ЗДТГ	АЗДТГ, СЗДТГ, ОУБ 34.4 сая	Хөгжлийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхдийн тоо өмнөх оноос 10%-иар нэмэгдүүлнэ	2023 онд 10 ерөнхий боловсролын сургуулийн 910 хүүхдээс санал хүсэлтийг авч, холбогдох удирдлагуудад хүргүүлж тулгамдаж буй 15 асуудлыг шийдвэрлүүлэн ажиллалаа. Спорт, соёл урлаг, хэлэлцүүлэг зэрэг 25 арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 16.185 хүүхэд, өсвөр үе, залуучуудыг хамрууллаа.	100%	100%

5 дэд бүлэг, 40 зорилт, 58 арга хэмжээ

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

ЗОРИЛГО: Хот төлөвлөлтийг мэргэжлийн байгууллагуудын оролцоотойгоор сайжруулан, дэд бүтцийн хөгжлийг эрчимжүүлж иргэдийн эрүүл, аюулгүй ая тухтай амьдрах орчныг бүрдүүлнэ.

Д/д	ЗДҮАХ-ын зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Үндсэн хэрэгжүүлэх байгууллага	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр /сая төгрөг/	Зорилтот түвшин, үр дүн /Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/ 2023 он		% тухай жилээр	% 4 жилээр
					Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Хүрсэн түвшин, үр дүн /Хэрэгжилт/		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1. САНХҮҮ, ТӨСВИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ **ЗОРИЛГО 2.1.1. Төсвийн ил тод байдлыг хангаж, тогтвортой бие даасан байдлыг бэхжүүлэн орон нутгийн эдийн засгийн таатай орчин бүрдүүлэхэд чиглэсэн бодлогыг баримталж ажиллана.**								
Зорилт: 2.1.1.1. Орон нутгийн төсвийн бие даасан байдлыг бэхжүүлж эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангаж ил тод нээлттэй зарчмыг баримтална.								

62	Орон нутгийн төсвийн төсөл, гүйцэтгэл, хөрөнгө оруулалт, худалдан авалтын талаарх мэдээллийг холбогдох хууль, журмын дагуу, орон нутгийн цахим хуудас, шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудас болон хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан олон нийтэд мэдээлнэ.	2021-2024	Санхүүгийн алба	-	78 байгууллагын шилэн дансны хэрэгжилт Хуульд, журамд заасан мэдээллүүдийг цаг хугацаанд нь бүрэн оруулсан байх.	Сумын ИТХ-аас баталсан ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалт, Орон нутгийн төсвийн төсөл, гүйцэтгэл, худалдан авалтын талаарх мэдээллийг холбогдох хууль, журмын дагуу Худалдан авах ажиллагааны цахим систем www.tender.gov.mn, Шилэн дансны цахим систем www.shilendans.gov.mn, Дархан сумын албан ёсны цахим хуудас болон DBS телевиз зэрэг хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан олон нийтэд мэдээлсэн. Шилэн дансны тухай хуульд заасны дагуу мэдээ мэдээлэл байршуулбал зохих төрийн болон аж ахуйн тооцоотой нийт 44 байгууллага, 2 сангийн данс.Засаг дарга данс -1,Аймагт төвлөрүүлэх татаас данс -1 нийт 48 дансны бүгд давхардсан тоогоор мэдээллэх тоо 26411 мэдээллэсэн тоо 26296 хугацаа хоцроосон 374 бөгөөд хугацаандаа мэдээлсэн байдлын түвшин 99.5 хувьд хүрсэн байна.	99%	99%
63	Орон нутгийн болон тусгай зориулалтын шилжүүлгийн төсвийн орлого, урсгал зардлыг төлөвлөх, хуваарилах, батлуулах, батлагдсан төсвийг хангах биелүүлэх, төсөв санхүүгийн үйл ажиллагаанд эдийн засгийн шинжилгээ хийх ажлыг зохион байгуулах.	2021-2024	Санхүүгийн алба	-	Орон нутгийн болон тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын орлого, зардлын гүйцэтгэл цаг хугацаандаа үнэн зөв тайлагнагдсан байх	Сумын ИТХурлаар 2021-2024 оны төсөв батлуулж баталсан төлөвлөгөөний дагуу санхүүжилтыг олгож гүйцэтгэлийн хяналтыг тавьж ажиллаа.Тус сумын, 2 сангийн данс,Засаг дарга данс, аймагт төвлөрүүлэх татаас данс 1,ОНӨААТҮГазар 3 буюу нийт 48 байгууллагын дансны төсвийн орлого зарлагын хяналтыг хийж төлбөр тооцоог дамжуулан ажилласан.Төсвийн орлогын төлөвлөгөө 93,090.2 тэрбум, зарлагын төлөвлөгөө нийт 50,188.1 тэрбум төгрөг Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сан 214 төсөл арга хэмжээний 9.9 тэрбум төгрөгний/өссөн дүнгээр/ төлбөр тооцоо гарган ажилласан.Холбогдох байгууллагуудад өр авлагагүй ажиллах талаар мэдээлэл хүргүүлж ажиллаа. Төрийн аудитын газрын Санхүүгийн тайлангийн төсвийн гүйцэтгэл болон Төсөв, өмч, эдийн засгийн бодлогын хорооны дүгнэлт алдаа зөрчил илрээгүй болно.	100%	100%
Зорилт: 2.1.1.2. Орон нутгийн өмчийн ашиглалт, хадгалалт хамгаалалт, зарцуулалтад тавих хяналтыг сайжруулна.									
64	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр бүтээн байгуулсан өмч хөрөнгийг холбогдох байгууллагуудын хөрөнгөд балансад бүртгэлжүүлэх	2021-2024	Санхүүгийн алба	-	Орон нутгийн өмчийн бүртгэлийг 100% цахимжуулсан байна	Эрүүл мэнд, боловсрол, соёл урлаг, дэд бүтэц, байгаль орчны салбарын 80 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэн нийт 50 ашиглагч байгууллагад хүлээлгэн өгсөн.	100%	100%

Зорилт: 2.1.1.3. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг хууль тогтоомжийн хүрээнд зохион байгуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавина.								
65	Худалдан авах ажиллагааны ил тод байдлыг хангаж ажиллана	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	-	Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд ил тод мэдээлнэ.	Худалдан авах ажиллагааны цахим систем www.tender.gov.mn-д 17 төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтыг нээлттэй зарлаж, үр дүнг нийтэлсэн, Шилэн дансны цахим систем www.shilendans.gov.mn программд төсвийн гүйцэтгэл, худалдан авах ажиллагаа, шууд худалдан авалтыг тухай бүр нийтлэн ил тод байдлыг хангаж ажилласан.	100%	100%
66	Худалдан авах үйл ажиллагаанд давуу эрх олгох зарчмыг баримтлан орон нутгийн иргэн, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	-	ТБОНӨХБАУХА Тухай хуулинд заасан давуу эрх олгох зарчмыг мөрдлөг болгосон байна.	ТБОНӨХБАУХАТХ-д зааснаар дотоодын давуу эрх тооцох зарчмыг баримтлан тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулсан. Орон нутгийн хөгжлийн сан болон төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн нийт 80 төсөл, арга хэмжээнээс 53 төсөл арга хэмжээ буюу 66% орон нутгийн иргэн, аж ахуйн нэгжтэй ажил гүйцэтгүүлэх гэрээ байгуулан хэрэгжилтийг хангууллаа.	100%	100%
67	Төрийн худалдан авах ажиллагаагаар дамжуулан орон нутагт үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний худалдан авалтыг дэмжинэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	-	Засгийн газрын 336 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллана.	ТБОНӨХБАУХАТХуулийн 8 дугаар зүйл. Дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжих, давуу эрх тооцох аргачлалыг баримтлан тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулж ажилласан.	100%	100%
ЗОРИЛГО 2.1.2. Санхүүгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ. /ЗГҮАХ 3.1.4 АХҮЧ-4.6.1, 4.6.2/								
Зорилт: 2.1.2.1. Орон нутгийн аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын санхүүгийн тайлан хүлээн авалт, баталгаажуулалтын чанарыг сайжруулна.								
68	Орон нутгийн аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан хүлээн авалт, баталгаажуулалтын түвшин 90%-аас доошгүй хувьд хүргэнэ	2021-2024	Дархан-Уул аймгийн санхүү төрийн сангийн хэлтэс	-	Орон нутгийн аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын санхүүгийн тайлан хүлээн авалт, баталгаажуулалтын түвшин 90-аас доошгүй хувьд хүргэнэ.	ААНБ-ын 2020-2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан тушаалт 2024 онд өссөн дүнгээр тайлан тушаах ёстой 14571 байгууллагаас 13393 байгууллагын тайланг хүлээн авч хянаж, баталгаажууллаа. Алдаатай тайлан ирүүлсэн байгууллагуудын алдааг засуулан хүлээн авлаа. Тайлан хүлээн авалтын дундаж төвшинг 92,0 хувьд хүргэсэн.	85%	85%
69	Зах худалдааны төвд лангуугаар бизнес эрхлэгч иргэдийг QR наалт болон бусад боломжийг ашиглан ebarimt системд	2021-2024	Дархан уул аймгийн Татварын хэлтэс	-	Зах, худалдааны төвд лангуугаар бизнес эрхлэгч иргэдийг QR наалт болон бусад боломжийг	Татварын удирдлагын нэгдсэн системд НӨАТУС-ийн хэрэгжилтийг хангах далд эдийн засгийг бууруулах, төлбөрийн баримт олголтыг нэмэгдүүлэх, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэнд хяналт тавих удирдамжтай ажлын хүрээнд, багийн системээр ажлын хэсэг байгуулж тус аймагт төвлөрсөн, томоохон 12 зах	100%	100%

	холбуулж татварт хамрагдуулалтыг нэмэгдүүлж, санхүүгийн бааз суурийг тэлнэ.				ашиглан ebarimt системд холбуулж, татварт хамрагдуулалтыг нэмэгдүүлэн, санхүүгийн бааз суурийг тэлнэ.	худалдааны төвийн түрээслэгч татвар төлөгчийн судалгааг шинэчилэн гаргаж /qr code/ ибаримтын системд холбогдсон 3915 түрээслэгч, бизнес эрхлэгчдээс TAXINSPECTOR аппликейшнээр 868 татвар төлөгчдөд хяналт тавьж, 245 шаардлага мэдэгдэх хуудас хүргүүлж, 2024 онд 1132 татвар төлөгч 393002 ширхэг 25.1 тэрбум төгрөгийн төлбөрийн баримтыг олгож ажилласан байна. Уг ажлын хүрээнд цахим төлбөрийн баримтад огт холбогдоогүй, баримт тогтмол олгоогүй татвар төлөгчид 2024 онд 52 татвар төлөгчид зөрчлийн тухай хуулийн зохих заалтын дагуу хариуцлага тооцон нийт 26,4 сая төгрөгийн торгууль ногдуулж орон нутгийн төсөвт төвлөрүүллээ. Аймгийн хэмжээнд шинээр ХХОАТ төлөгч 18 иргэн, 5 хуулийн этгээд бүртгэгдэж, ХХОАТатвар 1,38 хувь, ҮХЭХАТатвар 0,4 хувиар биелж татварт бүрдүүлэлт нэмэгдсэн. (Тухайн жилийн санхүүгийн тайлан дараа онд илгээгдэнэ. Цахим төлбөрийн баримтын хэрэгжилтэнд хяналт тавих ҮХХАТбааз суурийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр удирдамж гарган орлого нэмэгдүүлэхээр ажилласан.		
2.2. ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭР ЗОРИЛГО 2.2.1. **Хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүний хэрэгцээг орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангана. /ЗГҮАХ 3.3.3/**								
Зорилт: 2.2.1.1. "Эрүүл хүнс-Эрүүл Монгол хүн" үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангуулна.								
70	"Эрүүл хүнс-Эрүүл Монгол хүн" үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангуулна.	2021-2024	ХХААГ, МХГ, ЭМГ	Дархан сум Хоршоог хөгжүүлэх сан 60.0 сая	Эрүүл хүнс-Эрүүл Монгол хүн" үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 50 хувьд хүргэнэ.	Эрүүл хүнс хөтөлбөрийн хүрээнд малчид тариаланчдаас хэрэглэгчдийн гарт шууд хүрэх зорилгоор ХХААГ, жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих төвтэй хамтран хүнсний үзэсгэлэн худалдааг 5 удаа зохион байгуулсан. Хоршоог хөгжүүлэх сангаас 169.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлийг хоол үйлдвэрлэлийн салбарт 2, мах боловсруулах салбарт 2, сүү цагаан идээ боловсруулах салбарт 2 төсөл арга хэмжээг хөнгөлөлттэй зээлд хамрууллаа.	80%	80%
Зорилт: 2.2.1.2. Стратегийн хүнсний бүтээгдэхүүний нөөц бүрдүүлэх арга хэмжээг орон нутагт хувийн хэвшлийн оролцоотой зохион байгуулна.								

71	Стратегийн хүнсний бүтээгдэхүүний нөөцийг жил бүр нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	ХХААГ, МЭГ, ХХҮГ	СХС 21.5 сая	Хүнсний хомсдол арилж, эрсдэлт үед хүнсний нөөцтэй байна.	"Дархан эрдэнэ мах" ХХК нь Дархан сумын 50 дэлгүүрээр нийт 71,7 тонн мах худалдан борлуулснаас Үхэр-22,2 тонн, Хонь-45,6 тонн, Ямаа-3,9 тонн байна. Хоол үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 2, мах боловсруулах чиглэлээр 2, сүү цагаан идээ боловсруулах чиглэлээр 2 төсөлд Хоршоог хөгжүүлэх сангаас 169.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл хамруулсан. Дархан сумын 239 дэлгүүрээр нийт мах 15.2 тонн, гурилын бүтээгдэхүүн 63.2 тонн, төрөл бүрийн будаа 31,7 тонн, хүнсний ногоо 48.9 тонн, давс 12,6 тонн нөөцөлсөн байна.	90%	90%
Зорилт: 2.2.1.3. "Хүлэмж" төсөл хэрэгжүүлнэ.								
72	"Хүлэмж" төслийг сумын хэмжээнд хэрэгжүүлж, тариалалтын талбайг жил бүр нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	ХОХБТХ, ХХААГ	СХС 13.0 сая	Төслийг боловсруулж батлуулна.	Хүлэмжийн аж ахуй эрхлэлтийг нэмэгдүүлж нарийн ногооны нийлүүлэлтийг дэмжиж 3 иргэнийг 13.0 сая төгрөгийн зээлд хамруулсан байна. Хөнгөлөлттэй зээл олгох гэж байгаатай холбогдуулан сумын хэмжээний тариалалт хийдэг Газар тариалангийн нэгдсэн системд 150 тариаланчийн судалгааг гаргаж аймгийн ХХААГ-т хүргүүллээ.	70%	70%
Зорилт: 2.2.1.4. Өрхийн тариалангийн нэр төрлийг өргөжүүлж, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэний үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжин төсөл хөтөлбөрт хамруулна.								
73	Өрхийн тариалангийн нэр төрлийг өргөжүүлж, төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжин төсөл хөтөлбөрт хамруулна.	2021-2024	СЗДТГ	-	Өрхийн тариалан эрхлэгчдийг дэмжинэ.	Хүнсний ногоо 86,73 га-д тариалж 990,02 тн, төмс 52,48 га-аас 520 тн хураан авлаа. Ногоон тэжээл 10 га-д тариалж 120 тн, овьёос 10 га-д тариалж 120 тн, рапс 6 га-д тариалж 72 тн хураан авсан.	70%	70%
ЗОРИЛГО 2.2.2. Мал аж ахуй, туслах аж ахуйг төрөлжүүлэн хөгжүүлж, махны экспортын хэмжээг нэмэгдүүлнэ. /АХҮЧ-4.1.5/								
Зорилт: 2.2.2.1. Малын удмын сангийн үндэсний төвийг түшиглэн орон нутгийн малын үйлдэр угсааг сайжруулна.								
74	Бог малын хээлтүүлэгчийг нийлүүлгийн бус нутагт тусгайлан ялган суурилж маллах, ангилалтад хамруулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХАА-н тасаг	ЗДНХ 106.0 мян	Нийт хээлтүүлэгчийн 50 дээш хувийг ангилалтад хамруулна.	Тус сумд мал тоологдсон малчин, мал бүхий өрхийн үржилд ашиглаж буй 60 толгой бог малын хээлтүүлэгчид технологийн хугацаанд "Мах-өөх-бүдүүн ноос"-ны чиглэлийн өөхөн сүүлт хонины цөм сүргийн босго үзүүлэлт, ямааны "Кашимер ноолууртай үүлдэр, омгийн цөм сүргийн ямаа"-ны ашиг шимийн гарц, чанарын босго үзүүлэлтээр харьцуулан үржлийн шаардлага хангасан хээлтүүлэгчийг үзлэг ангилалтад хамруулан ялган тэмдэглэн бүртгэлжүүлэх ажлыг зохион байгууллаа.	90%	90%
75	Үржлийн бухад аттестатчилалын ажлыг технологийн хугацаанд 2	2021-2024	ХАА-н тасаг	ЗДНХ 250.0 мян	Дархан суманд үржүүлж байгаа нийт бухны 50	Мал, туслах аж ахуйг гаргаж шинэ суурьшлын бус үүсгэж байгаатай холбогдуулан малын тоог жил бүр бууруулах бодлогыг хэрэгжүүлж 2022 онд 34071 толгой	90%	90%

	жилд 1 удаа зохион байгуулах				хувийг аттстатчилалд хамруулна	малыг 23984 буюу 10087 толгой малаар бууруулсан. 2022 онд 43 бух тоологдсон бөгөөд үүнээс 40 хувьд нь аттстатчилал хийж малын бүртгэлийн нэгдсэн системд бүртгэсэн.		
Зорилт: 2.2.2.2. Эрчимжсэн мал аж ахуйг түшиглэн мах, сүү боловсруулах үйлдвэрийг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.								
76	Сүү боловсруулах үйлдвэр, цехэд техникийн зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн түүхий сүү нийлүүлсэн малчин, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдэд мөнгөн урамшуулал олгох түр журам"-ын хэрэгжилтийг хангуулах	2021-2024	ХАА-н тасаг	ОНТ 1.0 сая	Журмыг эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулна	Аймгийн нэгдсэн малчдын зөвлөгөөнөөр дамжуулан 250 малчин "Дархан цасхан сүү" ХХК нь малчдад үйлдвэрт сүү нийлүүлж, урамшуулалд хамрагдах, сүүний үнэ хэрхэн тогтоож, гэрээ байгуулах байгаа талаар мэдээлэл хийлээ. ЗГ-ын тогтоолд өөрчлөлт орж 1 л тутамд 1000 төгрөгийн урамшуулал олгохоор шийдвэрлэсэн байна. Тус "Дархан цасхан сүү" ХХК-тай нийт 30 малчинтай гэрээ байгуулснаас 5 малчин нь Дархан сумын малчин байна.	90%	90%
77	Эрчимжсэн мал аж ахуйг түшиглэн мах, сүү боловсруулах үйлдвэрийг төсөл хөтөлбөрт хамруулах	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ, ХХҮГ	ХХС 109.0 сая ЖДҮДС 295.0 сая	Иргэн, аж ахуй нэгжийг төсөлд хамруулна	Мал, туслах аж ахуйн шинэ суурьшлын бусад шилжин суурьшсан 2 гахай аж ахуй, 2 мал аж ахуй эрхлэгчийн мах, сүү боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжин Хоршоо хөгжүүлэх сангийн ээлд хамруулж 109.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олголоо. Аймгийн ЖДҮ-ийн ээлд "Арвин их цацал" ХХК сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлээр 100.0 сая, Билүүт шанд хайрхан ХХК эрчимжсэн мал аж ахуйн чиглэлээр 135.0 сая, Дархан бэдне ХХК өндөг үйлдвэрлэлээр 60.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг тус тус авлаа.	100%	100%
Зорилт: 2.2.2.3. Арьс, шир, ноос, ноолуур малын гаралтай түүхий эдийг боловсруулах үйлдвэрүүдийг дэмжинэ.								
78	Арьс шир, ноосны урамшуулалд хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх	2021-2022	ХАА-н тасаг	ЖДҮДС 199.0 сая	Хамрагдалт нэмэгдэнэ	250 малчинд мэдээлэл хүргэсэн боловч Засгийн газраас урамшууллын мөнгийг олгохгүй байгаатай холбогдуулан малчид материал ирүүлээгүй. Аймгийн ЖДҮ-ийн ээлд "Хужирт минж" ХХК нь хамрагдаж малын гаралтай түүхий эд боловсруулах чиглэлээр 199.0 сая санхүүжилт авлаа.	100%	100%
79	Малын гаралтай түүхий эдийг боловсруулах үйлдвэрүүдийг төсөл, хөтөлбөрт хамруулах	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ СХС	ЖДҮДС 734.0 сая ХХС 120.0 сая	2 иргэнийг төсөлд хамруулна	Аймгийн ЖДҮ-ийн ээлд "Хужирт минж" ХХК нь малын гаралтай түүхий эд боловсруулах чиглэлээр 199.0 сая, Хан хөхий ган ХХК мах боловсруулах чиглэлээр 300.0 сая, Шимт агро ХХК малын тэжээл үйлдвэрлэлээр 235.0 сая төгрөгийн санхүүжилт тус тус авлаа. 2 гахай аж ахуй, 2 мал аж ахуй эрхлэгчийн дэмжин Хоршоо хөгжүүлэх сангийн ээлд хамруулж 120.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олголоо.	100%	100%

Зорилт: 2.2.2.4. Малчдын боловсрол мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд хамруулна.								
80	Малчдын мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх, мэдээ мэдээллээр хангах	2021-2022	ХАА-н тасаг	ОНТ 1.0 сая	Малчин өрх мэдээллээр хангагдсан байна.	УИХ-ын гишүүн Баттөмөрийн санаачилгаар Дархан-Уул аймагт "Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх боломж, Цаашдын бодлого чиглэл" сэдэвт малчдын уулзалт хэлэлцүүлгийг 6 малчны төлөөллийг оролцуулаа. Мал аж ахуйн суурьшлын бүсийн 31 иргэнд аймгийн бодлого шийдвэр, цаашид хийж хэрэгжүүлэх ажлыг танилцуулах уулзалтыг зохион байгууллаа. Аймгийн Малчдын зөвлөгөөнд 50 малчин, мал бүхий иргэдийг оролцуулж цаг үеийн болон бодлого шийдвэр, тэргүүн туршлага зэрэг 22 нэр төрлийн мэдээллийг танилцууллаа.	100%	100%
81	Сумын төвөөс алслагдсан малчин өрхийг эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд хамруулах	2021-2022	ХАА-н тасаг	-	Малчин өрх эрүүл мэндийн үйлчилгээнд хамрагдсан байна.	Малчин багийн 27 өрхийн 85 иргэнийг "Гос хот" өрхийн эрүүл мэндийн төвтэй хамтран эрүүл мэндийн үзлэгт хаpуулаа.	100%	100%
2.3. АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ **ЗОРИЛГО 2.3.1. Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг дэмжин хөгжүүлнэ. /АХҮЧ 4.1.9/**								
Зорилт: 2.3.1.1. "Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө-2030" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.								
82	"Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө-2030" хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	2021-2024	ХОХБТХ, БОАЖГ,	ОНТ 15.0 сая	Хэрэгжилт хангагдсан байна.	Монгол Улсын Засгийн газар, Европын холбооны "Найрамдал" төсөлтэй хамтран Цахим шилжилт, Хот тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн зохицуулалт, аймаг, сумдад тулгамдаж буй асуудал, шинэ санал санаачлага, тэргүүн туршлагаа хуваалцах зорилгоор "Маргаашийн хот" форумыг зохион байгууллаа. Уг форумд 21 аймгийн төвийн сумдын удирдлагууд, тосгодын Захирагч нарын 210 гаруй төлөөлөл оролцож, Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлэхээр зорьж байгаа бодлогын илтгэл, нээлттэй хэлэлцүүлэг өрнүүлэн аймаг, сумдад тулгамдаж байгаа асуудлыг хамтран шийдвэрлэх зорилго бүхий "Монголын үндэсний ухаалаг хотуудын нэгдсэн холбоо"-г байгуулж, тэргүүнээр Дархан сумын Засаг дарга Т.Тулгаа сонгогдлоо. Монголын дугуйн холбоо хамтран "Дархан 88" уулын дугуйн наадмыг зохион байгуулж, Улаанбаатар хот болон 21 аймгийн төлөөлөл 12-75 насны 400 гаруй тамирчид оролцлоо. "Соёлын бүтээлч сар" аяны хүрээнд Дархан-Уул аймгийн "Mongol II Agency"-тай хамтран 4 дэх удаагийн "SUPER FASHION-2023" оны шилдэг, шинэ залуу модел, шилдэг фото моделийг шалгаруулах улсын уралдааныг зохион байгууллаа. Тус арга хэмжээнд	100%	100%

						Улаанбаатар хот болон Дархан-Уул, Орхон, Булган, Сэлэнгэ, Өвөрхангай аймгуудын 45 загвар өмсөгч оролцлоо.		
83	Аялал жуулчлалын үйлчилгээний байгууллагуудын ажиллах хүчнийг чадавхжуулж, нутгийн иргэдэд аялал жуулчлалын чиглэлээр боловсрол олгоно	2021-2024	ЗДТГ-ын ХОХБТХ, БОАЖГ	-	1 удаа сургалт зохион байгуулж сурталчилна.	"Тогтвортой аялал жуулчлал" хөгжүүлэхэд гарц шийдэл эрэлхийлэх сургалт, Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн үйлчилгээг сурталчлах өдөрлөгийг "ДАРХАН 50" цогцолбort зохион байгуулж, Дугуйн холбоо, Мастер тогоочдын холбоо, Дархан Загасчлалын холбоо, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар, Жижиг дунд бизнесийг дэмжих төв, Дархан Аялал жуулчлалын холбоод, Данс дүүрэн ХХК, Sky зочид буудал, Цайны их зам ХХК өөрсдийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг сурталчлан таниулах үйл ажиллагаар зохион байгуулан оролцлоо.	90%	90%
Зорилт: 2.3.1.2. Аялал жуулчлал, түүх соёлын онцлогт тохирсон шинэлэг, брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжинэ.								
84	Аялал жуулчлал, түүх соёлын онцлогт тохирсон брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ СХС	-	Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүн бий болж, борлуулалт нэмэгдсэн байна.	Европын Холбооны санхүүжилттэй НАЙРАМДАЛ төслийн Европ Дарханы Инновац Энтрепренершип Төвийн бойжигч Ориентал Сэвср ХХК нь "Гарааны бизнесийн төслийн уралдаан"-ы DEMO DAY өдөрлөгт Боломжит өртөгтэй дулааны алдагдалгүй байшин чиглэлд амжилттай оролцон шилдэг гарааны бизнесээр шалгаран 20000 еврогийн санхүүжилт авлаа. Дархан хотод "Нүүдлийн соёлын олон улсын хүүхдийн зуслан" -ийн үйл ажиллагаар MNS5633:2023 стандартын дагуу эхлүүлснээр ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, орон нутгийн онцлогийг дэлхийд сурталчлах, соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийг дэмжих зэрэг таатай нөхцөлүүд бий болох юм.	90%	90%
Зорилт: 2.3.1.3. Орон нутгийн онцлог, нөөц боломжид тулгуурлан аялал жуулчлалын төрлүүдийг хөгжүүлнэ.								
85	Орон нутгийн онцлог бүхий аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, дотоодын аялал жуулчлалын зах зээлд өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлнэ.	2021-2024	БОАЖГ	-	Дотоодын аялал жуулчлалын тоог нэмэгдүүлэх	"Маргаашийн хот" форум, "Дархан 88" дугуйн уралдаан, "SUPER FASHION-2023" улсын уралдаан, Сэлэнгэ, Орхон аймгийн сумдын туршлага солилцох уулзалт, "VIVANT" олон ангит уран сайхны киноны зураг авалт хийгдсэн зэрэг орон нутагт зохион байгуулсан үйл ажиллагаануудын нөлөөгөөр жуулчдын тоо өмнөх жилүүдтэй харьцуулахад дотоод аялагчид 3000-аар, гадаад аялагчдын тоо 100-аар нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.	100%	100%

2.4. ЭРЧИМ ХҮЧ								
ЗОРИЛГО 2.4.1. Төвлөрсөн дулаан хангамжийн чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, айл өрхийн ая тухтай амьдрах нөхцөлийг сайжруулна.								
Зорилт: 2.4.1.1. Дархан сумын гэр хорооллын айл өрхүүд рүү төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээ шинээр татах ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.								
86	Гэр хорооллын айл өрхүүдийг төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээнд холбох ажлыг үргэлжлүүлнэ.	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ, Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар	УТХО 7.6 тэрбум Европын Холбооны санхүүжилттэй "НАЙРАМДАЛ" төсөл 1.0 тэрбум	Гэр хорооллын айл өрхүүдийн амьдрах орчин нөхцөл сайжирна.	15 дугаар багийн Хабитат, Мангирт хэсгүүдийн 7 байршилд дулаан хангамжийн 2 дугаар контур татах өрлөгийн ажил дууссан. Гадна бохирын ажлыг "Грийн хейд инженеринг" ХХК УТХО 7.6 тэрбум төгрөгөөр хийж гүйцэтгэж байна. **Гүйцэтгэл 90 хувьтай.** Европын Холбооны санхүүжилттэй "НАЙРАМДАЛ" төслийн хүрээнд "Дархан сумын 5 дугаар багийн Хүнсчдийн арын хэсэг, 8 дугаар багийн Нарантолгой, Манхантолгойн хэсгийн гэр хорооллын 1113 айл өрхийг инженерийн шугам сүлжээнд холбох чиглэлийн зураг төсвийг нэгдсэн байдлаар хийж гүйцэтгэх" төслийг хэрэгжүүлж байна.	90%	90%
87	Тосгон чиглэлийн гадна дулааны шугам шинээр татаж, төвлөрсөн шугамд холбоно.	2020-2021	Аймгийн ЗДТГ	УТХО 1.1 тэрбум	Төвийн дулааны шугамд холбогдсон байна	1, 2, 3 дугаар багт байрлах Сургууль, цэцэрлэг, эмнэлэг, багийн төвийн байруудыг 1.1 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтээр дулаан, хэрэглээний халуун, хүйтэн усны шугамыг төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээнд холбох ажлыг "ДДС" ТӨХК, "Дархан-Ус суваг" ХК хийж гүйцэтгэлээ.	100%	100%
Зорилт: 2.4.1.2. Хороолол доторх болон гудамж талбайн гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлнэ.								
88	Дархан сумын орон сууцны хорооллын гудамж, зам талбайн гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2023	Аймгийн ЗДТГ	ОНХС 3.5 тэрбум төгрөг	Нийтийн эзэмшлийн зам талбайн гэрэлтүүлэг нэмэгдсэн байна	9, 10, 11, 12 дугаар багуудын төв зам дагуу 2 толгойтой төмөр шонтой 156 гэрэлтүүлгийг "Ингүүмэл эрчим" ХХК хийж гүйцэтгэлээ. Хотын төвийн авто зам дагуу 850 гэрэлтүүлэг шинээр суурилуулах ажил 3.5 тэрбум төгрөгөөр хийгдлээ.	100%	100
89	Гэр хорооллын гудамж зам талбайд гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлнэ	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ	Австри улсын хөнгөлттэй зээл 15.4 тэрбум	Гэр хорооллын гэрэлтүүлэг нэмэгдсэн байна	Хотын гэрэлтүүлэг төслийн хүрээнд гэр хорооллын багуудад нийт 5460 гэрэлтүүлэг шинээр суурилуулах ажлыг хийж гүйцэтгэж байна. Үүнд: 1 дүгээр багт 402, 6, 7 дугаар багт 900, 8 дугаар багт 364, 10 дугаар багт 25 дугаар хороололд 35, 13 дугаар багт 34, Малчин багт 114 гэрэлтүүлэг. Гүйцэтгэл 90 хувьтай.	90%	90%
2.5. ЗАМ, ТЭЭВЭР, ЛОЖИСТИК								
ЗОРИЛГО 2.5.1. Орон нутгийн чанартай авто замын засвар, шинэчлэлтийн ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ. /АХҮЧ 4.4.1/								
Зорилт: 2.5.1.1. Дархан-Шарын гол чиглэлийн авто замыг хатуу хучилттай болгох ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.								
90	Дархан-Шарын гол чиглэлийн авто	2021-2024	Зам тээврийн хөгжлийн	УТХО 7.4 тэрбум	Дархан-Шарын гол чиглэлийн авто замыг	Дархан-Шарын гол чиглэлийн хатуу хучилттай 22,3 км авто замын ажлыг 2023 онд "Анандын зам" ХХК гүйцэтгэсэн. Үүнээс Дархан сумын 15 дугаар багийн	100%	100%

	замыг хатуу хучилттай болгоно.		яам, АЗДТГ		ашиглалтад оруулсан байна	нутаг дэвсгэрээр нийт 1,7 км авто замын ажлыг "ЗЗБ" ХХК хийж гүйцэтгэсэн		
Зорилт: 2.5.1.2. Алслагдсан баг, суурин газруудыг авто замын сүлжээнд холбох ажлыг эхлүүлнэ.								
91	Алслагдсан баг, суурин газруудыг авто замын сүлжээнд холбох ажлыг эхлүүлнэ.	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ, Дархан сумын ЗДТГ	ОНТ, ОНХСан, Замын сан 12.7 тэрбум	Алслагдсан баг, суурин газруудыг авто замын сүлжээнд холбох ажлыг эхлүүлсэн байна.	"Тэди" төвийн уулзвараас хуучин нисэх онгоцны буудал хүртэлх 2.8 км авто зам, явган зам, дугуйн зам, гэрэлтүүлэг, уулзварын өргөтгөл шинэчлэлтийн ажлыг 7.4 тэрбум төгрөгөөр "Түвшин гэгээ" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 90 хувьтай. 5 дугаар баг МСҮТ-өөс Гэгээ дэлгүүрийн уулзвар хүртэлх 1.063 км хатуу хучилттай авто зам, явган зам, дугуйн зам, уулзварын өргөтгөл шинэчлэлийн ажлыг 1.9 тэрбум төгрөгөөр "Түвшин гэгээ" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 70 хувьтай. Дархан сумын ЗДТГ-ын туслах уулзвараас Тосгон явах Төмөр замын гарам хүртэлх авто зам, явган замын засвар шинэчлэлтийн ажлыг 2.5 тэрбум төгрөгөөр "Цахимбар инженеринг" ХХК гэрээ байгуулсан. Малчин багийн Хөтөл хороололд 0,851 км хатуу хучилттай авто зам ажлыг ОНТХ-ийн 1.3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтээр "ОДНД" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 40 хувьтай. 6, 7 дугаар багт 1.627 км хатуу хучилттай авто зам, явган хүний замын ажлыг "Дархан-АЗЗА" ТӨХК 2.1 тэрбум төгрөгөөр гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 90 хувьтай.	90%	90%
92	Дархан сумын 8-р багийг 1-р багтай холбосон авто замын гүүрэн гарцыг шинээр байгуулна.	2021-2023	Аймгийн ЗДТГ	УТХО 2.1 тэрбум	Гүүрэн гарц хийгдсэн байна.	8 дугаар багийг 1 дүгээр багтай холбох төмөр зам дээгүүрх авто замын 56.2 у/м, 12.6 м өргөнтэй гүүрний 2 дугаар үе шатны ажлыг "Биг рентал" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 90 хувьтай.	90%	90%
Зорилт: 2.5.1.3. Төв авто замыг засварлан шинэчлэх, хатуу хучилттай авто замыг шинээр барих ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.								
93	Төв авто замыг засварлан шинэчлэх, хатуу хучилттай авто замыг шинээр барих ажлыг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	АЗДТГ	УТХО, АОНТХО, СОНХС 8.6 тэрбум	Хороолол доторх авто замын шинэчлэл хийгдэнэ	Консулын уулзвараас DBS-ын уулзвар хүртэлх 0,479 км хатуу хучилттай авто замын засвар шинэчлэлт, явган хүний зам, гэрэлтүүлэг, шугамын хучитгал, гэрлэн дохионы ажлыг 1.9 тэрбум төгрөгөөр "Өнөр зам" ХХК "Их хотын гарц" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 90 хувьтай.	90%	90%

						Хүнсний уулзвараас Өргөө багийн уулзвар хүртэлх хоёр урсгалтай хатуу хучилттай авто зам, явган хүний зам, уулзварын өргөтгөл шинэчлэлтийн ажлыг 2.5 тэрбум төгрөгөөр "Шилдэг зам" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 90 хувьтай. DBS-ын уулзвараас Аюулгүйн тойрог хүртэлх 1,33 км хатуу хучилттай авто зам, явган хүний замын ажлыг 2.2 тэрбум төгрөгөөр "Цахимбар инженеринг" ХХК гүйцэтгэсэн. Буян захын уулзвараас Хүнсний үйлдвэрийн хойд уулзвар хүртэлх авто зам шинэчлэлт, явган хүний зам, дугуйн замын ажлыг 2.0 тэрбум төгрөгөөр "Бурхант эко асфальт" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 90 хувьтай.		
Зорилт: 2.5.1.4. Гэр хорооллолд сайжруулсан шороон зам засварын ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.								
94	Гэр хорооллуудын доторх авто замын сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, засварлах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	ОНХС 53.3 сая	Гэр хорооллын доторх авто зам засварлах ажил 50% хийгдсэн байна	2, 3, 7 дугаар багуудад 2.1 км сайжруулсан шороон замын ажлыг ОНХС 53.3 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдлээ.	90%	90%
Зорилт: 2.5.1.5. Орон сууцны болон гэр хорооллуудын доторх авто замыг өргөтгөх, шинэчлэх, засварлах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.								
95	Орон сууцны хорооллуудын доторх авто замын сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, засварлах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	ОНХС 514.0 сая	Иргэдийн амьдрах аятай таатай орчин бий болно.	11 дүгээр багт 162 метр авто зам, 13 дугаар багийн 25 дугаар байрны гадна 140 метр авто зогсоол, Өргөө багийн 22 дугаар байрны гадна 58 метр авто зогсоолын ажлуудыг ОНХС 514.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдлээ.	100%	100%
Зорилт: 2.5.1.6. Шинэ Хуучин Дарханыг холбосон авто замаас 27-р байрны дэргэдэх 4-н замын уулзвар хүртэлх авто зам дагуух явган зам, гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламж байгуулна. /7-р багаас 12 багийг холбосон зам/								
96	Авто замын хөдөлгөөний эрчмийн судалгаанд үндэслэн 3 уулзварыг гэрлэн дохиотой болгоно.	2021-2024	АЗДТГ	Орон нутгийн төсөв 339.9 сая	Дархан сум 12-р баг 27-р байрны дэргэдэх 4-н замын уулзварын гэрлэн дохиотой болсон байна.	Консулын уулзварын дэргэдэх 4 замын уулзварыг өргөтгөн, гэрлэн дохиог шинэчлэх, Мобикомын дэргэдэх 4 замын уулзварыг өргөтгөн тойрог уулзвар болгох, Хүслийн хотхоны 4 замын уулзварыг өргөтгөх, DBS-ын 4 замын уулзварыг өргөтгөх, гэрлэн дохиог шинэчлэх, Хүнсний уулзвараас Өргөөгийн уулзвар чиглэсэн авто замыг өргөтгөл, уулзварыг өргөтгөн шинэчлэх, ажлууд тус тус хийгдлээ	100%	100%
ЗОРИЛГО 2.5.2. Байгаль орчинд ээлтэй, эрэлтэд нийцсэн хүртээмжтэй, аюулгүй тээврийн үйлчилгээг хөгжүүлнэ. /ЗГҮАХ 3.6.3, АХҮЧ 4.4.2/ зорилтыг нэмсэн								

Зорилт: 2.5.2.1. Дархан сум доторх нийтийн тээврийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж, алслагдсан гэр хорооллын чиглэлд үйлчилгээг өргөжүүлнэ.								
97	Гэр хороолол руу нийтийн тээврийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв 800.0 сая	Ширээ нуруу, Мангирт, Толгойт чиглэлд нийтийн тээврийн үйлчилгээг хүргэнэ.	Алслагдсан багийн хүүхдүүдэд зориулсан автобусны тусгай үйлчилгээнд парк шинэчлэлтийг хийж 56 хүүхдийн суудалтай сурагчдын 6 шинэ автобусыг 800.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар худалдан авлаа.	100%	100%
Зорилт: 2.5.2.2. Нийтийн тээврийн хэрэглийн зогсоолуудын тохижилтыг үе шаттай хийнэ.								
98	Нийтийн тээврийн хэрэглийн 15 зогсоолуудын тохижилтыг хийнэ	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв 339.9 сая	Нийтийн тээврийн зогсоол стандартад нийцүүлэн тохижуулсан байна.	Тэди төвийн уулзвараас хуучин нисэх онгоцны буудал хүртэлх 2,8 км хатуу хучилттай авто зам дагуу 5 байршилд нийтийн тээврийн хэрэглийн 5 зогсоол хийгдлээ. Консулын уулзвараас DBS-ын уулзвар хүртэлх 0,479 км хатуу хучилттай авто замын засвар шинэчлэлийн хүрээнд 1 байршилд нийтийн тээврийн зогсоол хийгдлээ. DBS-ын уулзвараас Аюулгүйн тойрог хүртэлх 1,33 км хатуу хучилттай авто зам, явган замын ажлын хүрээнд 3 байршилд нийтийн тээврийн зогсоол хийгдлээ.	100%	100%
2.6. БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ **ЗОРИЛГО 2.6.1. Айл өрхийг орон сууцтай болоход дэмжлэг үзүүлж, орон сууцны хорооллыг барих ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ. /АХҮЧ 3.2.1/**								
Зорилт: 2.6.1.1. "Орон сууц" аймгийн дэд хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.								
99	"Орон сууц" аймгийн дэд хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	-	-	Иргэдийн амьдрах ая таатай орчин нөхцөл сайжирна.	Хувийн хэвшлийн байгууллагууд 17 байршилд 1793 айлын нийтийн орон сууц барьж ашиглалтад орууллаа.	100%	100%
Зорилт: 2.6.1.2. "Тохилог орчин-эко хороолол" дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.								
100	"Тохилог орчин-эко хороолол" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ.	АОНХС-1 144.0 сая СОНХС 32.2 сая	"Тохилог орчин-эко хороолол" дэд хөтөлбөрийн эхний үе шатны ажил хийгдсэн байна.	10 дугаар багийн 380 айлын орон сууцны зоорийн давхарт бохирын иж бүрэн засвар үйлчилгээг ОНХС 5.0 сая төгрөгөөр иргэн Н.Ганчимэг, 15 дугаар багийн 11 дүгээр цэцэрлэгийн дээвэр, сантехникийн засварын ажлыг ОНХС 7.2 сая төгрөгөөр, 16 дугаар багийн "Од" цогцолбор сургуулийн А байрны гадна дулааны шугамын засварын ажлыг 20.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "ДДС" ТӨХК хийж гүйцэтгэлээ.	100%	100%

						9, 10, 11, 12 дугаар багт 2.6 км дугуйн болон явган хүний замын ажлыг "Би Ти Өү" ХХК ОНХС 144.0 сая төгрөгөөр хийж гүйцэтгэлээ		
Зорилт: 2.6.1.3. Дархан сумын гэр хорооллыг дахин төлөвлөлтийн хүрээнд хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулж, орон сууцжуулах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.								
101	Дархан сумын 4, 5, 6, 7, 8 дугаар багийн гэр хорооллыг дахин төлөвлөлтийн хүрээнд хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу орон сууцжуулах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	АЗДТГ, ДС ЗДТГ, Дархан Дахин төлөвлөлтийн газар	УТХО 750.0 сая Европын Холбооны санхүүжилттэй "НАЙРАМДАЛ" төсөл 1.0 тэрбум	Хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж, орон сууцыг ашиглалтад оруулна.	4, 5, 6, 7, 8 дугаар багийн нутагт 5 байршилд нийт 136 га талбайд дахин төлөвлөлтийн хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний ажлын даалгаврыг "Инженер геодези" ХХК хийж гүйцэтгэлээ. Европын Холбооны санхүүжилттэй "НАЙРАМДАЛ" төслийн хүрээнд 5 дугаар багийн Хүнсний арын хэсэг, 8 дугаар багийн Нарантолгой, Манхантолгойн хэсгийн гэр хорооллын 1113 айл өрхийг инженерийн шугам сүлжээнд холбох чиглэлийн зураг төсвийг нэгдсэн байдлаар хийж гүйцэтгэх төслийг хэрэгжүүлж байна.	90%	90%
102	Дархан хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу дахин төлөвлөлтийг иргэдийн оролцоотойгоор хэрэгжүүлж, орон сууцжуулна.	2021-2024	АЗДТГ, ДС ЗДТГ, Дархан Дахин төлөвлөлтийн газар	УТХО 750.0 сая	Хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулсан байна.	4, 5, 6, 7, 8 дугаар багийн 5 байршилд нийт 136 га талбайд дахин төлөвлөлтийн хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө хийлгэхээр ажлын даалгаварыг батлуулж 9 байршилд Орон сууцжуулах ажлыг Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд зохион байгуулахаар бэлтгэл ажлыг хангалаа.	100%	100%
Зорилт: 2.6.1.4. Ашиглалтын шаардлага хангахгүй барилга байгууламжийг буулган дахин төлөвлөн Орон сууцжуулах ажлыг үргэлжлүүлнэ.								
103	Дархан сумын 4, 5, 6, 7, 8 дугаар багийн гэр хорооллыг дахин төлөвлөлтийн хүрээнд хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу орон сууцжуулах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	АЗДТГ, Дархан сумын ЗДТГ, Дархан Дахин төлөвлөлтийн газар	УТХО 750.0 сая Европын Холбооны санхүүжилттэй "НАЙРАМДАЛ" төсөл 1.0 тэрбум	Хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж, орон сууцыг ашиглалтад оруулна.	4, 5, 6, 7, 8 дугаар багийн нутагт 5 байршилд нийт 136 га талбайд дахин төлөвлөлтийн хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний ажлын даалгаврыг "Инженер геодези" ХХК хийж гүйцэтгэлээ. Европын Холбооны санхүүжилттэй "НАЙРАМДАЛ" төслийн хүрээнд 5 дугаар багийн Хүнсний арын хэсэг, 8 дугаар багийн Нарантолгой, Манхантолгойн хэсгийн гэр хорооллын 1113 айл өрхийг инженерийн шугам сүлжээнд холбох чиглэлийн зураг төсвийг нэгдсэн байдлаар хийж гүйцэтгэх төслийг хэрэгжүүлж байна.	70%	70%
Зорилт: 2.6.1.5. Төр хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааны хүрээнд төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах ажлыг бодлогын хүрээнд дэмжиж ажиллана.								

104	Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд бага өртөгтэй орон сууцаар иргэдээ хангах ажлыг бодлогоор дэмжинэ.	2021-2024	АЗДТГ, Дархан сумын ЗДТГ	-	Бага өртөгтэй орон сууцаар иргэдээ хангах ажлыг бодлогоор дэмжсэн байна	2023 онд төрийн байгууллагын зайлшгүй хэрэгцээнд орон сууцны зориулалтаар 3 байршилд 51600 м.кв газрыг үнэгүй олгож бага өртөгтэй орон сууц барих боломжоор хангалаа. Үүнд: Нэгдсэн эмнэлэг - 800 м.кв Дархан дулааны сүлжээ ТӨХК - 800 м.кв Дарханы Төмөрлөг үйлдвэр ТӨХК - 50000 м.кв	100%	100%
ЗОРИЛГО 2.6.2. Инженерийн хангамжтай орон сууц, хувийн орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ. /ЗГҮАХ 6.2.8/								
Зорилт: 2.6.2.1. Дархан сумын гэр хорооллын багуудын зарим хэсгийн гэр хорооллыг хувийн орон сууц, нийтийн орон сууцны хороолол болгон хөгжүүлнэ.								
105	Хувийн орон сууцыг төлөвлөсөн, инженерийн дэд бүтцэд үе шаттайгаар холбоно.	2021-2024	АЗДТГ, ГХБХБГ	-	23, 25 дугаар хороолол, 8 дугаар баг Нарантолгойн айл өрхүүд холбогдоно	9,10 дугаар багт байрлах 23, 25 дугаар хороололд 166 өрх, 8 дугаар баг, Нарантолгой хэсэгт 36 өрх нийт 202 өрх инженерийн шугам сүлжээнд холбогдлоо.	100%	100%
ЗОРИЛГО 2.6.3. Хот, суурины үерийн далан суваг, борооны ус зайлуулах шугам сүлжээний ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ. /АХҮЧ-4.4.6/								
Зорилт: 2.6.3.1. Дархан хотын цэвэрлэх байгууламжийн шинэчлэлтийн ажлыг бүрэн дуусгаж, ашиглалтад оруулна.								
106	Цэвэрлэх байгууламжийн хүчин чадал, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн байнгын ашиглалтад оруулна.	2021-2024	ХШҮДАХ БХБЯам, "МОН 3244/3245 төсөл" Удирдах нэгж	Азийн хөгжлийн банк "МОН 3244/3245 төсөл" 12.9 тэрбум	Цэвэрлэх байгууламжаас гарах цэвэрлэсэн ус, лагийн дахин ашиглалт хувиар нэмэгдэнэ	Дархан хотын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн шинэчлэл, насос станцын засвар шинэчлэлийн ажлын хүрээнд 41 барилга байгууламжийн шинэчлэл хийгдэхээс 23 барилгын ажил дуусаж, 15 барилгын ажил үргэлжлэн хийгдэж, 3 барилгын ажил эхлээгүй байна. Төслийн хэмжээнд нийт гүйцэтгэл 95%-тай байна. Барилга угсралтын ажлын явцын гүйцэтгэл: •Үндсэн барилга угсралтын ажил: 95% •Барилгын гадна дотор засал: 90% •Процессын шугам хоолой угсралт: 85% •Механик тоног төхөөрөмж угсралт: 85% •Агааржуулалт салхивч угсралтын ажил: 98% •Гэрэлтүүлэг, холбоо дохиолол угсралт: 85% •Буцаан дүүргэлт газар шорооны ажил: 90% •Тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт: 87%	90%	90%
Зорилт: 2.6.3.2. Төв суурин газрын үерийн ус зайлуулах далан сувгийг цэвэрлэж, сэргээн засварлах ажлуудыг зохион байгуулна.								
107	Төв суурин газрын үерийн ус зайлуулах далан сувгийг засварлах ажлыг үе шаттай гүйцэтгэнэ.	2022-2024	Аймгийн ЗДТГ	Улсын болон ОНТХ 3.6 тэрбум	Дархан сумын 9, 12, 15 дугаар багийн үерийн бетон доторлогоотой далан,	9, 12 дугаар багийн нутаг дэвсгэр 25, 31 дүгээр хорооллын үерийн хамгаалалтын төв сувгаас хойш 216 метр урттай, угсармал бетон хавтан доторлогоотой сувгийг ОНТХ-ийн 210.0 сая төгрөгөөр гүйцэтгэлээ.	100%	100%

					байгууламж засварын ажлыг хийсэн байна.	15 дугаар багийн нутаг дэвсгэрт үерийн ус зайлуулах барилга байгууламжийн 3 багц ажил хийгдэж дууссан. Үүнд: • "Багц 1" үерийн усны хамгаалалтын 1608 у/м сувгийн ажлыг "Баганадант" ХХК гүйцэтгэсэн. • "Багц 2 үерийн хамгаалалтын төв суваг хүртэл 1817 у/м төмөр бетон хавтан доторлогоотой үерийн ус дамжуулах суваг ажлыг "Тэсийн бүрд" ХХК гүйцэтгэсэн. • "Багц-3" үерийн усны хамгаалалтын ил суваг-360м, далд суваг, гүүр-224 метр нийт 584 метр сувгийн ажлыг "БЭЗБ" ХХК гүйцэтгэсэн. Дархан суманд 4009 метр шинээр нэмэгдэж үерийн усны эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, найдвартай ажиллагаа хангагдсан.		
Зорилт: 2.6.3.3. Гэр хорооллын ундны усны шинэ эх үүсвэрийг бий болгох, одоо байгаа зөөврийн худгуудыг ухаалаг системд шилжүүлэх ажлыг хэрэгжүүлнэ								
108	Зөөврийн усан санг төвлөрсөн шугамд холбох ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	ОНХС 369.3 сая	3, 8, 15, Малчин багийн нутаг дэвсгэрт шинээр ашиглалтад орсон худгийг ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх	3, 8, 15, Малчин багуудын нийт 14 худгийн засвар шинэчлэлийн ажил, ухаалаг системд холбох шинэчлэх ажлыг ОНХС 369.3 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Эйч Ти Эл" ХХК, "Эко энержи ресорс" ХХК хийж гүйцэтгэлээ.	100%	100%

6 дэд бүлэг, 34 зорилт, 47 арга хэмжээ

ГУРАВ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

ЗОРИЛГО: **Ногоон бүтээн байгуулалтыг нэмэгдүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж, байгаль орчинд ээлтэй олон нийтийн үйл ажиллагааг дэмжиж, байгалийн дурсгалт газар түүх соёлын үнэт зүйлсийг сэргээн засварлах, хамгаалах, сурталчилах ажлыг нэмэгдүүлнэ.**

Д/д	ЗДҮАХ-ын зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Үндсэн хэрэгжүүлэх байгууллага	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр /сая төгрөг/	Зорилтот түвшин, үр дүн /Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/ 2023 он		% тухай жилээр	% 4 жилээр
					Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Хүрсэн түвшин, үр дүн /Хэрэгжилт/		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.1. ТӨРИЙН УДИРДЛАГЫН БОДЛОГО **ЗОРИЛГО 3.1.1. Төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулж, "Түгжрэлгүй төрийн үйлчилгээ"-г нэвтрүүлнэ. /"Алсын хараа-2050"-ийн 5.2.4, 5.3.1, 5.3.3, 5.3.4, МУХҮЧ-5.3.4, 5.4.5, ЗГҮАХ-4.1.3, 4.1.4, АХҮЧ-5.1.1/**								

Зорилт: 3.1.1.1. Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн систем нэвтрүүлж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулна.								
109	70371313 нээлттэй утсыг тогтмол ажлуулах, 1-16, Өргөө, Малчин багуудыг оператортой болгож байнгын ажлын байрыг бий болгоно.	2021-2024	ДСЗДТГ	ДСЗДТГ-ын төсөв 400,0 мян	Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн цаг хугацаа, чанар сайжирч багийн төвүүд нээлттэй утастай болсон байна.	2024 онд 1-16, Өргөө, Малчин багуудад нийт 2778 Өргөдөл, гомдол, саналыг хүлээн авч 2575 буюу 98%-ийг шийдвэрлэсэн. Шийдвэрлэх шатандаа явж буй 138 өргөдөл, гомдол байна. Үүнээс: бичгээр 2450 Утсаар хандсан-940 /1-16, Өргөө, Малчин багууд 7037-2001-7037-2018 Иргэдийн санал, гомдол хүлээн авах суурин утастай болсонтой холбогдуулан 1203 /1-8 сар хүртэлх 9-12 сарын хугацаанд 650 өргөдөл хүлээн авч холбогдох харьяа болон мэргэжлийн байгууллагуудад уламжлан тухай бүрд нь шийдвэрлэсэн. /Биечлэн уулзсан- 540 / Хүсэлт 1250 88,7% Санал 723-9,07%. Гомдол 172 2,2%/	100%	100%
Зорилт: 3.1.1.2. Төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд чанарын менежментийн тогтолцооны стандартыг хэрэгжүүлнэ.								
110	Төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд чанарын менежментийн тогтолцооны стандартын хэрэгжилтийг байнга сайжруулна.	2021-2024	ДСЗДТГ	ОНТХО 20,0 сая	ISO-9001:2016 нэвтрүүлэх санхүүжилтийг төсөвт суулгасан байна.	Зөвлөх үйлчилгээний "Оргил эрдэм үндрах" ХХК-тай хамтран үйлчилгээний чанарыг тасралтгүй сайжруулах байгууллагын соёлыг бий болгон байгууллагын үр ашиг, үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Чанарын удирдлагын тогтолцооны ISO9001:2015 стандартыг Засаг даргын Тамгын газар болон 1-16, Өргөө, Малчин багт нэвтрүүлэх ажлыг хэрэгжүүлж байна.	70%	70%
ЗОРИЛГО 3.1.2. Шийдвэр гаргахад иргэн, иргэний нийгмийн байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлнэ. /"Алсын хараа-2050"-ийн 5.2.4, МУХҮЧ-5.1.3, ЗГҮАХ-4.2.10, АХҮЧ-5.2.1/								
Зорилт: 3.1.2.1. Иргэдэд мэдээ, мэдээлэл хүргэх, санал авах үйл ажиллагааг олон талт хэлбэрээр зохион байгуулна.								
111	Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран "Иргэний боловсрол"-ын чиглэлээр нэвтрүүлэг, сургалт сурталчилгааг зохион байгуулна.	2021-2024	Хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд, Дархан сумын ХМА	Дархан сум 30.0 сая төгрөг	"Иргэний боловсрол"-ын чиглэлээр 15 нэвтрүүлэг, сургалт сурталчилгааг зохион байгуулна.	Орон нутгийн RGB тв, DBS тв, Дуут үзэг ТББ, Монцамэ агентлаг, Эхлэл радио ФМ 87.9, NTV тв, Үндэсний тв MNB, ФМ 89.5 гэсэн хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, эрх зүйн сургалт, мэдээлэл, соён гэгээрүүлэх зурагт хуудас, шторк, реклам, сонгогл /радио зөвлөгөө/, авилгын сэрэмжлүүлэг зэрэг 35 төрлийн мэдээ мэдээллийг 250 удаагийн давтамжтайгаар иргэдэд хүргэсэн. Мөн өрхийн аж ахуй эрхлэгч иргэдэд "Бизнесээ эхэл хөгжүүл" сэдэвт сургалтыг 3 удаа зохион байгуулж иргэдийг мэдээ мэдээллээр хангалаа.	100%	100%
112	Иргэдээс цахим орчинд санал авах үйл ажиллагааг идэвхжүүлнэ		1-16, Өргөө, Малчин багууд, Дархан	-	Иргэдийн оролцоо нэмэгдэж, төр иргэний хамтын эргэх холбоо сайжирсан байна.	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэх төсөл арга хэмжээнд иргэдээс санал авах ажлыг жил бүрийн 6 сарын 30-ны өдрийг дуустал цахимаар болон цаасаар хүлээн авахад 100 гаруй иргэн саналаа цахим хэлбэрээр ирүүлсэн. "Иргэдийн индэр" нээлттэй хэлэлцүүлэгт давхардсан тоогоор 240 гаруй иргэн санал хүсэлтээ	100%	100%

			сумын ХМА			цахимаар ирүүлж, холбогдох шийдвэрийг гарган, санал хүсэлтийг шийдвэрлэлээ. Дархан сумын "Санал хүсэлт" цахим хаягаар 168 иргэн санал, хүсэлт, гомдол ирүүлснийг хүлээн авч шийдвэрлэн ажилллаа.		
Зорилт: 3.1.2.2. Төрийн зарим чиг үүрэг /хөндлөнгийн хяналт тавих, төсөл хэрэгжүүлэх, сургалт явуулах, санал асуулга явуулах гэх мэт/-ийг төрийн бус байгууллагаар гэрээгээр гүйцэтгүүлнэ.								
113	Төрийн зарим чиг үүрэг /хөндлөнгийн хяналт тавих, төсөл хэрэгжүүлэх, сургалт явуулах, санал асуулга явуулах гэх мэт/-ийг төрийн бус байгууллагаар гэрээгээр гүйцэтгүүлж, иргэн, ТББ-ын оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	СЗДТГ	ЗДТГ-ын төсөв 2,5 сая	Иргэд, ТББ-ын оролцоо нэмэгдэж, эргэх холбоо сайжирна.	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2022 оны 12 дугаар сард ашиглалтад оруулсан "Дархан спорт ордон"-ы үйл ажиллагааг "Дархан хүчтэн клуб" ТББ-т шилжүүлэн иргэдийн биеийн тамир спортоор хичээллэх нөхцлийг бүрдүүлэн ажиллаж байна. Уг ордонд 6 төрлийн спортын дугуйлан, сургалт явагдаж, 172 иргэн, хүүхэд багачууд хамрагдаж байна. 2023 онд 10 төрлийн арга хэмжээ 158 удаа зохион байгуулагдаж 5000 гаруй баг тамирчид оролцсон байна. Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журмын дагуу ТББ-ын 3 төлөөлөлтэй хамтран Хоршоог хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагаа сургалт мэдээллийг зохион байгуулж ажилласан. Мөн сууц өмчлөгчдийн холбооны үйл ажиллагаанд хяналт тавих санал асуулгыг "Гэрэлт эрдэм цацрах" ТББ-аар гүйцэтгүүлэн 2026 иргэнээс санал авлаа.	100%	100%
ЗОРИЛГО 3.1.3. **Төрийн албан хаагчдыг сурч хөгжих** орчныг **бүрдүүлж**, мэдлэг, **чадварыг** дээшлүүлэн, тогтвор суурьшилтай **ажиллуулна. /"Алсын хараа-2050"**-ийн **5.4.4, МУХҮЧ-5.4.2, 5.4.4, ЗГҮАХ-4.2.6, АХҮЧ- 5.3.1, 5.2.3/**								
Зорилт: 3.1.3.1. Төрийн албан хаагчдыг мэргэшүүлэх багц сургалтад үе шаттайгаар хамруулна.								
114	Сум, багийн албан хаагчдыг мэргэших, чадавхжуулах сургалтуудад үе шаттайгаар хамруулна.	2021-2024	СЗДТГ	ЗДТГ-ын төсөв 2,5 сая	Албан хаагчдын мэдлэг чадвар дээшилнэ.	МУЗГХЭГ-ын дарга, Төрийн албаны зөвлөлийн дарга, Удирдлагын академийн захирал нарын хамтарсан тушаалын дагуу 2021-2024 онд мэргэшүүлэх дунд хугацааны сургалт-11, давтан сургалт-1, ахлах түшмэлийн сургалтад – 1, эрхэлсэн түшмэлийн сургалтад - 1 шинээр томилогдсон албан хаагчийг чиглүүлэх сургалт-5 албан хаагчийг хамрууллаа. Төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус нийт 56 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 120 албан хаагч хамрагдлаа. Мөн удирдлагын академийн зорилтод 13 төрийн сургалтад давхардсан тоогоор 117 албан хаагч хамрагдсан.	100%	100%

115	Байгууллагын сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	СЗДТГ	ЗДТГ-ын төсөв 4,1 сая	Албан хаагчдын мэдлэг чадвар дээшилнэ.	МУЗГХЭГ-ын дарга, Төрийн албаны зөвлөлийн дарга, Удирдлагын академийн захирал нарын хамтарсан тушаалын дагуу 2021-2024 онд мэргэшүүлэх дунд хугацааны сургалт-13, давтан сургалт-1, ахлах түшмэлийн сургалтад – 4, эрхэлсэн түшмэлийн сургалтад - 1 шинээр томилогдсон албан хаагчийг чиглүүлэх сургалт-8 албан хаагчийг хамруулллаа. Авлигатай тэмцэх газраас зохион байгуулагдсан 4 удаагийн цахим сургалтад давхардсан тоогоор 168 албан хаагчийг хамрууллаа. Төрийн албан зөвлөлөөс зохион байгуулсан 7:4:10 сургалтуудад 191 албан хаагч, Архив бичиг хэрэг хөтлөлтийн сургалтад -4, Алсын хараа 2050 сургалатад 86, Чадамжид суурилсан хүний, нөөц, сургалтад – 1, Дизайн сэтгэлгээ сургалтад -1, дотоод аудитын бэлтгэх сургалтад -7, Худалдан авах ажиллгааны А-3 сургалтад -9, удирдлагын академийн зорилтод 15, нийт сургалтад давхардсан тоогоор 509 албан хаагч хамрагдсан.	100%	100%
Зорилт: 3.1.3.2. Төрийн албан хаагчдыг чадавхжуулах, нийгмийн баталгааг хангах, ажиллах нөхцөлийг сайжруулна.								
116	Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулж, шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2021-2024	СЗДТГ	ЗДТГ-ын зардал 344,7 сая	Төрийн албан хаагчдын тав тухтай орчинд ажиллах нөхцөл бүрдэнэ. Техник хангамж нэмэгдэнэ. Хөдөлмөрийн бүтээмж өснө.	Эрхэлсэн ажилдаа амжилт гаргаж, сум, аймаг, салбар, төрийн дээд одон медалиар шагнагдсан 6 албан хаагчид шагналд дагалдах мөнгөн урамшуулалд 1.5 сая төгрөг, өндөр насны тэтгэвэрт гарсан 8 албан хаагчид 77,2 сая төгрөг, шинээр хүүхэдтэй болсон 25 албан хаагчаар гэрийн гачигдал тохиолдсон 9 албан хаагч, эрүүл мэндийн шалтгаантай 1 албан хаагчид нийт 38,6 сая төгрөгийн буцалтгүй тусламж олголоо. Баг, сумын ЗДТГ-ын урсгал засвар, тохижилт үйлчилгээнд 63,1 сая төгрөг, албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулж зөөврийн компьютер, автомашины засвар үйлчилгээнд 21,8 сая төгрөг, Засаг даргын Тамгын газрын хурлын заал 82,8 сая, Хүлээлгийн өрөө, коридор 84,6 сая, ариун цэврийн өрөө 25,6 сая, Хурлын заалны тоног төхөөрөмж 55,2 сая төгрөгийн тендер зарлан шалгаруулж завсар шинэчлэлийн ажлыг хийлээ. 2024 онд 37.2 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэж албан хаагчдын ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулсан. -ЗДТГ-ийн 2 давхарын их засварт 380 сая.төгрөг - Камер, компьютер тоног төхөөрөмж-150 сая.төгрөг	100%	100%

						- Тавилга, эд хогшил 163 сая төгрөг зарцуулсан байна. - Дархан сумын Засаг даргын Тамгын газар нь хурлын танхим, хүлээлгийн өрөө, үүдний өрөө, 00-ийн засвар, 11, 12 дугаар багийн төвийн байрны хурлын танхим, малчин багийн цахилгаан халаагуур, агуулах зэргийг 265.128 сая төгрөгөөр засч сайжруулсан. 2021-2024 онд 1.128.428,000 төгрөгийг зарцуулсан байна. Засаг даргын Тамгын газар болон багийн 108 албан хаагчдаас "Албан хаагчдын ажлын байрны сэтгэл ханамж" санал асуулгыг авахад: нийт албан хаагчдын 90.0% байгууллагынхаа дотоод уур амьсгалд сэтгэл ханамжтай, 50.0% нь ажлын байранд сурч хөгжих, боломж дунд зэрэг, 97.2% нь энэ байгууллагад ажилладагтаа сэтгэл ханамжтай, 92.0% нь хамт олноосоо ажиллах хүсэл эрмэлзэл авдаг буюу мотивацждаг, 50.0% тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг шинэчлэх шаардлагатай, 63.0% өрөөний тохижилт хийх шаардлагатай, 30.0% нь эрүүл ахуй, цэвэр орчныг бүрдүүлсэн гэж тус тус хариулсан байна.		
117	Төрийн албаны шинэтгэлийн хүрээнд төрийн байгууллага бүр "Хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөр" боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	СЗДТГ	-	Төрийн албаны тогтвортой байдал бий болно.	Хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөрийг 4 жилээр батлуулж хэрэгжилтийг хангаж ажиллаж байна. Албан хаагчдын эрхлэх чиг үүрэг, ажлын ачааллыг бууруулах бууруулах зорилтын хүрээнд шинээр 10 албан тушаалын тодорхойлолтыг батлуулсан. Төрийн албаны жинхэнэ албан хаагчийн сонгон шалгаруулалтын зарыг нийт 56 удаа зарлуулах хүсэлтээ салбар зөвлөлд хүргүүлэн сонгон шалгаруулалт зарлуулж 41 албан хаагч төрийн жинхэнэ албан тушаалд томилогдсон.	100%	100%
ЗОРИЛГО 3.1.4. Гадаад улс орнуудын найрамдалт муж, хотуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ. /ЗГҮАХ-4.5, АХҮЧ-5.2.2/								
Зорилт: 3.1.4.1. Ах дүү, шууд харилцаат хотуудтай эдийн засаг, нийгэм, соёл, спорт хүмүүнлэгийн салбарт хамтын ажиллагааг эрчимжүүлнэ.								
118	Урьд тогтоосон гадаад харилцааг бэхжүүлж, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	2021-2024	Сумын ЗДТГ	-	Гадаад харилцаа сайжирна.	Сумын гадаад харилцааг өргөжүүлэх чиглэлээр АНУ, БНХАУ, БНЭУ-ын ЭСЯ-ууд, Тайпэйн Худалдаа, Эдийн засгийн Улаанбаатар дахь төлөөлөгчийн газрын холбогдох албан тушаалтнуудтай уулзалт хийж, "Өвсний үндэс" хөтөлбөрийн хүрээнд Дархан сумын боловсрол, эрүүл мэндийн байгууллагуудад төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх асуудлаар Японы ЭСЯ-тай ярилцлага зохион байгуулж, Кристина Ноблийн Хүүхдийн сан, "Вэлүү" сангийн төлөөлөгчидтэй мөн чиглэлээр хамтран ажиллахаар санал солилцов. Япон Улсын Ибараки муж, АНУ-ын Денвер хотуудтай ах дүүгийн харилцаа тогтоох бэлтгэл ажлыг хангаж байна.	100%	100%

						Нутгийн удирдлагын байгууллагын чадавхыг сайжруулах, сайн засаглалыг бэхжүүлэх чиглэлээр НҮБ, Европын Холбооны "НАЛАС" байгууллага, "Найрамдал" төсөлтэй хамтран ажиллах, харилцан туршлага солилцов. Монгол Улсад анхдагч болох дэлхийн жишигт нийцсэн эзэнгүй амьтдыг түр байрлуулан асрамжлах төв, гэрийн тэжээвэр амьтдын өдөр өнжүүлэх, үрчлүүлэх төв, мал эмнэлгийн цогцолборын төслийг АНУ-ын ОУ-ын хөгжлийн агентлаг, АНУ-ын Төрийн Департаментын харьяа Америк-Хятадын харилцааны Үндэсний хорооны төлөөлөгчдөд танилцуулсан бөгөөд ОУБ-уудын хандив, санхүүгийн тусламжаар дээрх нэгдсэн цогцолборыг байгуулах 10 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй төслийн яриа хэлэлцээ үргэлжилж байна. Уг төсөл хэрэгжсэнээр эзэнгүй амьтдыг устгах уламжлалт буюу харгис хэрцгий аргыг бүрмөсөн халж, тоо толгойг нь хяналтад авч, халдвар өвчин тархахаас сэргийлэх боломж бүрдэх, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөл хангагдахаас гадна иргэдийн асран хамгаалалтад буй гэрийн тэжээвэр амьтдад цогц үйлчилгээ үзүүлэх юм.		
Зорилт: 3.1.4.2. Статистик мэдээ, мэдээллийн үнэн зөв, ил тод, хараат бус, бие даасан зарчмыг хангуулж ажиллана.								
119	Статистик бүртгэл мэдээллийн чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, төрийн үйлчилгээг сайжруулна	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	-	Хэрэглэгч хэрэглээт мэдээллийг нэг дороос, түргэн шуурхай авна.	"ХАӨМС-ын алдаа засварлах, мэдээлэл баяжуулалт хийхийн ач холбогдол", "Хөдөө аж ахуйн программын уялдаа холбоо" сэдвүүдээр аймгийн Статистикийн газрын мэргэжилтнүүдтэй хамтран сургалт хийж 1-16, Өргөө, Малчин багийн нийт 55 албан хаагчийг сургалтад хамрууллаа.	100%	100%
120	Дархан сумын хүн ам, өрхийн бүртгэл мэдээллийн цахим сангийн баяжилтыг хийж, зөрчил дутагдлыг арилгах арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	-	Зөрчил арилсан байна.	Мэдээллийн санд тогтмол шинэчлэлт хийж, дараах зөрчил дутагдлыг арилгалаа. Үүнд: Оршин суугаа хаяг байршил, орон сууцны төрөл зэрэг хувь хүний 31 төрлийн үзүүлэлтийг 2216 алдааг засаж, мэдээллийн сангийн нийт 68051 суурин хүн амын мэдээллээс 25230 иргэний мэдээллийг шинэчиллээ.	100%	100%
121	Дархан сумын Нийгэм, Эдийн Засгийн байдлын үндсэн үзүүлэлтүүдээр мэдээлэл бэлтгэж олон нийтэд тогтмол мэдээллэнэ.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	-	Чанар хүртээмж нэмэгдэнэ.	Жилд 1 удаа 8 төрлийн 196 үзүүлэлтээр баяжилт хийж байна. Үүнд: Хүн ам нийгмийн байдал, Эрүүл мэнд, Боловсрол, Мал аж ахуй, Газар тариалан, Нийгмийн зарим үзүүлэлт, Гэмт хэрэг, Ажилгүйчүүд зэрэг мэдээ мэдээллүүдийг тоон болон график, хүснэгтэн үзүүлэлтээр программаас гаргадаг болголоо.	100%	100%

122	Статистикийн хорооноос өгсөн удирдамж, чиглэлийн дагуу статистикийн тооллого, түүвэр судалгааг зохион байгуулж явуулах	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	Статистикийн хэлтэс 719.2 мян Дархан сумын ЗДТГ 2.8 сая	Албан ёсны статистик мэдээний боловсруулалтыг иргэн, өрх, аж ахуйн нэгжүүдтэй холбоотой байж үнэн зөв бүрэн хамралттайгаар гаргаж, мэдээллийн бааз бий болно	Улсын хэмжээний үндсэн 7 төрлийн тооллого, судалгаа болон статистикийн 16 төрлийн судалгаа, мэдээллийг боловсруулж мэдээллийн бааз үүсгэн ажиллаж байна. - Хагас жилийн мал тооллогын түүвэр судалгаанд 49 өрх, 1 ААНБ хамрагдан 1600 тоо толгой мал тоологдлоо. Үүнээс: Адуу-376, үхэр-707, хонь-239, ямаа-278 байна. - Нийт 165,21 га-д тариалалт хийж 1853.02 тн хураалт хийлээ. Нийгмийн үзүүлэлтийн түүвэр судалгаа 9-12 дугаар саруудад явагдаж, 270 өрх хамрагдлаа.	100%	100%
3.2. ГАМШГААС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ, БАТЛАН ХАМГААЛАХ БОДЛОГО ЗОРИЛГО **3.2.1. Гамшиг ослоос урьдчилан** сэргийлэх, эрс**длийг бууруулах арга хэмжээг** төлөвлөн хэрэгжүүлж, **батлан хамгаалах хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулна.**								
Зорилт: **3.2.1.1.** Байгалийн аюулт үзэгдэл, гамшгийн эрсдэл, эмзэг байдал, хохирлыг бууруулах зорилгоор олон нийтэд тулгуурласан удирдлагын тогтолцоог, нэвтрүүлэн гамшигтай тэмцэх чадавхийг бэхжүүлнэ.								
123	"Гамшгийн аюулын тухай зарлан мэдээлэх дуут дохиог нэгдсэн удирдлагад оруулах, өргөжүүлэх" төсөл	2021-2024	Сумын ЗДТГ, ОБГ	ОНТХО 94,3 сая	Гамшгийн аюулын тухай зарлан мэдээлэх нөхцөл сайжирна.	Гамшгаас хамгаалах дуут дохиог нэгдсэн удирдлагад оруулах, өргөжүүлэх ажлыг хүрээнд "Их зэвэг" ХХК-тай гэрээ байгуулж, 6 байршилд хийж гүйцэтгэсэн. Зарлан мэдээллийн дуут дохионы хэвийн үйл ажиллагаар Онцгой байдлын газрын мэдээлэл шуурхай удирдлагын хэлтэс хангаж 2023 оны хэмжээнд 4 удаа ашигласан байна.	100%	100%
Зорилт: **3.2.1.2.** Гамшгаас хамгаалах материаллаг баазыг нэмэгдүүлж, гамшигтай тэмцэх бэлтгэл, бэлэн байдлын чадавхийг сайжруулна.								
124	Гамшгаас хамгаалах материаллаг баазыг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	Сумын ЗДТГ, ОБГ	ОНТХО 36,5 сая	Туулах чадвартай автомашинтай болно.	Дархан сумын Гамшаагс хамгаалах Еренхий зориулалттай мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн батлаж, гамшгийн үед авч хэрэгжүүлэх дадлага сургуулийг 2 удаа зохион байгууллаа. Онцгой байдлын газар туулах чадвар сайтай УАЗ Фургон маркын автомашиныг 36,5 сая төгрөгөөр (2021 он), Соната-7 маркын автомашиныг 17,95 сая төгрөгөөр 2020 онд тус тус нийлүүлсэн.	100%	100%
Зорилт: 3.2.1.3. Цэргийн алба хаах зөвшөөрөгдсөн хэлбэрүүдийг зохистой хэрэгжүүлж, иргэний цэргийн үүргийн биелэлтийг хангуулж ажиллана.								
125	Цэргийн албыг дүйцүүлэн хаах албанд суралцаж, үүрэг гүйцэтгэх чадвартай залуусыг	2021-2024	Цэргийн штаб	Орон нутгийн төсөв 756.0	Батлан хамгаалах тухай хуулийн хэрэгжилт хангагдах.	Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 80 дугаар тогтоол, Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 21 дүгээр тогтоолыг тус тус үндэслэн цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хаагчдын цэргийн бэлтгэл шатны сургалтыг сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөний дагуу Дархан-Уул аймгийн Зэвсэгт хүчний 330 дугаар анги, Аврах , Гал унтраах 022 дугаар анги, аймгийн	100%	100%

	сонгон шалгаруулж, сургалтад хамруулах.					Онцгой байдлын газрын сургалтын материаллаг баазыг түшиглэн жил бүр хавар, намрын улиралд сургалт зохион байгуулан нийт 19 иргэн цэргийн албыг дүйцүүлэн хааж байна.		
126	Цэргийн жинхэнэ албанд цэргийн насны иргэдийг бүрэн хамруулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	Цэргийн штаб	Орон нутгийн төсөв 1.9	Батлан хамгаалах тухай хуулийн хэрэгжилт хангагдах	Цэргийн албаны тухай хуулийн дагуу цэрэг татлагын 1, 2 дугаар ээлжийн татлагыг 2021-2024 онд аймаг, сумын Засаг даргын захирамжийн дагуу Цэрэг татлагын товчооноос 8 удаа зохион байгуулж 436 иргэн хугацаат цэргийн албанд татагдсан.	100%	100%
127	Цэргийн жинхэнэ алба, цэргийн анги нэгтгэлийн орчин нөхцлийг иргэдэд таниулах зорилгоор хугацаат цэргийн алба хаагчдыг жил бүр эргэх	2023-2024	Сумын ЗДТГ, Цэргийн штаб	Орон нутгийн төсөв 16 сая	Цэргийн албанд татагдагсадын тоо нэмэгдэнэ.	Цэргийн жинхэнэ албыг сурталчлах, анги салбаруудын орчин нөхцлийг судлан сурталчлах ажлын хүрээнд "Монгол цэргийн өдөр"-ийг тохиолдуулан Цэргийн штаб, аймаг, сумын удирдлагууд дододын цэргийн 366, хилийн цэргийн 0303 дугаар ангид хугацаат цэргийн алба хааж алба хаагчдыг эргэж, цэргийн ангитай танилцан сурвалжлага бэлтгэн хүргэсэн. 2022 оны байдлаар 132 иргэн Цэргийн жинхэнэ албанд татагдсан бол 2023 онд 177 иргэн цэргийн албанд татагдсан байна.	100%	100%
3.3. ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН БОДЛОГО **ЗОРИЛГО 3.3.1. Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлнэ. /ЗГҮАХ-4.3, АХҮЧ-5.4.2/**								
Зорилт: 3.3.1.1.Хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран иргэд, олон нийтэд эрх зүйн сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулна.								
128	Хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран эрх зүйн сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулна	2021-2024	ДСЗДТГ, Орон нутгийн телевиз	ДСЗДТГ-ын зардал 15 сая	Хуулийн цаг ярилцлагынэвтрүүлгийг улирал бүр зохион байгуулна.	Орон нутгийн RGB тв, DBS тв, Дуут үзэг ТББ, Монцамэ агентлаг, Эхлэл радио ФМ 87.9, NTV тв, Үндэсний тв MNB. ФМ 89.5 гэсэн хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, эрх зүйн сургалт, мэдээлэл, соён гэгээрүүлэх Зурагт хуудас, шторк, Реклам, Сонсгол /радио зөвлөгөө/, авилгын сэрэмжлүүлэг, АТГ-ын мэдээллийг байршуулж ажилласан. 2024 онд 7 хуулиар мэдээлэл бэлтгэн олон нийтийн сүлжээгээр түгээж нийт 8558 удаа үзэж сонирхсон. Улиралд 1-2 хуулиар мэдээлэл бэлтгэж хэвшсэн.	90%	90%
Зорилт: 3.3.1.2. Төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны нээлттэй, ил тод байдлыг нэмэгдүүлж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулна.								
129	Байгууллагын үйл ажиллагаа, хүний нөөц, санхүүгийн ил тод	2021-2024	ДСЗДТГ	-	Байгууллагын үйл ажиллагаа, төсөв хөрөнгө, хүний нөөцийн бодлого	Мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн дагуу, байгууллагын төсвийн гүйцэтгэл, худалдан авах ажиллагаа, шууд худалдан авалт, хүний нөөцийн мэдээллийг тухай бүр цахим систем болон гадна	100%	100%

	байдлыг хангаж ажиллана.					самбарт байршуулан ил тод байдлыг хангаж ажилласан.		
130	Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг тогтмол зохион байгуулна.	2021-2024	ДСЗДТГ	-	Хууль тогтоомжийн хэрэгжилт хангагдана.	"Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр, авлигын эсрэг соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааны 2023-2024 оны төлөвлөгөөг 3 зорилт, 5 чиглэлээр 34 арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжилт жилийн эцсийн байдлаар 98 хувьтай байна. Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр АТГ-аас зохион байгуулсан сургалтад 53 удирдах албан тушаалтан, 36 албан хаагчийг хамруулж, цахим сонсголд 74 албан хаагчийг оролцуулан эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэв. Сумын ЗДТГ-ын 3 албан хаагч, Боловсролын тухай хуульд орсон өөрчлөлттэй холбоотой тус сумын СӨБ, ЕБС-ийн захирал, эрхлэгч, сургалтын менежер, ерөнхий нягтлан бодогч зэрэг 65 албан хаагчийн хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг хүлээн авч хуулийн хугацаанд тайлагнасан. НАНБХАСЗУС тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийг 30 албан тушаалтнаас хүлээн авсан. Авлигын эрсдэлээс ангид байхад чиглэсэн, ёс зүй, шударга байдлыг уриалсан агуулга бүхий шторк-4, зурагт хуудсыг-4-ийг давхардсан тоогоор 12 удаа олон нийтэд хүргэн сурталчилсан.	100%	100%
ЗОРИЛГО 3.3.2. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлж, иргэдийн аюулгүй, амар тайван байдлыг хангана. /ЗГҮАХ-4.3/								
Зорилт: 3.3.2.1. Иргэдийг мансууруулах эм, ургамал, сэтгэцэд нөлөөлөх бодис хэрэглэхээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулна.								
131	Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэж, малчдын бүлгэмийн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана.	2021-2024	ДСЗДТГ, ЦГ	ГХУСС3 3.6 сая	Малын хулгайн гэмт хэргийн тоо буурна.	"Мал, мах-2023, 2024" хэсэгчилсэн арга хэмжээний хүрээнд мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр орон нутгийн DBS телевизэд мэдээлэл хийн ажиллаж, FM 89.1 радио, цахим хуудаснуудаар тогтмол мал хулгайлах гэмт хэргийн нөхцөл байдлын талаар иргэдэд мэдээлэл хүргэж, иргэдээс мал хулгайлах гэмт хэргийн талаар иргэдээс мэдээлэл авах 99172367, 89370102 дугаарын утсыг тогтмол ажиллуулж байна. "Мал аж ахуйн салбарын өнөөгийн байдал цаашдын хөгжил, сэргэлт-2023" сэдэвт малчин, фермерүүдийн нэгдсэн зөвлөгөөнд мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг танилцуулж тус сумаас 87 малчныг хамрууллаа.	90%	90%

132	Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг үе шаттай, тодорхой төлөвлөгөөтэйгээр зохион байгуулна.	2021-2024	ДСЗДТГ	-	Иргэдийн амар тайван амьдрах нөхцөл сайжирна.	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд Дархан сум, 1-16, Өргөө, Малчин багийн иргэдэд цахим хуудсаар 8 төрлийн мэдээ мэдээллийг 30 удаагийн давтамжтай хүргэлээ. Цахим гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, Хүний нэр төрд халдах, Хамтын ажиллагаа 2023, Гэр бүлийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Залилах, Хулгайлах, Тамхины хор уршиг ба электрон тамхины хор уршиг, Хорт зуршил" 10 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 1500 гаруй иргэн хамруулж ажиллалаа.	90%	90%
Зорилт: 3.3.2.2. Хамтарсан багийн үйл ажиллагааг сайжруулж, учирч болох эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулна.								
133	"Хамтарсан баг"-ийн үйл ажиллагааг дэмжиж, хамгааллын тусламж шуурхай үзүүлнэ.	2021-2024	ГБХЗХГ	Улсын төсөв 40.9 Олон улсын байгууллага 3.5 Нийт 44.4	Хамгааллын үйлчилгээг нийт хүүхдийн 5.5 хувьд хүргэж, мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэсэн байна	Дархан сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2023 оны 15 дугаар тогтоолоор сум багийн хамтарсан багийн бүрэлдэхүүнийг шинэчилсэн. Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээг эрчимжүүлэх кейс менежментийг цахимжуулах системд шилжүүлэх ХНХЯ болон НҮБ-ийн хүүхдийн хөтөлбөрийн сангаас 25 хамтарсан багийн нийгмийн ажилтан тус бүрт 1.365.200 төгрөгийн таблет тоног төхөөрөмжийг гурвалсан гэрээний нөхцөлтэйгөөр хүлээлгэн өгсөн. Үүний хүрээнд нөхцөл байдал, эрсдэлт нөхцөлт өрхүүдийн мэдээлэлтэй танилцаж цаашид хамтын ажиллагааг хэрхэн сайжруулах талаар тодорхой санал гарган ажиллах, НАМС-ын танилцуулга, кейс шийдвэрлэлтийн санхүүгийн анхан шатны баримт бүрдүүлэлтийн талаар мэдээлэл арга зүйн чиглэл өгөх сургалтад 1-18 багийн нийгмийн ажилтнуудыг хамрууллаа. Хамтарсан багийн 1-16, Өргөө, Малчин багийн үйл ажиллагааг дэмжиж улирал бүр олгодог 200,000 мянган төгрөгийн 1-4 дүгээр улирлын санхүүжилт болох 14,400,000 төгрөг олгосон. Дархан сумын хэмжээнд нийт 118 кейс бүртгэгдэж 83 нь шийдвэрлэгдсэн, 33 ажиллаж байгаа, давхардсан тоогоор нийт 92 удаагийн сургалт зохион байгуулагдаж 2577 иргэд хамрагдсан байна. 83 удаагийн давтамжтай нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулагдаж 1718 иргэн хамрагдсан, илрүүлэлт-79, эрсдэлтэй нөхцөл байдлыг таслан зогсоосон-46, нөхцөл байдлын үнэлгээ-225, түр	100%	100%

						хамгаалах байранд хүүхэд-40, насанд хүрэгч-7, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд-хүүхэд-18, насанд хүрэгч -13, гэр бүлд эргэн нэгдсэн-33, сэтгэл зүйн үйлчилгээ хүүхэд-38, насанд хүрэгч-38, нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хүүхэд-186, гэр бүл-152, насанд хүрэгч-157, эрх зүйн туслалцаа хүүхэд-23, насанд хүрэгч-32, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд хамрагдсан-107, Дэмжих холбон зуучлах үйлчилгээ хүүхэд-79, насанд хүрэгч-27, хөдөлмөр эрхлэлтэд зуучилсан-137 иргэн, дотуур байранд хамруулсан-1, СӨБ-2 хүүхэд тус тус үйлчилгээ аваад байна. 2022 оноос эхлэн **"Нийгмийн ажилтны мэдээллийн сан"** нэгдсэн программд 223 кейс бүртгэж, хамтарсан багийн кейс шийдвэрлэлтэд 7,115,815 төгрөгийн санхүүжилтийг тус тус олгосон. Урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээний хүрээнд сургалт, нөлөөллийн 27 удаагийн арга хэмжээнд 643 иргэнийг хамруулсан. ХНХЯ болон Швейцарын хөгжлийн агентлаг, НҮБ-ын хүн амын сангийн 19 сая төгрөгийн санхүүжилтээр "Жендерт суурилсан хүчирхийлэлтэй тэмцэх нь" төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд Хамтарсан багийн гишүүдийг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулагдаж, сургалтад 18 хамтарсан багийн 104 гишүүд хамрагдлаа. Хүүхэд хамгааллын жил, хамтарсан багийн гишүүдийн санаачилгаар "Дулаан хувцас-дулаан гутал" аяныг багийн нутаг дэвсгэртээ зохион байгууллаа.		
Зорилт: 3.3.2.3. Архидан согтуурахтай хийх тэмцлийг эрчимжүүлнэ.								
134	"Архигүй Монгол хүн" аймгийн дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	ДСЗДТГ, ХХҮГ	-	Архинд донтох эмгэгтэй 30 иргэнийг албадан эмчилгээнд хамруулна	Монгол Улсын "Согтуурах мансуурах донтой иргэнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх тухай хууль"-ийн дагуу архи согтууруулах ундааны зүйл байнга хэрэглэн, ахуйн хүрээний зөрчил гаргадаг, согтуурч мансуурсны улмаас өөрт болон бусдад аюул учруулах эрсдэлтэй 24 иргэнийг архины албадан эмчилгээнд, сайн дураараа архины эмчилгээнд хамрагдах хүсэлтэй 202 иргэнийг Сэтгэц наркологийн тасагт хэвтүүлэн эмчлүүллээ. Согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбогдуулан хууль сурталчлах 10 төрлийн постер, QR код бүхий цахим хуулийн танилцуулгыг согтууруулах ундаагаар үйлчилдэг 12, худалдан борлуулдаг 68, нийт 87 ААНБ-	90%	90%

						ын 360 гаруй албан хаагчдад танилцуулан мэдээлэл, сургалт хийлээ.		
Зорилт: 3.3.2.4. Иргэдийн аюулгүй амьдрах орчныг сайжруулна.								
135	Иргэдийн аюулгүй амьдрах орчныг сайжруулна.	2021-2024	ДСЗДТГ	ОНХС 662.7 сая	Иргэдийн амар тайван амьдрах нөхцөл сайжирна.	Иргэдийн амар тайван, ая тухтай амьдрах орчин, нөхцлийг бүрдүүлэх ажлын хүрээнд зам засварын ажилд 194.2 сая төгрөг, инженерийн шугам сүлжээний ажилд 5.0 сая төгрөг, эрүүл мэндийн байгууллагын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах ажилд 16.0 сая төгрөг, цагдаагийн байгууллагын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах ажилд 39.9 сая төгрөг, хорооллын доторх камержуулалтын ажилд 15.0 сая төгрөг, Бараат хөлийн цэгийн цахилгаан татах ажилд 188.7 сая төгрөг, тохижилтын ажилд 203.9 сая төгрөг, нийт 662.7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдлээ.	100%	100%

3 дэд бүлэг, 17 зорилт, 26 арга хэмжээ

ДӨРӨВ. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

ЗОРИЛГО: **Ногоон бүтээн байгуулалтыг нэмэгдүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж, байгаль орчинд ээлтэй олон нийтийн үйл ажиллагааг дэмжиж, байгалийн дурсгалт газар түүх соёлын үнэт зүйлсийг сэргээн засварлах, хамгаалах, сурталчлах ажлыг нэмэгдүүлнэ.**

Д/д	ЗДҮАХ-ын зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Үндсэн хэрэгжүүлэх байгууллага	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр /сая төгрөг/	Зорилтот түвшин, үр дүн /Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/		% тухай жилээр	% 4 жилээр
					2023 он			
					Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Хүрсэн түвшин, үр дүн /Хэрэгжилт/		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.1. НОГООН ХӨГЖИЛ **ЗОРИЛГО 4.1.1. Хөрсний үржил шим, чийгийг хамгаалж, хөрсний бохирдол, цөлжилтөөс сэргийлнэ. /АХҮЧ-6.2.3/**								
Зорилт: 4.1.1.1. Цөлжилтийн төлөв байдлын судалгаа, дүгнэлтийг мэргэжлийн байгууллагаар гаргуулж, хөрсийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.								
136	Цөлжилтийн төлөв байдлын судалгаа, дүгнэлтийг мэргэжлийн байгууллагаар гаргуулж, хөрсийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Аймгийн ХОХБТХ, Дархан сум ЗДТГ	Иргэн,ААНБ өөрсдийн хөрөнгөөр 5.8 сая Дархан сумын ОНХС 16.8 сая	Ойн зурвас 2 га талбайд хийнэ.	"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөн, "Ногоон Дархан-2032" хөтөлбөрийн хүрээнд төрийн албан хаагчид, иргэд өөрсдийн санаачилгаар Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэнд 1900ш хайлаас, 10ш нарс, 12ш шинэс модыг тарилаа. Өмнөх жилүүдэд тарьсан 5000 орчим модны арчлалт хамгаалалтыг тогтмол хийж байна.	90%	90%

						Дархан хотын тохижилт үйлчилгээний газартай хамтран "Ногоон Дархан" хөтөлбөрийн хүрээнд 10, 14, Өргөө багийн 6 байршлын 3,438м2 талбайд хөрсийг бордох, нөхөн сэргээх, тэгшлэх ажлыг хийж гүйцэтгэлээ.		
137	Мод тарих аяны хүрээнд тарьсан мод бутаа иргэн, аж ахуй нэгж байгуулагад 3 жилийн хугацаанд ургалтыг нь хариуцуулах ажлыг зохион байгуулна.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ, БОАЖГ,	Дархан сумын ОНХС 56,8 сая	5000 ширхэг мод тарина.	"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөн, Дархан сумын "Ногоон Дархан" хөтөлбөрийн хүрээнд "Ногоон хэрэм" төсөл хэрэгжиж 10, 13, 14, 16 дугаар багийн 33 нийтийн орон сууцны гадна талбайд нийт 23,611 ширхэг хайлаас модыг тарьж, орон сууцны хорооллын ногоон байгууламжийг 14.4 хувиар нэмэгдүүллээ.	100%	100%
Зорилт: 4.1.1.2. "Эко жорлон" төслийг хэрэгжүүлж, хөрсний бохирдлыг бууруулна.								
138	"Эко жорлон" төслийг хэрэгжүүлж, хөрсний бохирдлыг бууруулна.	2021-2024	ЗА, БОАЖГ	АОНХС 11.5 сая	"Эко жорлон" төслийн эхний үе шатны ажлыг хэрэгжүүлнэ.	1, 2, 3, 6, 7, 8, 13, 15 багийн нүхэн жорлонгоо сайжруулах 230 өрх, барилгын үйл ажиллагаа эрхэлдэг 15 компани, хувийн хэвшлийн 25 ШТС, Эрдэнэтийн гүүрний хажууд худалдаа үйлчилгээ эрхэлдэг 2 иргэн тус бүр 1 ширхэг, Дархан хотын соёл амралтын хүрээлэн 20 ширхэг, нийт 292 эко жорлонтой боллоо. 230 өрхийн эко жорлонгийн бохирыг үнэгүй соруулах ажил үе шаттай хийгдэж байгаагаас 1, 2, 6, 7, Малчин багийн 38 өрхийн эко жорлонгийн бохирыг соруулсан байна.	50%	50%
Зорилт: 4.1.1.3. Дархан сумын гэр хорооллын мал, туслах аж ахуйтай айл өрхүүдийг малтай багууд руу шилжүүлэх ажлыг шат дараатай зохион байгуулж хотын ногоон байгууламжийг хамгаална.								
	Хотын төвийн мал бүхий иргэдийг нүүлгэн шилжүүлж шинэ суурьшлын бүс байгуулна.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	ОНТХО 70,0 сая	Гахай, шувууны аж ахуйн төрөлжсөн суурьшлын бүс байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	Хотын төвөөс мал, туслах аж ахуйг гаргах ажлын хүрээнд 2023 оны 12 дугаар сарын байдлаар 5, 6, 7, 8, 15 дугаар багийн малтай өрхийн 97 хувь, гахайтай өрхийн 72 хувийг тус тус гаргаж нийт дүнгээр 84 хувьтай байна. 2 дугаар баг гахайгүй, 5, 7, 8 дугаар баг малгүй, 6, 15 дугаар багт тус бүр 1 өрх үлдээд байна. Хотын төвөөс мал, туслах аж ахуйг гаргах ажлыг эрчимжүүлэх 2023 оны А/103 дугаар захирамж, Газар эзэмших 3 талт гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэх 2023 оны А/102 дугаар захирамжийг гарган хэрэгжилтийн ханган ажиллаж байна.	90%	90%

139						Мэргэжлийн байгууллагын шаардлагыг удаа дараа биелүүлээгүй болон мал, туслах аж ахуйгаа гаргаагүй өрхүүдэд иргэдээс ирүүлсэн гомдлыг шийдвэрлүүлэхээр хариуцлага тооцох эрх бүхий албан байгууллагад хугацаа алдалгүй хүргүүлэн ажиллаж байна. Дархан сумын Засаг даргын 2023 оны А/129 дүгээр захирамжаар бусад аймаг, сумдын нутаг дэвсгэрт мал аж ахуй эрхэлж байгаа малчин өрхүүдийг тухайн аймаг, сумдад шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Мал аж ахуй суурьшлын бүсийн 31 иргэнтэй уулзалт хийж Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум болон аймгийн ХХАА-т тус суурьшлын бүсийг хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгууллаа. Дархан сумын Засаг даргаар ахлуулсан ажлын хэсэг Туслах аж ахуйн суурьшлын бүсэд ажиллаж гэрээний хэрэгжилт хангасан 5 өрхийн газар, хүдгийн цахилгаан хангамжийн асуудлыг тус тус шийдвэрлэж Орхон суманд албан ёсоор шилжүүллээ. Хоршоог хөгжүүлэх сангийн 2023 оны төсөлд мал, туслах аж ахуйн суурьшлын бүсийн 2 гахайн аж ахуй, 2 мал аж ахуй эрхлэгчийг хамруулж 120.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олголоо.		
140	Суурин мал маллагааны бүс тогтоох тухай журмыг боловсруулж батлуулах	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	-	Журмын хэрэгжилт хангагдана	Хотын ногоон байгууламж хамгаалах, мал аж ахуй эрхлэхийг хориглосон бүсэд байгаа болон мал нэвтрэхийг хориглосон бүсэд орсон малыг хаших арга хэмжээг зохион байгуулж 54 удаагийн хашилтаар 636 толгой мал хашиж 9,5 сая төгрөгийн хариуцлагын арга хэмжээ авсан байна. Сумын Засаг даргын газар албадан чөлөөлөх тухай 2023 оны А/168 дугаар захирамжаар 6 дугаар багийн Баяндаваа, Бараат хөгийн цэг, Хараа голын эрэг дагуу зөвшөөрөлгүй буух, мал маллаж байсан 10 өрхийг албадан нүүлгэж, газрыг чөлөөллөө. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаанд 5, 7, 8 дугаар багийг мал, туслах аж ахуйгүй болголоо.	100%	100%

ЗОРИЛГО 4.2.2. Хог хаягдлын менежментийг сайжруулж, хог дахин боловсруулах үйлдвэрлэлийн ажлыг эхлүүлнэ. /АХҮЧ-6.3.3/								
Зорилт: 4.2.2.1. Хог тээврийн тусгай зориулалтын автомашины парк шинэчлэлтийг хийнэ.								
148	Хог тээврийн тусгай зориулалтын автомашины парк шинэчлэлтийг хийнэ	2021-2024	Дархан сумын, Вотерфильтер ХХК	ОНТХО 71.4 сая ОНХС 622.1 сая	3-н техник хэрэгсэл нийлүүлэгдсэн байна.	**2021 онд** ОНТХО-ын 62.4 сая төгрөгийн өртөгтэй хог тээврийн машин 1 ширхэг, 9.0 сая төгрөгийн өртөгтэй МАЗ машины 360 ширхэг шүүр, **2022 онд** ОНХСХО-ын 324.1 сая төгрөгийн өртөгтэй олон үйлдэлт Bobcat-S570 тусгай зориулалтын автомашин 1 ширхэг, 298.0 сая төгрөгийн өртөгтэй өөрөө буулгагч тусгай зориулалтын автомашин 3 ширхэгийг тус тус Дархан хотын тохижилт үйлчилгээний газар ОНӨААТҮГ-т хүлээлгэн өгч, парк шинэчлэлт хийлээ.	100%	100%
Зорилт: 4.2.2.2. "Цэвэр хот" дэд хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.								
149	"Цэвэр хот" дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ	2021-2024	АЗДТГ, БОАЖГ	Европын холбооны санхүүжилттэй "Найрамдал" төсөл 48.0 сая ОНХС 20.0 сая	Агаар, хог хаягдал, орчны бохирдолын талаар иргэд мэдлэгтэй болсон байна.	Аяныг 2 удаа зохион байгуулж, 59 төрийн байгууллага, 900 ААНБ, 6500 иргэн, 9 их дээд сургуулийн 1000 гаруй оюутан оролцож, 55 тн хогийг төвлөрүүлж татан зайлуулсан. 2 дугаар багийн Ширээ нуруу хэсгийн гуу жалга дагуу үүссэн 3 байршлын хур хогийг Дархан хотын тохижилт үйлчилгээний газар ОНӨААТҮГ, Дархан-Ус суваг ХК-ийн 1 ковш, 1 экскаватор техникийн оролцоотойгоор түрж булах ажил хийгдлээ. Европын холбооны санхүүжилттэй "Найрамдал" төслийн хүрээнд 10 дугаар багийн 5.3, 5.7 дугаар байрны гадна хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах "Баялаг цэг"ийг 48.0 сая төгрөгөөр байгууллаа. Хуванцар сав цуглуулах 95 ширхэг торон хогийн савыг ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтын 20.0 сая төгрөгөөр хийж, орон сууцны хорооллын контейнер хогийн савны дэргэд байрлууллаа.	90%	90%
Зорилт: 4.2.2.3. "Шарилжгүй Дархан" дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.								
150	"Шарилжгүй Дархан" дэд хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, Дархан	Дархан сумын ЗДТГ 3.5 сая	Дархан сумын хэмжээнд нийт 200га талбайд шарилж устгалыг хийнэ.	УГТСЭШХ, Дархан хотын тохижилт үйлчилгээний газар ОНӨААТҮГ, ХААИС-ийн багш нар болон тус чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран гаргасан судалгааны үр дүнд үндэслэн хог ургамалтай тэмцэх ажлыг дараах 3 үе шаттай зохион байгууллаа. 1 дүгээр шат: 5 сарын 18-наас 5 сарын 24	90%	90%

			сумын ЗДТГ			2 дугаар шат: 6 сарын 18-наас 6 сарын 28 3 дугаар шат: 8 сарын 25-наас 8 сарын 30 хүртэл 1, 2, 3 дугаар үе шатны ажлын хүрээнд 40 СӨХ, 1290 ААНБ, 3083 иргэний оролцоотойгоор нийтийн эзэмшлийн 311.5 га талбайн шарилж, хог ургамлын усталыг хор цацах, цахилгаан хадуураар хадах аргаар гүйцэтгэлээ.		
ЗОРИЛГО 4.2.3. Агаарын бохирдлыг бууруулах **боломжит судалгаа хийн, төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ. /АХҮЧ-3.3.2/**								
Зорилт: 4.2.3.1. Агаарын чанарт хяналт тавьж, бохирдлын хэмжээг бууруулах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.								
151	**Агаарын чанарт хяналт тавьж, бохирдлын хэмжээг** бууруулах ажлыг **үе шаттай зохион байгуулна**	2021-2024	ХОХБТХ, БОАЖГ	-	Агаарын чанарын судалгаан дээр үндэслэж бохирдлын хэмжээг бууруулах ажлыг зохион байгуулна.	2021-2023 онд Дархан сумын хэмжээнд **агаар дахь хүхэрлэг хийн азотын давхар ислийн дундаж агууламжид стандартаас давсан бохирдол илрээгүй, PM10 тоосонцрын дундаж агууламжид нийт хэмжилтийн 27-63%-иар стандартаас давсан бохирдол илэрч "БАГА БОХИРДОЛТОЙ"** түвшинд үнэлэгдэж байсан бол 2024 онд	90%	90%
Зорилт: 4.2.3.2. "Утаагүй Дархан" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.								
152	"Утаагүй Дархан" дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2021-2023	БОАЖГ, Дархан Дахин төлөвлөлт ААТҮГ, ХОХБТХ	-	"Утаагүй Дархан" дэд хөтөлбөрийг боловсруулж аймгийн ИТХ-аар батлуулна.	2023 онд "Дархан геомаш" ХХК, **"Идэрхайрхан" ХХК зэрэг 7 ААНБ утаа шүүгч тавьж, 3 ААНБ төвлөрсөн халаалтын системд холбогдсон. Нийт 86 ААН-ээс 54 ААН цахилгаанаар халаадаг болсон бөгөөд галлагаатай 32 ААН байгууллагад агаар бохирдлын эх үүсвэрийн хэмжилт хийсэн.**	70%	70%

*2 дэд бүлэг, **15 зорилт**, 17 арга хэмжээ*

ТАВ. БҮС, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

ЗОРИЛГО: Ногоон бүтээн байгуулалтыг нэмэгдүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж, байгаль орчинд ээлтэй олон нийтийн үйл ажиллагааг дэмжиж, байгалийн дурсгалт газар түүх соёлын үнэт зүйлсийг сэргээн засварлах, хамгаалах, сурталчилах ажлыг нэмэгдүүлнэ.

Д/д	ЗДҮАХ-ын зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Үндсэн хэрэгжүү-лэх	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх	Зорилтот түвшин, үр дүн /Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/	% тухай жилээр	%
					2024 он		4 жилээр

			байгууллага	үүсвэр /сая төгрөг/	Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Хүрсэн түвшин, үр дүн /Хэрэгжилт/		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ЗОРИЛГО 5.1 Хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж, ажлын байрыг нэмэгдүүлэн, орон нутгийн хөгжлийн таатай орчныг бүрдүүлнэ. ***/ЗГҮАХ 6.2.14/***								
Зорилт 5.1.1. Хөрөнгө оруулалт, гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын таатай орчныг бүрдүүлэн төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлж, эрх ашгийг хамгаалан дэмжинэ.								
153	Хөрөнгө оруулалт, гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын таатай орчныг бүрдүүлэн төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлж, эрх ашгийг хамгаалан дэмжинэ.	2021-2024	"Дархан үйлдвэр технологийн парк" ОНӨААТҮГ	-	Хөрөнгө оруулалтын чуулган зохион байгуулна.	Дэлхийн банк, Азийн хөгжлийн банк, Европын сэргээн босголтын банктай хамтран ирэх 4 жилд хийх ажил, аймаг орон нутгийн төлөвлөлтийн талаар санал солилцох ажлыг цахимаар 3 удаа зохион байгуулсан. Япон улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламж "Өвсний үндэс" төслийн хүрээнд Шарын гол сумын 17-р цэцэрлэгийн их засварын ажлыг 400.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хийж гүйцэтгэж байна. Дархан хотод үйлдвэр үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгжийн нэгдсэн тооллого бүртгэлийн ажлыг хийж гүйцэттэж байна.	100%	100%
Зорилт 5.1.2. Мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран Дархан сумыг улсын зэрэглэлтэй хот болгох суурь судалгааг хийнэ.								
154	Мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран Дархан сумыг улсын зэрэглэлтэй хот болгох суурь судалгаа хийнэ.	2021-2024	ДСЗДТГ	ОНТХО 70,0 сая	Суурь судалгаа хийгдсэн байна.	Улсын зэрэглэлтэй хот болгох ажлын хүрээнд хотын төвөөс мал, туслах аж ахуйг гаргах 2 суурьшлын бүсийг Хонгор, Орхон суманд бий болгож, цахилгааны шугам татаж, 1 суурьшлын бүсэд гүний худаг гаргалаа. Хонгор, Орхон сумын нутаг дэвсгэрт байдаг 182 малчин өрхийн мал, туслах аж ахуйг тухайн сумдад шилжүүлэн тоолох ажлыг зохион байгууллаа. Газар өмчлөгчдийн холбоог шинээр байгуулах, Сууц өмчлөгчдийн холбооны удирдлага зохион байгуулалтыг шинэчлэх, Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний газрын тус сумын харьяалалд шилжүүлэх суурь судалгаа хийгдэж байна.	90%	90%

1 дэд бүлэг, 2 зорилт, 2 арга хэмжээ

ЗУРГАА. ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ БОДЛОГО

ЗОРИЛГО 6.1. ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ БОДЛОГЫН АРГА ХЭМЖЭЭГ ХЭРЭГЖҮҮЛНЭ.								
Зорилт 6.1.1. "Ковид-19" цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, халдвар хамгааллын дэглэмийг сахиулах, өвчнийг илрүүлж тархалтыг таслан зогсоох арга хэмжээг тогтмол хэрэгжүүлнэ.								
155	Цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авахад зориулсан	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ	ЗДНХ 40.3 сая	Бэлтгэл бэлэн байдал хангагдана.		100%	100%

	санхүүжилтийг төсөвт тусгана.					(КОВИД-19)-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, хариу арга хэмжээг авахтай холбогдуулан 2021 онд 40.3 сая төгрөгийг аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс шийдвэрлэж ажилласан.		
Зорилт 6.1.2. Халдварт цар тахлын голомт, бусад тусламж үйлчилгээнд ажиллах хүн хүч, тоног төхөөрөмж, хамгаалах хэрэгслийн нөөцийн бэлэн байдлыг хангана.								
156	Шинэ болон сэргэн тархаж байгаа халдвараас сэргийлэх, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хариу арга хэмжээний нөөцийн бэлэн байдлыг хангана.	2021-2024	ЭМГ, НБХ	УТХО 20.0	Тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлнэ.	2021 онд Түргэвчилсэн шинжилгээ 93038 хийснээс эерэг 19143 гарсан. Эерэг илрэлтийн хувь 20.6% PCR шинжилгээ 52577 хийж эерэг 12410 тохиолдол батлагдаж эмчилгээнд орсон байна. Эерэг илрэлтийн хувь 23.6% 2022 онд ПГУ 5706, түргэвчилсэн 4494 хүнд шинжилгээ хийж ажилласан. Ковидын түргэвчилсэн оношлуур 1400 ширхэг, ПГУ ялгах 5706, тодорхойлох 4494 ширхэг нөөцтэй байна. 2023 онд PCR оношилгоонд 2771 оношлуур хангагдсанаас 1043 ш зарцуулж, нөөцөд 1728ш үлдэгдэлтэй байна. Үр дүн: оношлуурыг 1 сарын нөөцтэй бэлэн байдлыг хангаж ажилласан.	100%	100%
Зорилт 6.1.3. "Ковид-19" цар тахлын шинжилгээнд сумын хүн амыг хамруулах, голомтыг хумих, хяналт тавих, хамгаалах арга хэмжээг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.								
157	Ард иргэдийн вакцинжуулах ажлыг эхлүүлнэ.	2021-2024	ЭМГ АОК	-	Вакцинжуулалт эхэлсэн байна.	2023 онд Томуугаас сэргийлэх дархлаажуулалтыг 2023.10.20-ноос эхлэн 0-5 насны хүүхэд, жирэмсэн эмэгтэйчүүд, Эрүүл мэндийн ажилтнууд, 65-с дээш насны ахмадууд, архаг хууч өвчтэй иргэд гэсэн зорилтот бүлгүүдэд хийсэн ба хамрагдалт 94% байна. **Үр дүн:** 2021 онд 100%, 2022 онд дархлаажуулалт 63%, 2023 онд 94%-тай байна.	90%	90%
Зорилт 6.1.4. Хүнс, эм бэлдмэл бусад шаардлагатай тусламж үйлчилгээг олон талт хэлбэрээр зохион байгуулна.								
158	Сумын аюулгүй нөөцөд хүнсний голлох нэрийн бүтээгдэхүүн болох гурил цагаан будаа ургамлын тос гоймон бусад зүйлсээс бүрдсэн багц 200 өрхийн хэрэглээгээр нийлүүлэх аж ахуйн нэгжтэй гэрээ хийж бэлтгэх	2021-2024	СОК	-	Хүнсний аюулгүйн нөөц бүрдсэн байна.	"Номин тав трейд" ХХК-тай хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүний гэрээг тухайн үеийн гамшгаас шалтгаалан нэр төрөл, тоо хэмжээг сонгон авахаар бараа нийлүүлэх гэрээ, "Сод Монгол" групптэй шатахууны төрөл хэмжээг сонгон авахаар урьдчилсан гэрээг тус тус байгууллаа. 1-18 багийн нутаг дэвсгэрт байрлах хүнсний бөөний дэлгүүрүүдтэй багийн Засаг дарга нар гэрээ байгуулан бэлтгэл бэлэн байдлыг хангаж ажиллаж байна.	100%	100%

ЗОРИЛГО 4.1.2. Байгаль орчны хууль тогтоомжийг олон нийтэд сурталчлан таниулж, стандарт, хэм хэмжээг мөрдүүлэн, байгаль хамгаалалд иргэдийн оролцоог хангана. /АХҮЧ-6.2.2/								
Зорилт: 4.1.2.1. Байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл, үйлчилгээ болон байгалийн нөөцийн хууль бус ашиглалтад тавих хяналтыг сайжруулна.								
141	Байгаль орчны хяналт шалгалтыг жилд 12 доошгүй удаа зохион байгуулна.	2021-2024	БОАЖГ	4.2 сая	12 удаа хяналт шалгалт хийнэ.	Дархан "Есөн үндраа" ХХК, Орос модны зах, "Павлина таван эрдэнэ" ХХК-ны үйл ажиллагаанд МХЕГазар болон Сум дундын ойн ангитай хамтран 3 удаагын шалгалт хийсэн..	70%	70%
Зорилт: 4.1.2.2. Нутгийн иргэдийн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, мэргэжлийн байгууллагад байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлыг хариуцуулан гүйцэтгүүлж, нутаг дэвсгэрийнхээ байгалийн нөөцийг зохистой ашиглана.								
142	Нутгийн иргэдийн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, мэргэжлийн байгууллагад байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлыг хариуцуулан гүйцэтгүүлж, нутаг дэвсгэрийнхээ байгалийн нөөцийг зүй зохистой ашиглана.	2021-2023	БОАЖГ, СДОА	Иргэн, ААНБ өөрсдийн хөрөнгөөр 632.3	Ойжуулалт нөхөн сэргээлт 2 га-д хийж хамгаалах арга хэмжээг 2-с доошгүй удаа хийх.	"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөн, "Ногоон Дархан-2032" хөтөлбөрийн хүрээнд: • ДДЦСтанц ТӨХК - 3200 ширхэг бургас, хайлаас • Шунхлай ХХК-ийн 8 ШТС – 2000 ширхэг хайлаас • Хар-Ус гол ТББ – 1900 бургас, хайлаас • Нарлаг тавдын булаг ТББ – 2050 ширхэг агч, улиас, бургас, хайлаас • Дархан Дулааны сүлжээ ХХК - 326 ширхэг агч, буйлс, нарс модыг тус тус тарьсан байна. 20 иргэн, ААНБ 30.2 га талбайд 62,390 ширхэг мод тарьж, 12 га талбайд мод уржүүлэг хийсний үр дүнд Хараа гол дагуух ногоон байгууламж 16.06 хувиар нэмэгдлээ.	100%	100%
ЗОРИЛГО 4.1.3. Ойгоор бүрхэгдсэн талбайн хэмжээг шинээр мод тарьж нэмэгдүүлнэ. /ЗГҮАХ 5.1.5, АХҮЧ-6.2.3/								
Зорилт: 4.1.3.1. Ойн санг гэрээгээр эзэмшигч нөхөрлөлүүдийн үйл ажиллагааг сайжруулж, олон улсын туршлагыг нэвтрүүлнэ.								
143	Олон улсын туршлага судлах ажлыг ойн нөхөрлөлүүдтэй хамтран зохион байгуулна.	2021-2024	ХОХБТХ, БОАЖГ, Дархан сум ЗДТГ	-	Нөхөрлөлийн үйл ажиллагаа сайжирсан байна.	Тэрбум мод сангаас ойн нөхөрлөл, мэргэжлийн байгууллагуудад "Ойжуулалтын төсөл" бичих сургалт зохион байгуулсан. Сургалтад 27 иргэн аж ахуйн нэгж байгууллага хамрагдлаа.	100%	100%
Зорилт: 4.1.3.2. Ойн менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, хилийн цэс тогтоон, ойн мэдээллийн санг шинэчилнэ.								
144	Ойн менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, хилийн цэс тогтоон, ойн мэдээллийн санг шинэчилнэ.	2021-2024	БОАЖГ, СДОА,	-	Ойн менежментийн төлөвлөгөөний төслийг	19 ААНБ, 2 ойн нөхөрлөл, нийт 21 ойн санг гэрээгээр эзэмшигч байгууллагын мэдээллийг eic.mn БОАЖЯ-ны мэдээллийн санд шинэчлэн байршуулсан.	70%	70%

					боловсруулж батлуулна	Сумын хэмжээнд 2 морин эргүүл түймэр гарах эрсдэлтэй байршлуудад байнгын эргүүл хяналт хийж, өдөр бүр аймгийн ОБГ, БОАЖГ-т мэдээ өгч хамтран ажиллалаа. Тус хугацаанд гарсан зөрчилгүй байна. Ой зохион байгуулалтын шинэчилсэн материалд үндэслэн аймаг, сумын ойн менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах төсвийн төслийн саналыг боловсруулж хүргүүлсэн. Дархан Сэлэнгийн зам дагуу 4.6 га талбайг хашаажуулж ойн зурвас байгуулсан.		
ЗОРИЛГО 4.1.4. Ойн түймэр, хөнөөлт шавж өвчнөөс хамгаалж, ойг хомсдол, доройтлоос сэргийлнэ.								
Зорилт. 4.1.4.1. **Ойн** хөнөөлт шавж, өвчинтэй тэмцэж, голомтыг арилгана.								
145	Ойн хөнөөлт шавж, өвчинтэй тэмцэж, голомтыг арилгана.	2021-2024	Дархан сумын ЗДТГ, БОАЖГ,	-	2000 га талбайд ойн хортон шавжтай тэмцэнэ.	Бургасан ойн санд ажиглалт хийж, ойн сангийн хөнөөлт шавжийн тархалтыг тоймчилсон аргаар тогтоох судалгааны ажлыг хийж гүйцэтгэлээ.	100%	100%
ЗОРИЛГО 4.1.5. Хараа голын сав газрын орон нутгийн хамгаалалтын горимын хэрэгжилтийг хангуулж хяналт тавих ажлыг сайжруулна.								
Зорилт: 4.1.5.1. Хараа голын сав газрын орчныг хамгаалах арга хэмжээг мэргэжлийн байгууллага, төрийн бус байгууллага, иргэдийн оролцоотойгоор хэрэгжүүлнэ.								
146	Хараа голын эрэг дагуух цэвэрлэгээг иргэд, ААНБ-уудын оролцоотойгоор зохион байгуулна	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, ДСЗДТГ	Төрийн бус байгууллага, хандивaар	Агаар, хог хаягдал, орчны бохирдлын талаар иргэд мэдлэгтэй болсон байна	Хавар, намрын нийтийн их цэвэрлэгээг 1, 2, 3 дугаар багийн Хараа гол, Хар ус гол дагуу 20 ААНБ, 500 ЕБС-ийн ахлах ангийн сурагчид, 650 иргэдийн оролцоотойгоор хийж, 36 тонн хог хаягдал, малын сэг зэмийг төвлөрүүлж, татан зайлуулах ажлыг гүйцэтгэлээ. Тус ажилд Дархан хотын тохижилт үйлчилгээний газар ОНӨААТҮГ-ийн машин техникийн 9 рейс хийгдлээ.	100%	100%
4.2. НҮҮРСТӨРӨГЧ БАГАТАЙ, БҮТЭЭМЖТЭЙ, ХҮРТЭЭМЖТЭЙ НОГООН ХӨГЖИЛ								
ЗОРИЛГО 4.2.1. Ус, цаг уурын ажиглалтын болон орчны хяналт-шинжилгээний сүлжээг өргөжүүлж, цаг агаарын аюулт үзэгдлийг урьдчилан мэдээллэх, сэрэмжлүүлэх чадавхыг бэхжүүлнэ. /АХҮЧ-6.3.1/								
Зорилт: 4.2.1.1. Уур амьсгалын хуурайшилтыг бууруулж, хөрсний чийгийг нэмэгдүүлэн, ургамлын ургалтыг сайжруулахаар цаг агаарт зориудаар нөлөөлнө.								
147	Уур амьсгалын хуурайшилтыг бууруулж, хөрсний чийгийг нэмэгдүүлэн, ургамлын ургалтыг сайжруулахаар цаг агаарт зориудаар нөлөөлнө.	2021-2024	УЦУОШТ	ОНТХО 4.0 сая	Тунадасны хэмжээг 22 мм-ээр нэмэгдүүлэх	2023 онд 8.4мм тунадас нэмэгдүүлсэн. 2021-2023 онуудад нийт 43 ширхэг пуужин харваж өссөн дүнгээр 32.4 мм тунадас нэмэгдүүллээ.	70%	70%

159	Аюулгүйн нөөцөд эмийн нөөц бүрдүүлж ажиллана.	2021-2024	СОК	-	Эмийн аюулгүйн нөөц бүрдсэн байна.	2023 онд Цар тахлын үед ажиллах хүний нөөц батлагдсан орон тоогоор ажиллаж байна. Цар тахал, томуугийн дэгдэлт үүссэн үед нэмэлтээр ажиллах хүний нөөцийн төлөвлөлт хийсэн, эм тарианы 2 сарын нөөцийг бүрдүүлэн ажиллаж байна. **Үр дүн:** 2021-2023 онд ажиллах хүний нөөц болон эм, эмнэлгийн хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангаж 1-2 сарын нөөцийг бүрдүүлэн ажилласан.	100%	100%
Зорилт 6.1.5. Цар тахлын үед ажлын байрыг хадгалах, хамгаалах арга хэмжээг бодлогоор дэмжин ажиллана.								
160	МУЗГ, Төрийн албаны зөвлөлийн тогтоол, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангуулж ажиллана.	2021-2022	СОК	-	ТАЗ-ийн 01 зөвлөмжөөр сул орон тоог нөхнө.	Төрийн албаны зөвлөлийн 2020 оны 01 тоот зөвлөмжийн дагуу нийт 18 албан хаагчийг нөөцөөс нөхөж, өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэргийг цуцлах хүртэл томилогдсон байсныг чөлөөлж, төрийн жинхэнэ албан тушаалын тусгай шалгалт зарлуулан сул орон тоог нөхсөн.	100%	100%

1 дэд бүлэг, 5 зорилт, 6 арга хэмжээ

Нийт 6 бүлэг, 18 дэд бүлэг, 113 зорилт, 160 арга хэмжээ

ТАНИЛЦСАН:
ДАРХАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Т.ТУДРАА

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭГ ХЯНАСАН:
ДАРХАН СУМЫН ЗДТГ-ЫН ДАРГА Б.БАТЗУЛ

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ ХИЙСЭН:
ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ БАГИЙН АХЛАГЧ: Ц.АМАРЗАЯА
ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ БАГИЙН ГИШҮҮД: Б.БАТХИШИГ
Н.НОМИНДАРЬ